

Novo mesto: kadrovanje se zatika

Poglobljena ocena volitev pred novomeškimi komunisti — Težave pri sestavljanju izvršnega sveta

29. marca je v Novem mestu zasedala občinska konferenca Zveze komunistov, ki je natančneje razčlenjevala priprave na nedavne volitve in dosežene rezultate, ob tem pa kritično spregovorila o kadrovanju „navzgor“.

Ob volilnih rezultatih v novomeški občini je med drugim razveljavljeno dejstvo, da so volilci izkazali lepo zaupanje ženskam in tudi komunistom. Baza pa je očitno odrekla že v postopku evidentiranja pri predlaganju ljudi za razne funkcije v zveznih in republiških organih, celo za občinske je bilo malo predlogov. Konferenca je naložila komunistom oceno volitev v vseh postopkih v svojih sredinah, posebno pozorno pa je s tem v zvezi treba obravnavati spodstreljaje pri sestavi volilnih imenikov itd.

Ob razpravi o kadrovanju „navzgor“ pa so na konferenci dokaj kritično razpravljali še o težavah mandatarja za sestavo novega izvršnega sveta. Občani, ki so bili evidentirani za člane izvršnega sveta, kandidature odklanjajo. Vzroki so različni, res pa je, da sposobnih kadrov v novomeški občini primanjkuje tako v gospodarstvu, kot tudi v družbenih dejavnostih. Glede na težke gospodarske razmere pa gotovo ni prijetna stvar prevzeti odgovorno funkcijo, zlasti še, ker bi bili nekateri tudi pri osebnih dohodkih močno na slabšem.

Vendar so na konferenci nekateri razpravljali menili, da gre v posameznih primerih za oportunitizem, in so naročili osnovnim organizacijam ZK v okoljih, kjer so evidentirani možni kandidati za izvršni svet, naj kadrovanje obravnavajo z vso politično odgovornostjo.

R. B.

ODKRILI SPOMENIK VSTAJI IN REVOLUCIJI — 26. marca so v Ribnici odkrili spomenik vstaji in revoluciji ter prvi ribniški partizanski četi. Izdelal ga je akademski kipar Aladar Zaharijaš. Na svečanosti ob otvoritvi je govoril domači prvoborec Vinko Knol. (Foto: J. Primc)

ZAKAJ JEDRSKA ELEKTRARNA NE DELA Z VSO PARO

Kaže, da bi tudi JE Krško utegnila imeti težave zaradi vibracij, ki lahko po daljšem obratovanju poškodujejo cevi pri parnem generatorju. To so ugotovili pred dnevi, ko so nuklearno skušali pognati s polno močjo. Kot je znano, so med zadnje ustavitvijo elektrarne na zahtevo Westinghousa v parni generator vgradili napravo za merjenje tresljajev na ceveh. Ta je ob obremenitvah nad 75 odstotkov zaznala tresljaje, ki bi utegnili povzročiti težave, kakršne imajo nekateri JE na Švedskem, v Španiji in ZDA. Westinghouse napoveduje, da bo vse pomanjkljivosti odpravil do maja, junja pa naj bi elektrarno predali investitorju. Zdaj dela elektrarna s 75-odstotno močjo.

Le malo za nove naložbe

Na 1. zboru tretjega sklica Ljubljanske banke — TPB Krško za novega predsednika zbora izvolili Igorja Goloba, za predsednika IO pa Franca Puhnerja

Poglavitni nalogi poslovne politike banke v tem letu sta stabilizacijsko in prednostno usmerjanje bančnih sredstev, je bilo med drugim poudarjeno na 1. zboru tretjega sklica Temeljne posavske banke v Krškem 26. marca.

Letos bodo bistveno zmanjšane možnosti za nove naložbe. Investicijska politika banke bo usmerjena v nove naložbe za izvoz, v zagotavljanje najnujnejših surovin in reprodukcijskega materiala, v kmetijsko pridelavo, v najnujnejše objekte za proizvodnjo in prenos energije ter v stanovanjsko izgradnjo.

Po dogovoru o uresničevanju srednjeročnega plana TPB 1981 — 1985 načrtuje banka letos porast sredstev za 998 milijonov dinarjev v primerjavi z letom 1981. Po predvidevanjih bodo skupno razpoložljiva sredstva, ki vključujejo tudi odplačila dolgoročnih posojil, v letu 1982 znašala 1.218 milijonov dinarjev. Zlasti močan poudarek je dan kratkoročnemu kreditiranju, saj bo šla za kratkoročne naložbe kar tretjina denarja. Za dolgoročne naložbe bodo usmerjali 225 milijonov dinarjev ali slabo petino vseh sredstev, posojila za stanovanjsko izgradnjo pa so predvidena v znesku 165 milijonov dinarjev.

Ribnica več let brez izgub

Praznovanje občinskega praznika in 900-letnice Ribnice — Odkrili spomenik vstaji, delo kiparja Aladarja Zaharijaša — Letošnje občinske nagrade in priznanja podeljena

S slavnostno sejo občinske skupščine in vodstev družbeno-političnih organizacij so se 26. marca začela praznovanja ob 900-letnici Ribnice in osrednja svečanost ob letošnjem občinskem prazniku. Ob tej priložnosti so se spomnili tudi 90-letnice rojstva predsednika Tita, 40-letnice prvega zasedanja AVNOJ in 40-letnice dogodkov, ki so osnova za krajevne praznike v več KS v ribniški občini.

Na svečani seji je najprej o 900-letni zgodovini Ribnice govoril prof. Janez Debeljak, ki je med drugim poudaril, da se je na območju Ribnice rodilo, šolalo, živelo ali delalo nad 70 zaslužnih Slovencev.

Predsednik občinske skupščine Stane Kromar je v svojem govoru poudaril predvsem, da že nekaj let v občini ni poslovala nobena gospodarska delovna organizacija z izjubo, da gospodarstvo povečuje izvoz, zmanjšuje uvoz in splon dosega v republiki nadpovprečne rezultate. Izrazil je tudi prepričanje, da bi bili lahko uspehi še večji, če bi delali bolj složno in svoje sile vsi usmerili v

prizadevanja za skupni napredek, ne pa, kot počenjajo nekateri, v medsebojna obračunavanja.

Udeležencem seje in po njih vsem občanom je prinesel tople bratske pozdrave župan pobratene občine Arcevia (Italija) Enco Giancarli.

Na seji so podelili letošnja občinska priznanja in nagrade. Naziv častnega občana sta prejela Vinko Knol in Karel Mikulič, oba borca in rojaka, ki živita zdaj v Ljubljani. Plaketo „26. marec“ je prejel Rado Jakin iz

• Kot prispevek k počastitvi 900-letnice Ribnice je Dolenjski list začel danes objavljati (na 4. strani) podlistek, študijo prof. Ivana Andoljška „Ribniško šolstvo od 1805 do 1813 s posebnim ozirom na Prešerna“.

Ljubljane, Urbanovo nagrado delovna organizacija RIKO, podelili pa so še 10 priznanj občine. Občinsko vodstvo ZZB NOV je ob tej priložnosti podelilo 11 plaket „Jelenov žleb“.

Na to so na prostoru pred blagovnico Mercator odkrili veličasten spomenik vstaje in revolucije, delo akademskega kiparja Aladarja Zaharijaša, ki je posvečen tudi ustanovitvi prve ribniške čete.

Istega dne dopoldne je osnovna šola Dolenja vas izvedla tradicionalni pohod v Makošo, kjer so se pri spomeniku poklonili padlim partizanom; v Ribnici pa so odprli tudi razstavo domačega umetnika Milana Čirovića „Ribniški obrabi“. Dan po prazniku pa je bil še tradicionalni pohod v Jelenov žleb.

J. PRIMC

Novinarji o sebi

Na občnem zboru Jak Koprivca izvoljen za novega predsednika DNS

Na občnem zboru Društva novinarjev Slovenije, ki je bil v petek, 26. marca, v Ljubljani, so delegati slovenskih uredništev in novinarskih aktivov kritično in tudi samokritično ocenili svoj položaj v družbi ter osvetlili razmere, v kakršnih pri nas uresničujemo občanovo ustavno pravico do obveščeniosti. Zavzeli so se zlasti za samostojno, ustvarjalno in analitično novinarsko delo, ki bo deležno tudi ustrezne družbene podpore in veljave. Na občnem zboru so za novega predsednika društva izvolili Jaka Koprivca, glavnega urednika CGP Delo, za člana izvršnega odbora tudi Marjana Legana, glavnega in odgovornega urednika Dolenjskega lista, Milana Marklja, novinarja Dolenjskega lista, pa za člana častnega razsodišča DNS.

UREDNIŠTVO V GOSTEH

Novinarji Dolenjskega lista bomo v torek, 6. aprila, obiskali krajevno skupnost

„IVAN OMERZA“ LIVOLD

Predstavnike in člane društev in organizacij ter seveda vse občane vabimo ob 17. uri v prostore gostilne Jančevski v Livoldu, kjer boste povedali, kaj delate, kako živite, kaj zasluži polivalo in kaj grajo.

Za začetek: 30 milijonov

Pogodba med IMV in Crveno zastavo o sodelovanju

Zadnje mesece trajajoči pogovori med strokovnimi ekipami dveh največjih jugoslovanskih proizvajalcev osebnih vozil, novomeške IMV in Crvene zastave iz Kragujevca, so obradili sad. V prvih dneh marca letos je bila podpisana pogodba o poslovno-tehničnem sodelovanju. To pa je šele prvi korak. Menijo, da je še veliko možnosti za razširitev poslov, vendar na hitro ne gre.

Zaenkrat bodo v IMV v težki presernici, ki spada med največje in najsodobnejše na Balkanu, del prostih zmogljivosti zapolnili z izdelovanjem 18 različnih karoserijskih odpreškov za avtomobile Crvene zastave. Z nabavo materiala ne bo težav, ker bo po pogodbi zanj po-

skrbela Crvena zastava, prav tako pa bo partnerska tovarna dobavila orodja za prešanje.

OBISK IZ FRANCIJE — Delegacija francoskih gospodarstvenikov in bančnikov, ki jo je vodil minister za zunanjo trgovino Michael Jobert, si je med nekajdnevnim bivanjem v Jugoslaviji vzela čas tudi za kratek ogled IMV in za pogovor z vodstvom te velike dolenske tovarne. V Novem mestu so se mudili v četrtek, 25. marca. (Foto: Mim)

VZORNO SODELOVANJE KRAJANOV — Konec prejšnjega tedna so potekale v krajevni skupnosti Zdole pri Krškem vojaške vaje „Zdole 82“, ki sta jih pripravila občinski komite za SLO in DS v Krškem v sodelovanju z enoto teritorialne obrambe iz Krškega. Preverili so možnosti za življenje in delo na začasno zasedenem ozemlju, pri čemer so se krajani Zdol odlikovali prav v vseh pogledih. (Foto: P. P.)

Več lastne, manj tuje pameti

Prevelika odvisnost od tujih razvojnih središč ovira napredek Posavja

Medobčinski svet ZKS je kot povezovalac interesov v Posavju v zadnjih štirih letih odigral pomembno vlogo, vendar ostaja kljub temu nekaj perečih vprašanj nerešenih in se jim bo moral temeljito posvetiti novoizvoljeni MS ZKS.

Pota so utrta in spričo tega, da ima regija že nekaj skupnih institucij, bo lažje obračunavati s predškoli in odpravljati ostanke občinskih meja. Bolj kot ti pa ta čas ovirajo

gospodarski razvoj nekatere podjetniške ograje.

Svet je ob izteku mandatne dobe opozoril na kratkovidnost take politike. Za marsikoga je to najlažja pot, saj se s tem prepušča pameti drugih, njemu samemu pa se ni treba ubadati z usodnimi razvojnimi vprašanji. Toda odvisnost od velikih razvojnih središč že kaže posledice, ki za Posavje niso prijetne.

Pokazale so se pri zaposlovanju. Kvalifikacijska sestava delavcev se ne spreminja in tako ostajajo proizvodnji namenjeni strokovnjaki brez dela. Eden od razlogov za to je gotovo tudi neskladje med potrebami združenega dela in usmerjanjem mladih v šole. Posavskemu gospodarstvu primanjkuje predvsem dolgoročnih programov in vzporedno razvijanje lastnih služb za prodor na širša tržišča. Možnosti za dohodkovno povezovanje so žal do zdaj, ostale neizkoriščene.

Zelo trd oreh bo letos tudi bitka za kredite in Posavska banka že vnaprej opozarja, da so prispeli prednostni zahtevki zanj prevelik zaloga. Samo za kmetijstvo (predvsem za prašičjo farmo v krški in žitne silose v brežiški občini) ima za

710 milijonov dinarjev zahtev. Hkrati je prispela še vrsta drugih vlog za izvozno usmerjene prednostne investicije, ki jih nikakor ne bodo mogli rešiti vseh obenem. Banka opozarja, naj nihče ne računa z izsiljevanjem, ker se mora tudi ona stabilizirati in se „stegniti“ samo tako daleč, do koder sega odeva. To pomeni, da bodo morali interesi za posojila z dogovori preko dohodkovne povezovalne iskatlji še druge kreditne vires, saj je del zamišljenih investicij širšega slovenskega pomena.

IOŽICA TEPPEY

SPET SO PODELILI ŽAGARJEVE NAGRADE

Žagarjeve nagrade, ki jih podeljuje Izobraževalna skupnost Slovenije, so letos dobili: Cilka Dimec — Zerdin iz Gornje Radgone, dr. Franc Forstnerič iz Kranja, mag. Drago Glogovšek iz Ljubljane, Jožica Jagodic iz Grosupljeva, Vojko Lovše iz Lovrenca, Mimica Pelcl z Janzevega vrha, Jurče Vreže iz Celja, COŠ Trbovlje, Zavod za usposabljanje „Janez Levce“ v Ljubljani in komisija za popularizacijo pri Društvu matematikov, fizikov in astronomov SR Slovenije. Slovesno podelitev so opravili v petek, 26. marca, v Cankarjevem domu v Ljubljani.

PRVOAPRILSKE NAGRADNE POTEGAVŠČINE

Nagrade za tiste, ki bodo v Dolenjskem listu našli prvoaprilske šale

Po šestih letih so se datumi in dnevi obrnili tako, da Dolenjski list prihaja med vas, dragi bralci, 1. aprila, torej na dan, ko ima med 365 dnevi leta posebno pravico. Tega dne je dovoljeno početi tisto, kar sicer nekateri počnejo pogosto, to je lagati. Za časopise pravi ljudska modrost, da lažejo, vendar je ta modrost hudo betežna, saj so novinarstva peresa dolžna pisati resnico. Od te zahtevne dolžnosti jih ne odveže niti 1. april. A ker velja nekaj tudi zabava, smo na uredništvu sklenili, da bomo v to številko Dolenjskega lista natrosili devet prvoaprilskih potegavščin.

Vaša naloga, dragi bralci, je naslednja: ugotoviti morate, kje se je v novinarjevo pisanje vtaknilo prvoaprilsko razpoloženje. Med tistimi, ki bodo odkrili vsaj tri prvoaprilske potegavščine, bo žreb razdelil tri denarne nagrade: 500 din, 400 din in 300 din. Na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Glavni trg 7, Novo mesto, pošljite spisek naslovov (največ devetih) prispevkov, ki so po vašem mnenju prvoaprilske potegavščine. Na kuverti pripišite: NAGRADNE POTEGAVŠČINE.

VREME

V drugi polovici tedna bo suho in topleje.

Zakaj tako malo kmetovalcev med člani ZK?

Premalo jih je zlasti v izrazitih kmečkih območjih — Primerjava s predvojnimi časom — Zanimivo kmetovo mnenje

Preseneča, da je v Sloveniji malo kmetov (okrog 400) članov Zveze komunistov. Pripravljen sem, da je bilo pred vojno med kmeti več komunistov. Pri tem pa poudarjam, da so zdaj evidentirani člani-kmetje, člani s knjižico ZK, medtem ko takšne evidence pred vojno ni bilo. Mislim, da se v presoji števila komunistov pred vojno ne motim, če jih samo na grobo ocenjujem po takšnih področjih, kot so Bela krajina, Dolenjska, Ptujsko polje s Haložami, Primorska. Sicer pa tudi v celotni ZK stanje ni dosti boljše, saj je bilo ob koncu leta 1980 le 87.109 kmetov članov ZK ali komaj 4,3 odstotka od skupnega števila članov. Zanimivo pa je, da se je število članov ZK kmetov od leta 1970 (68.425) do leta 1980 povečalo za 27,3 %.

Posebej preseneča, da je zelo malo kmetov članov ZK v pretežno kmečkih področjih. Za primer vzemimo občino Murska Sobota, kjer tvorijo kmetje polovico prebivalstva, med 2158 člani ZK pa je komaj 30 kmetov — članov ZK (od teh 5 žensk in 4 mladi do 27. leta).

Mislim, da je glavni razlog za takšno stanje v nezadovoljivi ideološko-politični dejavnosti osnovnih organizacij ZK, komunistov v vaseh osebno, kakor tudi komunistov v družbenopolitičnih organizacijah, v zadrugah, TOK oziroma njihovih enotah, ki bi morali zagotoviti več političnega dela s kmeti. Glede sprejema mladih kmetov v ZK bi lahko storili več tudi med njihovim služenjem v JLA.

Ob vprašanju včlanjevanja v ZK kmetje nemalokrat naštevajo ne ravno prepričljive pomisleke, ki jih povezujejo z vero, z vernim domačim ali vaškim okoljem, s predodki o zahajanju v cerkev, ko velik del kmečkih mož bolj hodi k cerkvi kot pa v cerkev, da bi se pač srečali in pomenkovali z znanci iz fare...

Na to vižo je kmet Franc Kosmač z Mrzlega vrha nad Idrijo v kmečkem glasu nedavno zapisal nekaj zanimivih misli, denimo, o škodljivem karizmu med članstvom ZK. Ko tov. Kosmač piše o španski in italijanski partiji, pravi, da španski in italijanski komunist hodita v cerkev, hkrati pa nosita partijsko izkaznico v žepu. Nato sprašuje, zakaj je pri nas drugače?

Gotovo je položaj teh dveh partij v tamkajšnjih družbenih ureditvah in odnosih povsem drugačen od položaja ZK v naši družbeni ureditvi. Ni nobenega dvoma, da se mora človek, da bi bil zrel za ZK, svetovno-nazorsko, idejno usmeriti za to. To pa nikakor ne pomeni, da gre predvsem za ateizem, kakršenkoli dogmatizem in temu podobno. Ideološke razprave o tem so odveč, kajti 1. člen Statuta ZK je jaseen:

Član Zveze komunistov Slovenije lahko postane, kdor je s svojo družbeno dejavnostjo v samoupravnih, družbenopolitičnih organizacijah in društvi dokazal, da sprejema program, statut in politiko Zveze komunistov, ki se je pripravljena organizirano in odgovorno bojevati za njihovo dosledno uresničevanje in ki si je s svojo družbeno aktivnostjo, delovnimi in moralno-političnimi vrlinami pridobil zaupanje okolja, v katerem živi in dela.

ŠTEFAN KUHAR

„CRNA KOMEDIJA“ V NOVEM MESTU

Gledališki skupini Kulturnega društva Dušana Jereba se je kljub slabim vadbem pogojem posrečilo naštvirati novo odrsko delo. V režiji Milana Bratoža je skupina pripravila Petra Shafferja „Crno komedijo“, premiera pa bo v ponedeljek, 5. aprila, ob 19.30 v novomeškem Domu kulture.

RIBNIŠKI OBRAZI

V počastitev občinskega praznika so v Ribnici 26. marca odprli razstavo „Ribniški obrabi“. Domači likovni ustvarjalec Milan Cirovič-Cira je narisal prek 30 obrazov, ki jih srečujemo na ribniških ulicah.

LITERARNI VEČER V DOLENJSKEM MUZEJU

Novomeščana Miro Gutman in Toni Vovko bosta brala svoje pesmi na literarnem večeru, ki se bo začel jutri ob 19. uri v mali dvorani novega oddelka NOB in ljudske revolucije Dolenjskega muzeja v Novem mestu. Spored bodo popestrili učenci Glasbene šole Marijana Kozi- ne.

BENEFICIRAN STAŽ ZA FUNKCIONARJE

Posebna komisija, ki se pri ZSJ ukvarja z življenjskimi in delovnimi pogoji funkcionarjev, je predlagala, naj bi že letos uvedli beneficirano delovno dobo za vse, ki so že drugi ali celo tretji mandat izvoljeni za predsednike izvršnih in drugih organov v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij ipd. Enako naj bi veljalo tudi za vse tiste posameznike, ki so v zadnjih desetih letih izmenjaje opravljali najvišje funkcije na raznih področjih.

Bodo socialne kartice zaživele?

S seje medobčinskega sveta Zveze sindikatov za Posavje

Malce nepričakovano se je najbolj kritična razprava na medobčinskem svetu Zveze sindikatov za Posavje 26. marca razveljala ob dogovarjanju o izvajanju družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Beseda je stekla o pripravi občinskih posvetov v prvi polovici aprila, težko pa se je ustrezno pripraviti brez strokovnih podlag.

Republiški svet ZSS je močno spodbujal uvajanje socialnih evidenc oz. kartic, teh pa še vedno ni moč dobiti. Opozorili so, da peša zaupanje med ljudmi, saj se ni izdelana strokovna podlaga po 2. konferenci ZSS, izvajati pa je že treba tudi stališča 3. konference.

Glede družbenopolitičnega izobraževanja so menili, da je nujno usposabljanje za konkretne naloge. To naj bi upoštevali tudi na dvehmesečnem političnem tečaju RS ZSS. Slišati je bilo vprašanje, ali ni Radovljica le preveč oddaljena od delovnih okolij kandidatov. V Brežicah so se odločili za 80-urno sindikalno šolo in več kot polovica vodstev od vseh 81 OO ZSS je

zadovoljno končala to usposabljanje. V Krškem ne prihaja več od nepotrebnega podvajanja družbenopolitičnega usposabljanja, saj

Denar odbira program

Občinska društva Glasbene mladine lahko sprejmejo le cenejše nastope — Spodbudna rešitev Belokranjcev

Pretekli petek je Glasbena mladina Slovenije organizirala v Ljubljani okroglo mizo o svoji programski dejavnosti. Skozi vso razpravo se je kot rdeča nit vlekel problem cene

pri delavski univerzi vodijo statistiko o slehernem slušatelju.

Priprave na 6. proizvodno-delovno tekmovanje kovinarjev Slovenije, ko bo od 11. do 13. junija v Posavju in na Dolenjskem potekalo kar v trinajstih poklicih, so temeljite. Krčani bodo na občinsko tekmovanje povabili še Brežičane in Sevnčane, da bi morda tako utri pot takemu tekmovanju v Posavju. P. P.

za nastope, ki je za izvajalce prenikza, za porabnike pa previsoka.

Kljub temu se je izkristaliziralo nekaj sklepov, ki bodo prav gotovo vplivali na nadaljnje oblikovanje programa Glasbene mladine. Razpravljali so si bili edini, da bi morali oblikovati tipične mladinske programe, v katerih bi videli izvajalci tudi ustvarjalno možnost, da bi torej ob svojem nastopu podali tudi komentar. Predvsem pa bi se morali v program v večji meri vključiti mladi umetniki, prav tako pa porabniki pogrešajo moderno glasbo ter informacije o njej.

Ce želi Glasbena mladina približati glasbo mladini, ne bi smela biti cena merilo kvalitete, saj je prav denar tisti, ki selekcionira gostovanja. Občinska društva Glasbene mladine, ki jih je v Sloveniji le 20, razgrabijo le najcenejše nastope. Toda Glasbena mladina Bele krajine je tudi v tem začaranem krogu našla rešitev, po kateri bi se v bodoče lahko gledovala tudi ostala društva. Ker ne morejo sprejeti nastopa, ki presega 8.000 din, so poiskali rešitev v potujoči Glasbeni mladini. Gre za to, da odkupijo celotno dvorano za eno predstavo v Ljubljani ali Zagrebu ter peljejo mladince v središče, namesto da bi umetniki gostovali pri njih doma. M. KRUMPAČNIK

NOVA IMENA

Na programsko-volilni konferenci v Brežicah so za novega predsednika OK ZSMS izvolili Vojka Kovačiča, za podpredsednika Milana Jazbeca in za sekretarja Toneta Cerneliča. Konferenci mladih delavcev predseduje Franc Kovačič, mladini v krajevnih skupnostih Stane Les, mladim v kmetijstvu Franc Rožman, konferenci mladih v vzgoji in izobraževanju pa Bernardka Ravnikar.

IZBOR NAJBOLJŠIH — Na proizvodno-delovnem tekmovanju se morajo kovinarji preizkusiti tudi v teoretičnem znanju. (Foto: M. Z.)

Kovinarji na preizkušnji

V začetku junija 6. proizvodno delovno tekmovanje kovinarjev Slovenije — Več kot 500 tekmovalcev

Od 11. do 13. junija bo v občinah Krško, Crnomelj in Novo mesto potekal zaključek proizvodno-delovnih tekmovanj kovinarjev Slovenije. Ta tekmovanja odpirajo proizvajalcem široke možnosti, da se spoznajo s sodobno organizacijo dela, tehnologijo in dosežki na posameznih področjih ter sodelujejo z ostalimi OZD.

Letošnje proizvodno tekmovanje kovinarjev Slovenije vodi organizacijski odbor, v katerem sodelujejo tudi RS ZSS, republiški odbor sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin Slovenije, Zveza organizacij za tehnično kulturo SRS, RK ZSMS, izvršni odbori splošnih združenj kovinske ter črne in barvaste metalurgije in elektro industrije

ter fakultete za strojništvo v Ljubljani.

Na tekmovanju bo sodelovalo več kot 500 rezkalcev, kovinostrojarjev, varilcev, avtomehaničkov, livarjev, brusilcev in drugih. Vzoredno s tekmovanjem bodo potekale mnoge prireditve, kot so slikarska razstava, razstava inovacij in izdelkov tekmovalcev, nastop literatov, sprejem pri predsednikih DPO, posvet ter ogled zanimivosti Krškega in okolice.

Da se bodo proizvodno-delovna tekmovanja še naprej uspešno razvijala, morajo postati sestavni del razvojnih programov organizacij združenega dela, v širši družbeni skupnosti pa morajo dobiti večje priznanje kot doslej. MARJAN ZIDARIC

Železniško gospodarstvo
ŽELEZNIŠKA TRANSPORTNA ORGANIZACIJA
LJUBLJANA, n. sol. o
TOZD ZA TRANSPORT
LJUBLJANA—MOSTE, n. sub. o.
Ljubljana, Kajuhova 51

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA VABI K SODELOVANJU

- kuhinjsko pomočnico za nedoločen čas
- kuhinjsko pomočnico za določen čas

POGOJI ZA SPREJEM:
— najmanj 6 razredov osn. šole
— zaželena starost do 40 let

Ena kandidatka se sprejme za nedoločen čas s polnim delovnim časom in enomesečnim poskusnim delom, druga pa za določen čas (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom), s polnim delovnim časom in enomesečnim poskusnim delom. Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema komisija za delovna razmerja 15 dni po objavi. Kandidate vabimo tudi na razgovor. Prijavljene kandidatke bomo obvestili o izbiri v 15 dneh po seji komisije. 184/13-82

ISKRA IEZE Ljubljana, n. sol. o.
TOZD HIPOT

TOVARNA POTENCIOMETROV IN HIBRIDNIH VEZIJ, n. sub. o. ŠENTJERNEJ

Komisija za delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge:

1. SAMOSTOJNEGA KONSTRUKTERJA ZA KONSTRUIRANJE AVTOMATSKIH LINIJ ZA PROIZVODNJO HIBRIDNIH VEZIJ

- Pogoji:
— visoka šola strojne smeri
— do 4-letne delovne izkušnje
— aktivno znanje angleškega ali nemškega jezika

2. KONSTRUKTERJA ZA KONSTRUIRANJE ELEMENTOV STROJNIH NAPRAV

- Pogoji:
— srednja šola
— 4-letne delovne izkušnje

Kandidate, ki menijo, da bi lahko uspešno opravljali navedena dela, vabimo, da pisne prijave pošljejo kadrovske službi TOZD HIPOT Šentjernej, kjer lahko dobijo tudi želene informacije. 150/13-82

tovarna oblačil
labod
novo mesto
DSSS

objavlja prosta dela in naloge v razvojni službi:

1. ORGANIZIRANJE IN EKONOMIKA POSLOVANJA

- Pogoji:
— visoka izobrazba ekonomske smeri
— najmanj tri leta delovnih izkušenj na teh področjih
— poskusna doba 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo prošnjo z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev v 15 dneh po dnevu objave na naslov:

DELOVNA ORGANIZACIJA „LABOD“, kadrovsko-socialna služba, Cesta herojev 29, 68000 NOVO MESTO. Kandidatom nudimo tudi stanovanje. 182/13-82

AGROKOMBINAT Krško
PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE

TOK KMETIJSTVO, TRGOVINA, STORITVE
KRŠKO NA PODLAGI SKLEPA SVETA DELEGATOV TOK

razpisuje prosta dela in naloge:
— TEHNOLOGA ZA POLJEDELSKO PROIZVODNJO IN
— POSPEŠEVALCA ZA VINOGRADNIŠTVO IN SADJARSTVO

Delo se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja 3 mesece.

- Pogoji:
— visoka šola agronomske smeri — usmeritev poljedelstvo in najmanj 3 leta delovnih izkušenj ali
— višja šola agronomske smeri — usmeritev poljedelstvo in najmanj 5 let delovnih izkušenj
— višja šola agronomske smeri — usmeritev vinogradništvo
— sadjarstvo in najmanj 5 let delovnih izkušenj

Pismene prijave z dokazili sprejema kadrovska služba delovne organizacije Mercator Agrokombinat Krško, CKZ 52, in sicer 15 dni po dnevu objave. Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 15 dni po preteku objavnega roka.

— Žena, kje je tisti naš od hašiša zasvojeni mulc, da ga spravim v red...

KMEČKE ŽENE ŠIVAJO – V zimskem času, ko polja počivajo, se kmečke žene iz Mirne peči izobražujejo; tako so pred dnevi končale večmesečni šivilski tečaj, ki jim ga je omogočil KŠC Grm. Na sliki: tečajnice s svojo mentorico Marijo Udovc. (Foto: Miha Gošnik)

DO SNIDENJA – Z uspešno predstavo Potrčevih Krefljev v nedeljo v Boštanju so člani DPD Duško Jedretič iz Ribnega pri Bledu končali gostovanje v sevniški občini. Dobri stiki z boštanjskimi ljubitelji se bodo nadaljevali. Na sliki: lectovo srce za slovo. (Foto: A. Železnik)

STROJI SPET TEČEJO – Zadnje tri mesece so imeli v metliškem Novoteksovem tozdu Predilnica težave pri oskrbi z reprodukcijskim materialom in je precej strojev stalo. V zadnjih dneh se je stanje izboljšalo, večina strojev spet dela, dobili bodo tudi potrebne rezervne dele. (Foto: A. Bartelj)

IZSELITEV VSELJENIH – Zaradi večje tehnične napake, ki lahko ogrozi pravkar vseljene stanovalce naselja ob Cesti herojev v Novem mestu, bodo morali blok D danes popolnoma izprazniti. Stanovalce bodo za čas, ko bodo odpravljali napako, preselili v sobe Garni hotel na Otočcu. (Foto: J. Pavlin)

Le malo manevrskega prostora

Letos je bankam naloženo tudi, da spremljajo rezultate naložb, sicer pa bodo krediti znatno dražji So poudarili na zboru Temeljne dolenske banke

„V tako zaostrenih razmerah v bankah doslej še nismo delali, zlasti v možnostih naložbene politike,“ je v uvodni obrazložitvi dejal na 2. zboru Ljubljanske banke v Novem mestu 23. marca Sergej Thorževskij, predsednik poslovnega odbora. Tokrat so na zboru delegati sprejeli zaključno poročilo za leto 1981 in še več pomembnih aktov, med katerimi velja omeniti predvsem sklep o novih obrestnih merah za posamezne vrste kreditov, depozitov in hranilnih vlog.

Ob sprejemu letnega poročila z vsemi finančnimi podatki je na zboru tekla beseda še o delu delovne skupnosti, kjer je 340 zaposlenih, kar je manj, kot sicer predvideva plan zaposlovanja. Kot sta ugotovila nadzorni odbor, še prej pa izvršilni odbor banke, je delovna skupnost zadovoljivo opravila naloge, za osebnih dohodke pa so porabili le 96 odst. razpoložljivih sredstev. Poprečen zaslužek delavca v Ljubljanski banki je v preteklem letu znašal 12.113 dinarjev. Za letos ne predvidevajo povečanja števila zaposlenih.

V letnem bančnem poročilu mrgoli števil, ki dokazujejo, da se je poslovanje res odvijalo v zelo zaostrenih gospodarskih razmerah in

da so razne omejitve in predpisi ter dogovori močno zmanjšali manevrski prostor, predvsem pri naložbah. Tudi letos se ni nadejati drugačnih razmer, saj bodo sredstva za naložbe na voljo samo za povečevanje izvoza na konvertibilno področje in pridelovanje hrane. Računati pa je na dodatne težave v poslovanju s tujino, ker so obveznosti do tujih kreditov velike.

Tudi pri kratkoročnih naložbah bodo novi ukrepi še zaostri položaj, ker bo selektivnost programirana, in dodatne omejitve bodo v veljavi za organizacije združenega dela, ki se ne držijo družbenih meril v naložbeni politiki. Novo pa je, da so letos banke dolžne spremljati rezultate preteklih naložb in bodo morale predlagati ukrepe, kjer neupravičeno odstopajo od dogovorjenih načel in meril.

Velike spremembe se bančnim strankam vseh vrst obetajo tudi pri obrestih. Dosedanja politika obrestnih mer je po besedah razpravljalcev naravnost spodbujala zadolževanje, ne pa varčevanja, višje obresti po novih predpisih, ki so že v veljavi, pa so usmerjene proti potrošniški miselnosti.

R. BACER

Gnojila na bone?

Hudo pomanjkanje dragih umetnih gnojil

Za spomladansko setev je metliška kmetijska zadruga naročila 6,5 tone hibridne koruze in čez 30 ton drugega krompirja. Težave pa imajo z mineralnimi gnojili, ki jih je tako malo, da so morali omejiti prodajo na pet vreč, to pa je toliko kot nič, saj zadošča komaj za pognojitev pol hektarja.

Vodja posejevalne službe pri metliški zadrugi inž. Jože Maljevič pravi: „Če letos posejemo 20 odst. več površin kot doslej, to brez dobrega gnojenja ne bo dalo toliko pridelka, kot bi ga dosegli na prejšnjih in primerno pogojenih površinah. Tudi zaščitnih sredstev, zlasti preverjenih in učinkovitejših, ni dovolj. Kmeta pa ne moremo siliti, naj se obveže, da bo pridelal toliko več pšenice, in mu hkrati povedati, da gnojil ne bo mogel dobiti. To hudo pomanjkanje gnojil je marsikateremu kmetu tudi dobrodošel izgovor, da se mu ni treba bolj truditi.“

Inž. M. L.

ZDRUŽITEV KOČEVJA IN RIBNICE?

Poročali smo že, da imajo v Kočevju velike težave z evidentiranjem in kandidiranjem novega predsednika občinskega izvršnega sveta. Ko so Ribničani zvedeli za to nevarnost, so predlagali, da bi se občini združili, saj imajo oni dobre kandidata za predsednika IS; ta je hkrati še ekonomist. Vodstva kočevskih družbenopolitičnih organizacij so to ponudbo z veseljem sprejela, ker se kočevsko gospodarstvo otepa s hudimi težavami, medtem ko ribniško posluje uspešno. SZDL sklicuje za danes ob 15. uri v Šeškovem domu v Kočevju javno razpravo, na kateri bodo občani izrazili svoje mnenje o tem predlogu.

Sejmišča

NOVO MESTO: 329 pujskov in 14 od tri do pet mesecev starih prašičev je bilo na izbiro na ponedeljkovem sejmu. Kupci, ki so prišli pretežno iz drugih občin, so kupili 153 prašičev. Za pujske so dali 2.300 do 3.500, za starejše prašiče pa 3.600 do 4.500 din.

BREZICE: 464 pujskov je bilo naprodaj na sobotnem sejmu. Lastnika jih je menjalo 339, cena pujskov pa se je vrstila okoli 120 dinarjev za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Krompir spet kot rešitelj?

V zgodovini je krompir nešteto krat reševal ljudi pred lakoto. Tudi v zdaj preteči stiski za hrano se zvečuje njegova vloga, seveda ne v starem smislu, ko je bil krompir kruh ubogih in je romal na mizo v petek in svetek. S tem pa se vnovič povečuje pomen pridelovanja in pričakovati je več zanimanja za to poljščino, že doslej tako pomembno za Dolensko.

Krompir se razmnožuje vegetativno, zato je zelo občutljiv za izroditev ali degeneracijo. Naše nasade iz leta v leto zelo prizadevajo virusne bolezni, ob krompirjevi plesni prav te najbolj oklestijo pridelok, da v povprečju ne dosega niti polovico zahodnoevropskega. Krzljivost, zvijanje listov, kodravost, črtavost, mozaik – vse to so nevarne viruse, ki se jim ne moremo postaviti po robu, če ne upoštevamo strokovnih navodil in če se ne držimo nekaterih dogovorjenih ukrepov.

Virusne bolezni prenašajo z rastline na rastlino listne uši, zlasti siva breskova uš, ki je zelo razširjena v toplih, vinogradniških okoljih. Njeno pogubno delo lahko preprečimo ali vsaj omilimo, če menjavamo seme, odbiramo bolne rastline in predčasno izkoplje gomolje.

Idealno bi bilo, če bi vsako leto zamenjali eno tretjino potrebnega semena, takega, ki je bilo pridelano v hladnejših višjih legah, kjer breskovi uši ni. Žal smo v Sloveniji še daleč od tega in se zadnja leta še bolj oddaljujemo. Pridelovanje semenskega krompirja celo nazaduje, količina potrjenega semena znaša komaj 1,5 odstotka celotnega pridelka.

Obstaja načrt, da bi temu naredili konec. Do leta 1986 naj bi po njem pridelali 10.000 ton semenskega krompirja, kar bi bil lep napredek. Tudi v samoposkrbi je treba narediti korak naprej. Strokovnjaki opozarjajo zlasti, da je treba dosledneje spoštovati agrotehnične ukrepe pri pridelovanju semena: saditi gosteje (vsaj 5 do 6 gomoljev na kvadratni meter), izločati okužene grme, zgodaj prekiniti rast in prej izkopati seme. Semenski krompir naj raste vsaj 50 m oddaljen od drugega, okuženega krompirja.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Izpolnjevanje praznih mest v vinogradu

Ne samo v tistih vinogradih, ki so bili prizadeti v zimi 1980/81, tudi v drugih imamo prazna mesta, zato je izpolnjevanje takih mest redno spomladansko delo. Dogaja se, da kaka trta iz tega ali drugega vzroka odmre ali ne rodi, čeprav bujno raste (galove trte, trte osipači, virusne trte). Ker nas prazno mesto stane 50 do 70 din letno, nastaja torej velika škoda.

V starih vinogradih so prazna mesta izpolnjevali v glavnem z vlačenicami in grobanicami.

Vlačnice

Eno ali več rož matične trte usločimo na mestu, kjer naj raste nova trta, in to v jami, ki smo jo skopali 30 do 40 cm globoko; usločimo jo pa tako, da nastane oster pregib. V jamo damo kompost ali pa hlevski gnoj. Zaradi močnega usločenja poženejo na pregibu močne korenine, ki so potem, ko po enem ali dveh letih vlačenco odrežemo od matične trte, glavne korenine novega trsa. Usločeni rozi pustimo nad zemljo le 2 do 3 očesa.

Zaradi prisotnosti trtne uši v zemlji v nasadih žlahtne trte prihajajo danes vlačnice v poštev le izjemoma. Kajti kmalu po tem, ko vlačenco ločimo od matične trte, nova trta, zrasla iz vlačnice, zaradi žlahtnega podzemnega debela životari in se kmalu posuši, ker ni odporna proti trtni uši, kot je cepljenka. Pač pa vlačnice z uspehom uporabljajo za izpolnitev praznih mest in shiranih trt v matičnjakih (nasadih ameriških podlag), pa tudi pri samorodnicah, ki so bolj odporne proti trtni uši kot žlahtna trta.

Grobanice

V cepljenih starejših vinogradih, kjer imamo s podsaanjem trt manj uspeha, manjkajoče trte uspešno nadomestimo z grobanjem. Ker pogrobane trte v glavnem hrani ameriška podlaga, ki smo jo položili v jamo, take trte dobro rastejo celo do 20 let po grobanju in rodijo prav tako kot druge trte v vinogradu.

Grobamo tako, da matični trs odgrnemo do glavnih korenin in ga nato položimo na dno jame. Pri tem pazimo, da ga ne zlomimo. Eno rožo previdno (da se ne prelomi) prepognemo in napeljemo na prazno mesto

(golino), drugo pa napeljemo tja, kjer je rasla prvotna, matična trta. V jamo, globoko okrog 4 cm, damo humus. Za grobanje primerne matične trte si že poleti zaznamujemo in jih ne vrščikamo, da dobimo dovolj dolge enoletne rozge. Na matičnem trsu pustimo pri rezi več rozg, kot jih potrebujemo, da imamo rezervo, če se nam pri grobanju katera od rozg polomi. Odvečne rozge porežemo šele po polaganju potrebnih rozg. Na rozgah pustimo 2 do 3 očesa nad zemljo.

Z grobanjem je težave v tem, ker nam daje veliko dela, saj moramo jame kopati in zasipavati ročno. Po izračunih dr. Colnariča v letošnji 3. št. Sodobnega kmetijstva znašajo stroški grobanja 79 din za sadilno mesto, z vzdrževanjem do rodnosti pa celo 130 din.

Podsajanje cepljenih trt

je zato najbolj enostaven in najbolj učinkovit način izpolnjevanja praznih mest. Glavna težava podsajanja je v tem, ker moramo podsajene trte ustrezno oskrbovati. Podsajene trte nam tri leta ne rodijo, kar podsajanje draži. Zato znašajo (po izračunu dr. Colnariča) stroški podsajanja, to je nabava trte cepljenke, delo in stroški vzdrževanja do rodnosti, 175 din za sadilno mesto. Kljub velikim stroškom se bomo tega načina izpolnjevanja praznih mest posluževali kot skoraj edino možno rešitev. Na ta način dejansko vinograd obnavljamo, saj so podsajene trte mlade, in ko začno roditi, bogato rodijo. Ni vinograda, v katerem bi podsajanje lahko opustili, saj imamo v vsakem leto za letom shirane, poškodovane in nerodovitne trte.

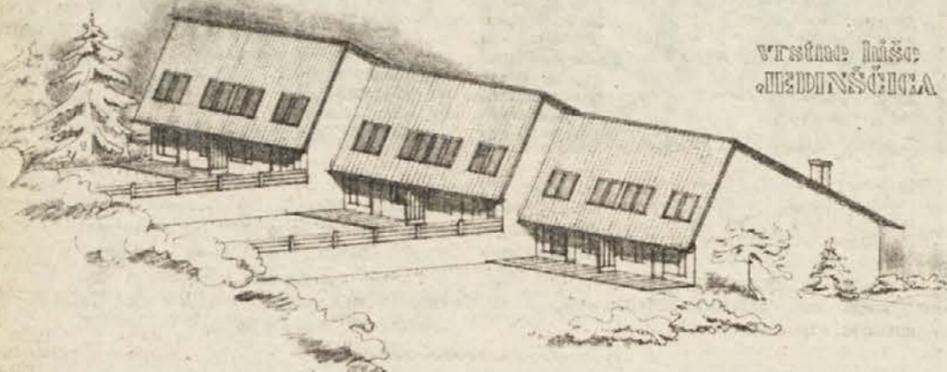
Pri podsajanju moramo paziti, da skoplje večjo, zlasti pa širšo jamo kot pri običajnem sajenju. Tako lahko trto ob sajenju izdatneje založimo s hlevskim gnojem. Sadimo tudi bolj plitvo, 10 do 15 cm nad zemljo. S plitvejšo saditvijo dosežemo, da se korenine v zgornji, bolj rodoviti plasti zemlje bolje razvijejo. Če smo v vinogradu več let uporabljali herbicide, kaže zemljo, s katero podsajeno trto zasujemo, zamenjati, ker je zastrupljena s herbicidi.

Za podsajanje niso vse sorte enako primerne. Po mojih izkušnjah uspešno podsajamo laški rizling, žametovko, manj uspešno pa kraljevino, rumeni plavec in frankinjo. Najhujši sovražnik mladi podsajeni trti sta plevel in peronospora.

DT

PIONIR

BO ZA VAS GRADIL VRSTNE HIŠE V GOTNI VASI PRI NOVEM MESTU

vrstna hiša
MEDNINŠČICA

Nudimo vam:

- vrstne hiše do III. gradbene faze s kompletno komunalno opremo
- skupno zaklonišče

Karakteristike:

- Vrstna hiša je zasnovana kot dvojček z dimenzijami 11,89 x 14,99 vsaka enota 7,50 x 11,89
- Vrstna hiša obsega klet, pritličje in izkoriščeno podstrešje s 170,69 kvadratnimi metri uporabne površine
- Orientacija objektov in konstrukcija strehe omogočata namestitve sončnih kolektorjev.

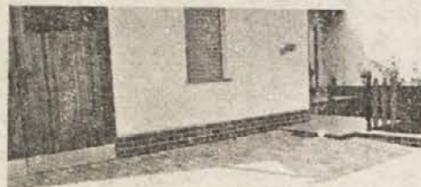
Informacije:

SGP, "PIONIR", NOVO MESTO
Telefon: (068) 23-686

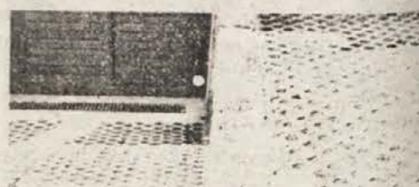
Elementi za zunanjo ureditev

Vegrad

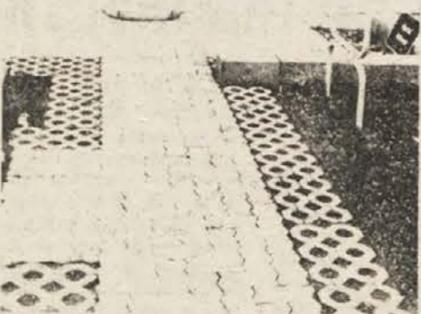
Vegrad Titovo Velenje izdeluje različne betonske elemente, s katerimi boste sami lepšali okolico stanovanjskih hiš. Izdelki so trajni, ne potrebujejo vzdrževanja, v različnih barvah pa boste estetsko oblikovali prostor.

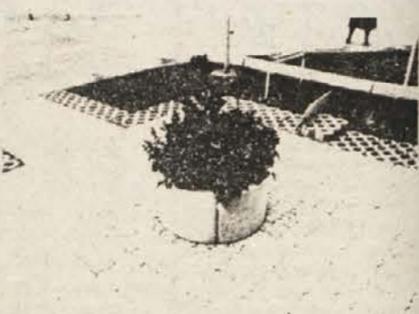
Betonske tlakovce priporočamo za tlakovanje dvorišč, poti, parkirnih prostorov. Tlakovce po potrebi lahko odstranite, nato pa položite v prvotni položaj.

Travne plošče so primerne za tlakovanje poti, dovozov do garaž. Z uporabo plošč ohranite zelene površine, saj pri hoji in vožnji ne boste ovirali rasti trave.

Betonske tlakovce in travne plošče lahko kombinirate, z različnimi barvami pa boste dosegli razgibanost prostora.

Betonski elementi za klopi, cvetlična korita, stopnice pa so primerni za ureditev okolice hiš.

Izdelke lahko kupite v Vegradu, TOZD Vemont, Titovo Velenje, telefon 063/850-019, kjer boste dobili vse potrebne informacije.

900-LETNICA RIBNICE

prof. Ivan Andoljšek

ŠOLSTVO RIBNIŠKE DOLINE

1805-1813

s posebnim ozirom na Prešerna

1

1. Šolstvo 1805-1809

Šolstvo je vedno odvisno od družbe in njenih družbenopolitičnih, gospodarskih ter kulturnih razmer. Avstrijsko cesarstvo za Franca I. (1804-1835) je bilo med boji z Napoleonom I. gospodarsko izčrpano in idejnopolitično načeto, zato je dunajska vlada zahtevala tako fevdalno osnovno šolo, ki bo bolj kot dotedanje terezijansko-jožefinska versko vzgajala, poglobljala in utrjevala razlike med družbenimi stani ter v kali izkoreninjevala demokratične ideje meščanske francoske revolucije. Zato je kljub nemirnim časom dunajska dvorna študijska revizijska komisija leta 1804 pripravila osnutek novega osnovnošolskega zakona, katerega prečiščeno besedilo je potrdil cesar Franc I. 11. julija 1805. Ta, drugi osnovnošolski zakon, imenovan slovenski „Politično šolska ustava nemških šol v C. kr. dednih deželah“, je z nekaterimi popravki in dopolnitvami ter s krajšimi prekinitevami (Ilirske province, marčna revolucija) veljal vse do 1869. Ogrska, pod katero je spadalo tudi Prekmurje, je dobila 4. 11. 1806 svoj zakon.

S tema zakonoma je Cerkev zopet dobila najvišje vodstvo in nadzorstvo nad šolstvom, država pa je s šolskimi oblastnimi organi nadzorovala, kako se zakon uresničuje. Bivši okrožni šolski komisarij (nadzorniki), kakršna sta bila Anton T. Linhart za gorenjsko okrožje in Blaž Kumerdej za celjsko, so bili odpravljani, prav tako pa tudi okrajni nadzorniki. Šolstvo ljubljanske škofije (od 1788 do 1806 nadškofije) je vodil škofijski konzistorij s škofijskim šolskim nadzornikom, ki ga je na predlog konzistorija potrdil cesar. V dekanijah so vodili in nadzorovali šolstvo okrajni (dekanjski) šolski nadzorniki in jih je potrjevala na predloge škofijskega konzistorija deželna oblast. V ribniški de-

kaniji² je bil dekanjski šolski nadzornik od 1804 dalje kaplan in začasni župnijski upravitelj Jurij Pfeifer, od 1807 do 1818 pa župnik in dekan Alojzij Bonaventura Humel³. V kočevski dekaniji je bil šolski nadzornik župnik in dekan Johann Tschinkel. Čeprav je spadal „Kočevski otok“ s prisilno naseljenimi turinško-frankovskimi kmeti ok. 1350 in njihovimi potomci do 1941 v nekdanjo ribniško pokrajino, se bomo morali tega šolstva zaradi prostorske stiske ogniti.

V župniji je nadzoroval delo učiteljev in veroučiteljev župnik. V župnijah pa so tudi v tem obdobju še nadzorovali materialno plat šol (stavba, ustreznost učilnic, kurjava, razsvetljava, voda, vrt) pismeni laiki, ki niso vplivali na oceno učiteljevega pedagoškega dela. Tako je nadzoroval ok. 1814 dobropoljsko šolo trgovec Anton Brodnik, velikolaško prav tako trgovec Anton Hočevar, šola v Loškem potoku pa obrtnik Simon Nosan.

Iz poročil razbereš, da so ocene pedagoškega učiteljevega dela hudo skromne in pefšalne, kakor: učitelj nima potrdilnega dekreta, njegovo vedenje ustreza nraštvenemu spričevalu, je bolj prizadeven, kot usposobljen, itd. Nič čudnega, saj starejši župniki in dekanji niso imeli ustrezne pedagoške izobrazbe, pa tudi sredstev ni bilo za potne stroške. Zato je ta, predvsem nadzorna služba obstajala posebno v poročilih o materialnih razmerah šol, financiranju, številu učencev in učiteljev, šolskem obisku, ustreznosti učilnic, komaj pa o kakovosti pouka, učbenikih, učilih ipd. Laični nadzorniki so poročali župnikom, ti dekanom, dekanji pa škofijskemu konzistoriju in okrožnim oblastem.

Trivialke so nastajale v samostojnih župnijah in v nesamostojnih (lokalijah), če je bilo na območju uro hoje od sedeža 100 učencev. Ker so bili za šole v dekaniji odgovorni dekanji, naj opozorimo, da so

spadale pod ribniško dekanijo župnije (lokalije) Ambrus, Dolenja vas, Gora nad Sodražico, Hinje, Loški potok, Ribnica, Sodražica, Sv. Gregor in Velike Poljane; pod dekanat Dobropolje do 1824 pa Dobropolje, Rob, Struge in Velike Lašče. Po ukinitvi dobropoljskega dekanata (1824) so pripadle njegove župnije in lokalije spet ribniškemu dekanatu s priložljivo kočevske Drage in z izločitvijo Ambrusa ter Hinj, ki sta prišli pod žužemberški dekanat.

Iz ribniških in dobropoljskih poročil, škofijskemu konzistoriju razbereš, da je do 1809 najbolj redno delovala dvorazredna trivialka v Ribnici, slabše pa zaradi zasilnih učilnic, neurejenega financiranja in manjkajočih učiteljev enorazrednice v Dobropoljah, Loškem potoku in Velikih Laščah. V ostalih župnijah (lokalijah) tedaj še ni bilo šol in so nastajale po letu 1814 ali po marčni revoluciji (1848).

Omenjali smo izraz *trivialka*. Seveda, saj je tudi zakon (1805) določal organizacijsko in vsebinsko *neenotno osnovno šolo*, ustrežajočo fevdalnemu družbenemu redu, s tremi vrstami osnovnih šol. Beseda *trivialka* izvira iz latinščine (*trivialis* - vsakdanji, navaden). Trivialka je namreč dajala vsakdanje, „navadno“ znanje v branju, pisanju, računanju, nekaj pravopisa in spisa ter nekaj moralke ob abecedniku in berilu, največ pa je posredovala verouka kot najvažnejšega predmeta.

To znanje je bilo pravo nasprotje tistemu, ki so ga dajale glavne šole in normalke: bilo je „višje, nevsakdanje“, ker je odpiralo pot v gimnazijo in v obrtne poklice. Trivialke so bile namenjene podeželski kmečki in delavski mladini, glavne šole in normalke pa meščanski. V terezijansko-jožefinski dobi (1774-1805) so slišali učenci tudi nekaj o kmetijstvu, od 1805 dalje pa ne več.

Glavne šole so posredovale isto znanje kot trivialke, a na višji ravni, več poslovnega spisa, nemške slovnice in nekaj latinščine za tiste učence, ki so nameravali iti v gimnazijo. Tisti, ki so se odločili za obrt, so poslušali geometrijo, geometrijsko risanje, merstvo, mehaniko, stereometrijo, zemljepis in nekaj zgodovine. Te šole so bile praviloma v okrožnih mestih in v samostanih. Ta čas jih je bilo 6 (Novo mesto, Kamnik, Idrija, Celje, Maribor, Beljak), po letu 1814 pa je bilo ustanovljenih še 6⁴ in leta 1854 tudi v Kočevju. Do leta 1854 je bila torej za vso Dolenjsko samo novomeška frančiškanska glavna šola. Sprva so bile glavne šole trirazredne, zdaj pa štiristopenjske, ker so prvi razred delili v nižji in višji oddelek.

Najbolje organizirane in financirane iz deželnega šolskega sklada so bile *normalke*, ki so bile tudi v tem obdobju samo v

štirih deželnih mestih (Ljubljana, Celovec, Gorica, Trst). V Ribnici nikoli ni bilo *normalke*! Normalke so dajale največ znanja, in sicer isto kot glavne šole, le več nemščine in latinščine, poleg tega pa naj bi bile zgled (normala) za pouk trivialkam in glavnim šolam, s tem da so s pedagoškimi tečaji usposabljevale učiteljstvo za vse te šole. Tečaji so trajali sprva nekaj tednov, v tem obdobju pa za učitelje trivialk vsaj tri mesece, za ostale šest mesecev. Od 1778 do 1805 so opravljali kandidati zaključne izpite na normalkah, odtlej pa po enoletni praksi pred komisijo pri škofijskem konzistoriju v Ljubljani. Šele po sodbi dekanjskega šolskega nadzornika, poslani konzistoriju, in po priporočilu tega deželni vladi je dobil učitelj t. i. *potrdilni dekret*.

Učitelj brez strokovnega izpita je bil *pomočnik*, a je bil precej slabše plačan. Pomočniki so bili tudi tisti, ki niso imeli pedagoškega tečaja, pa so jih zaradi starosti tolerirali s pogojem, da opravijo pedagoški izpit. Prizadevne so silili k študiju osnov pedagogike, didaktike in posebnih metodik s tem, da so jim dodelili na njihove stroške učitelja, ki jim je pomagal, ali pa so jih poslali na boljše šole, vendar so živeli od miloščine in dobre volje župnikov. Če pomočnik ni uspel, so ga odpuščali. Škofijski konzistorij je odpuščal tudi take učitelje, ki so zanemarjali pouk in so bili znani alkoholiki.

Pedagoški tečaji za učitelje trivialk so bili tudi pri boljših glavnih šolah z ustreznimi vadicami za hospitacije. Ti tečaji so bili od 1790 dalje tudi na novomeški glavni šoli, a po letu 1805 redko, ker vadvnica ni več ustrežala, pogosto pa je bilo tudi premalo kandidatov.

Normalke so bile sprva štirirazredne, po letu 1814 pa šeststopenjske, ker so prvi in četrti razred delili v dva oddelka.

Normalke in glavne šole so s tremi razredi pripravljale učence za vpis v gimnazijo, z naslednjimi pa za obrtno delo ter so opravljale do nastanka realk po letu 1848 delo nekakih strokovnih šol.

Na Slovenskem je bilo torej do leta 1809 samo 10 takih osnovnih šol (4 normalke in 6 glavnih šol), iz katerih so učenci lahko šli po 3. razredu na gimnazije. Na Dolenjskem je bila ta možnost samo v Novem mestu, kjer sta bili pri frančiškanih gimnazija (ustanovljena 1746) in trirazredna glavna šola, a s štirimi stopnjami, ker je bil 1. razred razdeljen v nižji in višji oddelek. V vseh drugih krajih pa so morali iti učenci po končani trivialki najprej v 3. razred glavne šole ali normalke zunaj domačega kraja, da so lahko prestopili na gimnazije. Zaradi revščine pa mnogi kmečki in delavski starši tega otrokom niso mogli omogočiti. Tako je avstrijska vlada že s samo organizacijo osnovne

ga šolstva načrtno preprečevala rast slovenskega izobraženstva.

Zakon iz leta 1805 je bil v pedagoškem pogledu celo slabši kot prvi (1774), ker ni dajal vsem učencem enakih možnosti za razvoj vseh sposobnosti.

Trivialke naj bi namreč razvijale učencem samo pomnjenje, glavne šole in normalke pa tudi mišljenje, a samo toliko, kolikor to ne bi škodilo vernosti in poniznosti ter vdanosti vladajočim in gospodujočim. Zato je zlasti v trivialkah cvetelo guljenje na pamet, v vseh trojih šolah pa je pospeševal to še nemški pouk. Ker pouk brez razumevanja snovi ni mogel biti uspešen, je šiba pela in ni manjkalo zasmehovanja. Sicer pa naj povejo o teh razmerah učenci sami: Janez Lesjak iz vasi Korenitka, župnija Šentlovrenc, se je po zasebnem pouku pri tamkajšnjem župniku Semenu vpisal leta 1824 v „višji“ oddelek, tj. 2. razred novomeške frančiškanske glavne šole, kjer zaradi nemškega pouka sploh ni ničesar razumel, ter pravi: „Od začetka sem trkal brez uma na pamet kakor škorec, polagoma je umevali, slednjič pa se toliko priučil, da nisem dobil nikdar sramotilne deske na hrbet, katero so dobili oni, ki so v šoli „kranjsko“ govorili. To je bilo neumno mučenje v tedanji šoli.“⁶ Ne samo neumno, ampak čisto srednjeveško, in to leta 1824! Takrat so namreč neuspešnim učencem obežali na hrbet - osla in jih posjedali v oslovsko klop.

Vrnimo se k ribniški trivialki! O njej večkrat bereš, da je bila sloveča. Kako ne, saj je bila nekako od leta 1790 že *dvorazredna* z enim učiteljem in učiteljskim pomočnikom pa z dvema učilnicama, kot je zahteval zakon. In take trivialke so bile res bele vrane, saj so bile komaj leta 1828 samo še tri na Slovenskem (Tržič, Kočevje, Cerkljica).⁷ Ponekod⁸ natešiti na 1810 dalje, da je imela ribniška trivialka od 1810 devet v 1. razredu spodnji in zgornji oddelek, torej tri stopnje. Tega ne verjamem, ker ni stvarnega dokaza za to. Takratni dekan A. B. Humel je kot vodja te trivialke to najbolje poznal, vendar v Humlovih poročilih o ribniški trivialki tega nisem zasledil. Franc Kramer⁹ iz Prigorice pri Ribnici govori samo o dveh razredih, ne pa o oddelkih: „Ribniška trivialka z dvema razredoma in dvema učiteljema je bila... razen krščanskega nauka zgolj nemška.“¹⁰ Dekan Humel pravi o učnem jeziku v svojem poročilu leta 1807 škofijskemu konzistoriju nekoliko mileje, češ da je pouk v 1. razredu te trivialke večinoma v „deželnem jeziku“, v 2. razredu pa nemški.¹¹ Tudi uradovani so na šoli v nemščini.

(Nadaljevanje prihodnjice)

Javno o novomeškem športu!

Pismo košarkarskega kluba iz Novega mesta

Brez poznavanja podatkov in dejstev ni možno samoupravno (in javno) odločanje. V primeru novomeške ZTKO tako odločanje ne bi smelo izostati, a o javnosti dela te Zveze ni moč govoriti, govorice, ki so prihajale v javnost, so bile namreč kavarniškega značaja. ZTKO bi morala pravočasno preprečiti širjenje govoric, npr. o delitvi denarja „kar tako“ ipd. Dolenjski list je glasilo, prek katerega bi bila lahko vsem na očeh pravilnost dela Zveze; športniki, trenerji, klubi in vsi, ki jih te zadeve zanimajo, bi bili lahko pravočasno in pravilno obveščeni o delu ZTKO. Tako bi preprečili kavarniške govorice o nepoštenosti pri delitvi denarja, med drugim bi klubi izvedeli za denar, ki ga niso dobili (primer zadnje skupščine Zveze), in za izsiljevanje denarja.

(trenerjev). Kdo in s kakšnimi kriteriji jih je sestavil? Med košarkarji so povzročili veliko vroče krvi, sestavljalci niso pravilno ocenili igralcev. Cudežen je spisek trenerjev, med t. i. garači je moč najti tudi take, ki (po izjavah na skupščini) le poredko zaidejo v telovadnice. Menimo, da so spiske delali po obrazih, saj nam ni jasno, kako je moč enako nagraditi človeka, ki dela z enim ali dvema športnikoma, in trenerja, ki skrbi za številno ekipo!

Na zadnji skupščini ni znal nihče pojasniti vprašanja prioritete (prednosti). Bo bolje na naslednji skupščini? Predlog evidentiranih kandidatov za funkcionarje ni sporen, moti nas le to, da se posamezna imena na spisku pojavljajo po dvakrat. Je v novomeški občini tako malo ljudi, ki so pripravljeno delovati v ZTKO? S slabo pripravljeno skupščino smo lahko odšli le slabe volje. Pričakujemo, da bo ponovljena krajša in boljša. To pisanje pa ni nestrpen odziv na neuspešno skupščino, pač pa pri-snevke k javnemu delu ZTKO.

Košarkarski klub
Novo mesto

„TRIPČE DE UTOLČE“ V STRAŽI

V nedeljo, 21. marca 1982, so v Straži gostovali igralci kulturno-umetniškega društva iz Skočjana in sicer z igrjo „Tripče de Utolče“. Igra prikazuje življenje v Kotorju in Dubrovniku v 15. stoletju. Dve uri trajajoča komedija je ob dobri igri vseh igralcev nudila prijetno razvedrilo. Zal pa med Stražani ni našel na veliko zanimanje, v dokaj veliki dvorani je bilo zasedenih le nekaj vrst. Vsekakor zgorovno dokaz, da v Straži kulturno življenje še ni dovolj zažvelo.

M. M.

PRIPRAVE NA PROSLAVO

Na programsko-volilni konferenci KO ZZB NOV so sklenili, da bo letošnja osrednja proslava v počastitev 40-letnice osvoboditve Broda na Kolpi in ustanovitve slovenskih narodnosvobodilnih brigad 9. maja pri spomeniku padlim borcem pri Farji. Za to priložnost bodo uredili spominski park, v katerem bodo posadili 88 dreves v spomin na Tita.

V. DRAGOŠ
Kočevje

VEČ UPANJA V NOVE MOČI

V torek, 23. marca, je bila v KS Birčna vas seja novih delegacij. Na seji so oblikovali delegacije in izvolili predsednike, med katerimi je večina mladincev, dovolj pa je tudi žensk. Ko so ocenili delo dosedanjih delegacij, so poudarili, da morajo novi delegati svoje naloge opravljati odgovorneje, kot so jih prejeli.

N. RATAJ
Jama

UČITELJIŠČNIKI!

Novomeške učiteljske učiteljice, ki so maturirale 1966. leta, vabimo na naše 3. srečanje (15-letnica), ki bo v soboto, 10. aprila, ob 19. uri v restavraciji Doma JLA v Novem mestu.

Pripravljalni odbor

Dušan Tancik

Dušan Tancik se je rodil 8. 4. 1923 v Metliki kot sin kavararja. V družini je bilo troje otrok. Dušan se

po končani osemletni šoli in obrtno trgovski odšel v Novo mesto učiti za krojača.

Medtem se je začela druga svetovna vojna. Vrnil se je v Metliko in začel delati med mladimi za OF. Ob ustanovitvi XV. brigade jeseni 1943 je vstopil v brigado in z njo v bojih obšel večji del Slovenije in Hrvaške. Leta 1944 je odšel na radiotelegrafski tečaj VII. korpusa. Po končani partizanski šoli je odšel v Cankarjevo brigado. Zaradi večjih naporov je zbolel in moral za krajši čas v bolnico. Ko se je vrnil iz bolnice, se je udeležil zadnjih bojev in pohoda na Trst spomladi 1945. Kot aktivni oficir je ostal v vojski v Kraljevu do leta 1952. Tam si je ustvaril tudi družino. Poročil se je z Dobrolo Seničič. Vzgojila sta sina edina, učitelja za telesno vzgojo.

V Slovenijo se je vrnil 1954 in postal matičar v Šentrupertu. Leta 1960 je prišel v rojstni kraj Metliko, kjer je dobil zaposlitev v KOMETU. V pokoj je šel 1966 zaradi slabega zdravstvenega stanja. Kljub temu ni ostal brez dela: začel je upodabljati v lesu, slami in raznih drugih materialih. Svoja dela je 1971 razstavil v Belokranjskem muzeju. Mnogi njegovi znanci in prijatelji so dobili njegova dela v dar.

Ob zadnjem slovesu so se od njega poslovili številni Metličani, borci, znanci in prijatelji.

R. F.

Nadstropje več

Napaka v leksikonu – Kje je prvi zemljevid?

Kozlerjev grad, ki razpada v Peklu pri Ortneku, je dvanadstropen in ne enonadstropen, kot navaja Krajevni leksikon Slovenije iz leta 1971 v drugi knjigi. Tam piše na strani 6569 pod opisom kraja Ortnek: „Večja enonadstropna zgradba je grad v Peklu, kjer je od leta 1848 do 1945 živel rodbina Kozler...“ itd.

Za napako ni potrebno posebno dokazovanje, saj se to lepo vidi tudi iz fotografije, ki je bila pred kratkim objavljena v Dolenjskem listu. Ta zapis naj bo torej le zaznava, da te napake ne bi pri prihodnji izdaji leksikona ponovili.

Naj dodam še, da vsi stari domačini Ortneka in Poljan vedo, in tudi jaz, da je visel v drugem nadstropju gradu na hodniku knjižnice uokvirjen „Zemljevid slovenskih dežel in pokrajin“, ki ga je izdal leta 1853 lastnik tega gradu Peter Kozler. Ta zemljevid, ki je prvi prikazoval, kje vse žive Slovenci, je bil ob izidu zasežen oz. zapечат (vsa naklada in plošča). V javnost je smel šele leta 1861. Takratna oblast se ga je namreč bala, saj je bil to prvi prikaz slovenskega ozemlja in na njem so bila zemljepisna imena zapisana slovensko.

Ne vem, kaj se je zgodilo s tem zemljevidom ob osvoboditvi leta 1945. Izginil je neznano kam. Mor-da je kje varno shranjen.

A. A.

Odbojka ne kriva ne dolžna

Ob očitkih, da je ta športna panoga dobila lani več, kot ji je pripadalo

V zadnjem času je bilo izrečenih in zapisanih več ostrih besed o razmerah v novomeškem športu. Na udaru se je znašla tudi odbojka, (Dolenjski list 25. marca), češ da je lani porabila deset starih milijonov več, kot je bilo predvideno. Da je ta

očitek krivičen, bom skušal pokazati v tem prispevku.

Za preteklo leto je odbor za množičnost predvidel za odbojko v novomeški občini 205 tisoč dinarjev. Zaradi prehoda OK Pionir iz slovenske lige v II. zvezno ligo je bil narejen rebalans plana na 306.235,50 din v skladu z običajno prakso, saj vsi podpiramo kvaliteto in je prav, da pomagamo ekipi, ki s svojimi uspehi to pomoč zasluži. Tako je bilo v prejšnjih letih tudi z atletiko in rokometom. Ob tem ni nihče dvigal prahu, tako kot ga ob odbojki, ki je očitno nekaterim posameznikom trn v peti. Naj ponovim: dobrih 30 starih milijonov je bilo namenjenih za odbojko v vsej novomeški občini: od tega je ženska ekipa porabila 9, OK Pionir okoli 21 milijonov, medtem ko Partizan TVD Žužemberk ni dobil skoraj ničesar. Poudariti je treba, da tekmovalce v višjem kakovostnem razredu zahteva več denarja.

V novomeški občini imata prioriteto moška atletika in košarka, poleg njiju pa tudi ženska rokomet. Pionirski športi so v minulemu letu dobili vsak okoli 70 starih milijonov, kar je neprimerno več, kot je bilo namenjeno za odbojko. SGP Pionir, ki prispeva več kot polovico vseh potrebnih sredstev, gre zahvala, da dolenjska odbojka sploh lahko nastopa v zvezni ligi.

Odbojka ni prioriteta športna panoga, vendar bi to v novomeški občini vsekakor zaslužila. Njena prva članska vrsta vodi ta čas v II. zvezni ligi in ima vse možnosti za vstop v I. B zvezno ligo. Tu je še celotna piramida s pionirsko selekcijo, ki je prišla v četrtfinale in mladinsko selekcijo, ki je med šestimi najboljšimi ekipami v Sloveniji. Med tekmovalci OK Pionir so številni reprezentanti: Brulec v državni članski reprezentanci, Černač, Prah, Savarin in Znidaršič v slovenski mladinski reprezentanci. Klub ima strokovno usposobljen vadbene kader, ki vodi delo z blizu 100 registriranimi igralci. Na Dolenjskem je zelo razvita sindikalna odbojka, saj je v okviru delavskih športnih iger

VARČEVANJE

V narevi lahko opazimo najrazličnejše varčevalce: čebela si nabira med in ga hrani za zimo, veverica nosi lesnike in žir v drevesno duplo, mravlje v vrstah potujejo po gozdnih poteh in si nabirajo hrano. Ljudje pa običajno varčujemo z denarjem, saj si z njim lahko kasneje kupimo, kar potrebujemo. Poleg tega je denar za shranjevanje najbolj priročen, saj ne potrebujemo velikih skladišč. Če varčujemo danes, nam jutri prav gotovo ne bo primanjkovalo kruha.

MIHELCA JALOVEC, 3.c
OŠ bratov Ribarjev Brežice

SLALOM V KRANJSKI GORI

19. in 20. marca so v Kranjski gori tekmovali najboljši smučarji sveta. Metliški smučarski klub nam je omogočil ogled slalomске tekme, ki je bila v soboto. Nestrpno smo pričakovali konec prve vožnje in bili smo zadovoljni, kajti Križaj je bil drugi. Še bolj vznemirjeni smo čakali drugi tek, ki je prinesel zmago našemu smučarju. Gledalci smo bili srečni in navdušeni.

MIHAELA CRNIC, 8.a
novinarski krožek
OŠ Metlika

„Sprašujem, kje so ostale moje marke?“

Po sledi nakazila

„Nekaj se vam bom pritožil. Svoje prihranke pošiljam na Ljubljansko banko v Kočevju že tri leta. Nazadnje sem poslal 4. januarja letos 3.000 nemških mark, ki še zdaj niso prispelo. Moji mami so na banki odgovorili, da se sedaj do dolgo vleče. Rad bi vedel, kdo mi bo plačal obresti za ta čas, saj sem oškodovan že za okoli 1.000 din. Kdo uporablja moj denar tako dolgo? Z odrezkom, ki ga hranim, sem bil na pošti, s katere sem denar odposlal. Tam sem izpolnil neki formular. Dejali so mi, da bom dobil čez nekaj dni odgovor. Zdaj je minilo že 10 dni, pa odgovora še ni. Na pošti so mi odgovorili, da nisem edini, ki se pritožujem. Zavedam se, da so nam devize potrebne, vendar sem v dvomih, če jih naj še pošiljam na Ljubljansko banko.“

Tako nam je pisal Jože Žagar, ki stalno prebiva v Koblarjih 29 pri Kočevju, zdaj pa je na začasnem delu v Nemčiji. Pismo je prišlo iz Ravensburga v Nemčiji. V pismu je datum 13. marec, na poštne znamke nemške pošte pa 16. marec, medtem ko smo ga mi prejeli v soboto, 20. marca.

Pri kočevski podružnici Ljubljanske banke smo v ponedeljek, 22. marca, zaprosili za odgovor. Povedali so, da bi zadevo lahko hitro raziskali in uredili, če bi jim Jože Žagar poslal odrezek ali pa fotokopijo nakaznice, s katero je poslal denar. Zdj niti ne vedo, če je denar poslal na svojo številko deviznega računa ali na mamimo, niti če ga je poslal po pošti ali po banki. Pokazali so nam tudi nekaj fotokopij „Zahlkarte“, s katero nakazujejo denar zdomci po pošti, in iz njih se je videlo, da prispe denar iz Nemčije v Kočevje približno v 10 do 12 dneh, medtem ko prispe denar, poslan po banki, v približno mesecu dni.

Zvedeli smo tudi, da tečejo obresti vlagatelju od dne, ko prejme denar (devize) predstavnosti Ljubljanske banke v Frankfurtu, in ne šele od dne, ko prispe obvestilo v Kočevju. To pomeni, da bo tovariš Žagar prejel obresti v redu plačane, se pravi, da ne bo prikrajšan.

J. P.
Kočevje

razdelili učencem knjižne nagrade za spise in likovne izdelke na temo Varnost pred požarom, naša vsakdanja skrb.

Učenci OŠ Metlika

ONESNAŽENO OKOLJE

Nekaj kilometrov od moje vasi je večja vas Črmošnjice, ki je dokaj onesnažena. Ob gozdni cesti je prostor, kamor naj bi vaščani odlagali smeti, a nekaterim je smetišče predaletč, zato raje odvzeto smeti kar v vodo ali pa si naredijo smetišče za hišo. Te smeti poleti zelo smrdijo. Tako nekaj ljudi onesnažuje vas vsem ostalim, ki bi radi imeli čisto okolje, saj s čistim okoljem privabiš tudi turiste. Mladinci vsako leto očistijo svojo vas. Če pa bi se vsak človek takrat, kadar odvzeto smeti, spomnil, da onesnažuje tudi svoje okolje, bi bilo smeti gotovo veliko manj.

METKA KRIŽE
OŠ Baza 20

IZSLE SO „BELE BREZE“

Na metliški osnovni šoli je izšla druga številka glasila Bele breze. V njih si učenci lahko preberejo pesmi, spise in poročila o delu pionirjev med počitnicami, praznovanju kulturnega praznika in dneva žena. Največ prispevkov so napisali učenci nižjih razredov. Glasilo je izšlo v 150 izvodih, v uredniškem odboru so predvsem učenci 5., 6., in 8. razredov.

LILJANA ŠOŠTARIČ, 8.a
novinarski krožek
OŠ Metlika

DELO V VINOGRADU

Prišla je pomlad, z njo pa tudi delo v vinogradih. Skrbni kmetje so že obrezali svoje vinograde. Otroci so pobrali rezine, gospodinje pa so jih povezale. Sedaj postavljajo kole in veževo trte. Vinograd po potrebo še velikokrat poškopiti s strupi proti škodljivcem, okopati in preorati, da bodo jeseni zadovoljni kmetje lahko pobrali bogat pridelek.

VESNA GOSENCA
novinarski krožek
OŠ Metlika

OBISK GENERALA HRENA

Sobotnega sestanka osnovne organizacije ZSMS Ratež se je udeležil tudi tov. Alojz Hren, prekaljeni borec NOB in sedajni upokojeni general JLA. Pripovedoval nam je o dogodkih iz NOB, mladinci pa smo mu radi prisluhnili. Na sestanku smo se dogovorili tudi o čistini akciji ter zbiranju starega železa, ki smo jo pripravili naslednji dan. Akcije se je udeležilo kar 21 mladincev, z denarjem, ki ga bomo dobili za prodano železo, pa bomo pripravili izlet ali piknik.

DARJA ERJAVEC
OO ZSMS Ratež

OBRAMBNI DAN

27. marca smo imeli učenci osnovne šole Krmelj obrambni dan. Učenci nižjih razredov smo nesli zvončke in sveče k spomeniku 13 talcev v Ilinjece ter zapeli nekaj pesmi. Učenci višjih razredov pa smo sodelovali na orientacijskem pohodu, streljanju ter tekmovalni izprve pomoči in SLO. Zmagali sta 1. skupina 8. razreda in 7. razreda, najboljši strelec z zračno puško pa je bil Bojan Zaman, ki je dosegel 40 točk.

Učenci OŠ Krmelj

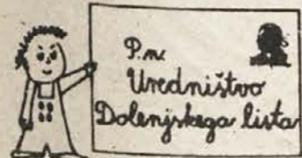
SESTANEK NOVOIZVOLJENIH DELEGATOV

Dve članici novinarskega krožka sva se udeležili sestanka novoizvoljenih delegatov za delegacije v KS. Predsednik volilne komisije Alfonz Tratar je podal poročilo o izidu volitev ter nas seznanil z delegati, ki so bili izvoljeni v posamezne delegacije. Nato so dali predloge za vodje delegacij in njihove namestnike ter delegatke za zvezni zbor skupščine SFRJ ter skupščino SRS. Vse predloge so potrdili.

METKA ŠIŠKO
TADEJA ZUPAN
OŠ Šentrupert

OBISK IZ RADIA – Urednica Pionirskega tednika v ljubljanskem Radiu Miča Lesjak je obiskala člane novinarskega krožka iz Artiča. Na fotografiji: med svojimi gostitelji. (Foto: Evald Rožman, novinarski krožek, OŠ Artiče)

MLADI DOPISNIK

NA POREZNU

Brežiški, globoški in artiški planinci smo se preteklo nedeljo odpravili na 1622 metrov visoki Porezen. S tem pohodom smo želeli počastiti spomin na partizane, ki so tam izgubili življenje na pragu svobode leta 1945. Pot, ki je bila dolga 20 kilometrov, ni bila lahka, saj sta nas pri hoji ovirala visok sneg in močna burja, a smo bili na koncu počna srečni, da smo prehodili tako zahtevno pot.

Evald Rožman, 5.a
Artiče

RAZSTAVA KIČA

Vsi, ki delamo v šolski knjižnici, smo si v ponedeljek na OŠ Jurija Dalmatina v Krškem ogledali razstavo kiča v uporabni umetnosti in slikarstvu. Po razstavi nas je vodil tov. Pirman. Kmalu nam je postalo razumljivo, kaj je kič in kaj prava umetnost. Ugotovili smo, da imamo v naših domovih in trgovinah veliko kičastih izdelkov. Zvedeli smo tudi mnogo o literarnem in likovnem kiču ter kvalitetah v slikarstvu. Ugotovili smo, da v domači knjižnici nimamo kičastih slikanic. Dobro bi bilo, da bi si razstavo ogledali tudi trgovci, saj so ravno oni tisti, ki ponujajo kupcem kičaste predmete in knjige po visokih cenah.

IRENA ZORKO, 6.a
Artiče

SEMINAR ZA VODNIKE

Na Bizeljskem so se zbrali taborniki iz Brežic, Dobove, Kapel in domačega odreda, ki so obiskovali seminar za vodnike svojih vodov po okoliših. Program seminarja je obsegal snov iz prve pomoči, orientacije, informiranja in propagande, igre, lokostrelstvo itd. Na koncu so se preizkusili na izpitih, kjer so pokazali dovolj znanja. Če se bodo dela v vodih lotili s takšno resnostjo, kot so jo pokazali na seminarju, bodo še veliko dosegli. Da pa bo njihovo mesto v KS, kjer so nepogrešljivi, čim vidnejše, se bodo morali izpopolnjevati. To izpopolnjevanje mora biti dobro organizirano, tako, kot je bilo na zadnjem seminarju na Bizeljskem.

VIDA PETELINC
članica odreda
Bizeljskih gorc
Artiče

KRAJEVNI PRAZNIK

21. marca smo krajanje Adlešičev in okoliških vasi praznovali svoj krajevni praznik. V kulturnem domu so pripravili proslavo, na kateri so nastopili učenci osnovne šole Adlešič, mešani pevski zbor ter dramska skupina, ki je odigrala odlomek komedije.

IVANKA VESELIČ
OŠ Crmolej

PREDAVANJA STARŠEV

Naši starši zaslužijo vso pohvalo, kajti ob svojem delu so našli čas tudi za nas in naše izobraževanje. Ing. Zupanc je v 3. a razredu predaval o delu PTT, dr. Japelj je v 4. a prikazal enostavne kemijske poskuse ter pokazal nekaj diapozitivov o tovarni zdravil Krka, v 5. c razredu pa je tov. Škof predaval o vodi, njeni onesnaženosti in čiščenju. Takšno sodelovanje med starši in šolo je dobrodošlo in upamo, da bodo starši prišli še večkrat med nas.

Učenci OŠ Grm

KVIZ: TITO – REVOLUCIJA – MIR

24. marca je bil na naši šoli kviz Tito – revolucija – mir na temo Titovo obdobje. Zmagala je ekipa 8. a razreda, ki je pravilno odgovorila na vsa vprašanja. Ob tej priložnosti so člani metliškega gasilskega društva

Brusnice, gručasta vas ob vzhodni Gorjancev, je bila svoj čas daleč naokrog znana po stalnih pretepih in obračunavnih med fanti pa po češnjah hrustavkah, ki so jih prodajali tja do Zagreba. Slovijo pa Brusnice tudi zunaj meja domovine med botaniki Evrope, ker imajo na svojem območju znamenito rastlino azzaleo pontico. V Brusnicah, kjer do pred nekaj leti nisi smel zamijavkati, sicer so ti fantje odrli kožo, češ da se jim posmehuješ, so se od nekaj ukvarjali s kmetovanjem. Pred vojno in tudi prva leta po njej so tu intenzivno pridelovali orehe, jabolka in hruške poleg češenj, ukvarjali so se z živorejo in perutninarstvom pa z vinogradništvom in prodajo lesa z gozdov. Tudi čebelarstvo je bilo dobro razvito.

Vas se v zgodovini prvič omenja z imenom Fresnitz že 1392, znana pa je tudi baročna cerkev z Langusovimi slikami, šola pa so v kraju dobili že 1910. Med vojno so imeli Italijani v Brusnicah postojanko, toda Gorjanski bataljon jo je tri dni napadal, in preden so se Italijani junija 1942 umaknili v Novo mesto, so vas izropali in razdejali. Ropot in uničevanje so se vrnili še naslednja dva dni, potem so bile Brusnice do konca vojne osvobodjene.

Pa danes? Na mijavkanje nihče ne reagira več, zadnji pretep so zabeležili leta 1960, žal pa tudi slovitih češenj ni več za prodajo in tudi praznika češenj ne slavijo več. Krajevna skupnost Brusnice ima 1200 prebivalcev v 9 naseljih, od teh je 450 zaposlenih, pretežno v Novem mestu. Med kmečko prebivalstvo štejejo le še 265 ljudi, toda čistih večjih kmetov je manj kot prstov na eni roki. Za domačine, ki zidajo lepe, po mestno gradene hiše, je značilno, da so v službah, popoldne pa kmetujejo. Pri vsaki hiši je televizor, domala pred vsako hišo avto, traktor pa imajo celo na posestevcih, kjer bi en sam lahko vse ročno opravil.

Dobro de ušesom in razpoloženju, če naletiš na kraj, kjer ni med kraji karnaprejšnjega taranja nad razmerami. To smo novinarji Ria Bačar, Zdenka Lindič-Dragaš in Ivan Zoran doživeli na našem uredništvu v gosteh v Brusnicah 23. marca, ko smo se sicer z maloštevilnimi krajanji sešli v osnovni šoli.

Med prvimi je prišla 79-letna Ivana Gorenčeva z Rateža, ki se je po stari navadi pripeljala na kolesu kot kakšno mlado dekle. Med vojno je veliko prestala in žrtvovala, danes pa živi skromno in je z vsem zadovoljna. „Dokler mi bodo moči dopuščale, se bom vozarila naokrog, vesela in srečna, da živi vsak na svoji zemlji, svoboden. Ljudje imajo službe, dobro se jim godi, vsekakor pa neprimerno bolje kot pred vojno. Mi starejši znamo ceniti napredek,“ je rekla. Tudi predstavniki krajevne

UREDNIŠTVO V GOSTEH: BRUSNICE

RAZVOJ ZANEMARIL HRUSTAVKE

Anton Vovko

Marija Sitar

Matevž Franko

Ivana Gorenc

skupnosti in krajanji, med katerimi pa smo pogrešali funkcionarje Zveze komunistov in SZDL, niso toliko razgrinjali težave, kolikor so imeli povedati o vsem, kar je bilo zadnja leta narejenega. V krajevni skupnosti, kjer je sodobno urejena trgovina, nova osnovna šola, 4 gostilne, imajo vodovod že povsod razen v Leskovcu in Gor. Suhadolu. Tudi vse pomembnejše ceste so asfaltirane. Makadama imajo le še dobrih 6 kilometrov, pa tudi te ceste so posodobljene. Telefon imajo za zdaj res samo v Brusnicah, Leskovcu in Suhadolu, prav zdaj pa teče akcija, da bi ga napeljali še na Ratežu, v Selih, na Gumberku in v Malih Brusnicah. (Več o tem drugič v posebnem sestavku.)

Ogromen napredek in razcvet doživlja Ratež, kjer se vse bolj naseljujejo Novomeščani. V zadnjih desetih letih je tu zrastle okrog 50 novih hiš, vikendov pa je vse polno na Tolstem vrhu in okrog Brusnic. Posebno odkar je bila leta 1979 zgrajena asfaltna cesta do Suhadola, je ob njej vse več interesentov za gradnjo. Iz nekaj odročnih podgorjanskih vasi so se domačini odseljevali za kruhom v večja središča, zdaj mlajši prihajajo domov in zidajo hiše. Zgrajena je sodobna deponija odpadkov v Leskovcu, ki je po izjavah krajanov videti kot „laboratorij“; pred nekaj tedni je bila popolnoma dograjena in tja vozijo vsak dan odpadke iz vse občine. Po 60 voženj s kamioni beležijo skozi Brusnice, vozi pa tudi veliko delavskih avtobusov. S prometom močno obremenjena cesta skozi vas pa nima prometne signalizacije!

Prav to je bila ena glavnih (neurejenih) zadev, na katero so ljudje opozarjali. „Kamioni, ki vozijo na odlagališče v Leskovcu, so dostikrat prepolno nalo-

ženi, posebno kamioni IMV, šoferji pa drviyo, kot bi bili na športnih dirkah,“ so povedali. In večinoma se ustavljajo v kateri od gostiln, potem skušajo s prehitro vožnjo zamudo nadomestiti. Nič kolikokrat so že uradno prosili in zahtevali ustrezne prometne znake, a doslej brez uspeha.

Tudi s pošto dostavo niso zadovoljni, češ da le v Brusnice dobivajo pošto vsak dan, v vse ostale kraje pa le na dva dni. Prav zato dnevno časopisje sploh ne pride v poštev in zgodi se, da dobiš ob 11. uri dopoldne obvestilo za cepljenje otrok ali sestanek, ki je že ob 7. uri jutraj.

Nova cesta na Gorjance do Gospodične je tudi v turističnem pogledu za kraj velika pridobitev. Pozimi smučarji, poleti izletniki se mimogrede radi ustavljajo tudi v kateri od domačih gostiln. Da pa je v poletnem času po okoliških hostah meščanov več kot domačinov pri nabiranju borovnic in gob, je splošno znano.

Kmeta sicer ni bilo nobenega, pač pa so drugi povedali, da je večina nezadovoljna, ker so bili po novem uvrščeni v nižinski razred zemljišč, s tem pa se obetajo večji davki. In še to pravijo, da tako razdrobljene kmetije, ki imajo na 15 mestih parcele, ne morejo dati kaj prida tržnih presežkov. O zlozbi pa ni nič slišati.

Boleča točka Brusničanov je še otroško varstvo. Ker je večina mladih v službah, nimajo kam z otroki. Pazijo jih ostarele sosedice ali pa jih vozijo v vrtec v mesto. Da bi odprli vzgojnovarstveni oddelek v kraju, so že nekajkrat poizkušali, tudi že ob gradnji šole, a je bil vedno odgovor: „Počakajte, ker ni denarja.“

Lahko pa se pohvalijo gasilci. Na Ratežu, kjer bodo letos slavili šele 10-letnico delovanja, bodo odprli nov gasilski dom, v katerem je velika večina sredstev in dela krajanov, družbenih sredstev pa le za vzorec. Tudi Brusničani obnavljajo svoj stari gasilski dom, vse s prostovoljnimi delom.

Za napredek, ki ga je videti na vsakem koraku in na vseh področjih, se morajo marsikje zahvaliti mladim krajanom. Tako še posebej v krajih, kot sta Gornji in Dolnji Suhadol. „Udarniško smo delali pri posodobljanju cest, pripravljamo prireditve, naši člani se udeležujejo republiških in zveznih mladinskih delovnih akcij,“ so se pohvalili mladi iz omenjenih vasi. Potožili pa so, da se nimajo kje sestajati. V načrtu imajo brunarico, nimajo pa še dovoljenja zanjo. Pričakujejo, da starejši ne bodo stali ob strani, ko se bo začelo, saj bo brunarica družbeni prostor za vse.

Mladi v krajevni skupnosti Brusnice torej ne „spijo“. Pravo veselje je bilo poslušati predstavnike mlade generacije iz teh krajev, kaj vse delajo in kaj še imajo v načrtu. Niso jadovali, da nimajo sredstev, da ni zanimanja itd. Kakor marsikje drugje. Saj ne, da nimajo nikakršnih problemov, a jih z delom in dobro voljo uspešno odpravljajo.

V krajevni skupnosti delujejo tri osnovne organizacije ZSMS; Brusnice, Suhadol in z letošnjim letom ustanovljena na Ratežu. Vsi so pridni, da je kaj, čemur se niti ne gre čuditi. Delo v mladinski organizaciji je za marsikoga edino razvedrilo. O vzrokih odcepitve rateške mladine od Brusničanov nismo govorili. Glavno je, da mladi delajo, da ne izgubljajo časa po gostilnah.

Predsednik osnovne mladinske organizacije Ratež Roman Golob pravi, da je zanimanje bilo in da so jih podprle tudi druge družbenopolitične organizacije, pa so se organizirali po svoje. Dela jih okrog 30, starih 16, 17 let. Delovni program, ki so si ga zastavili in ga tudi že uresničujejo, je izredno pester. Veliko pozornosti nameravajo posvetiti idejno-političnemu izobraževanju. Zato se na vsakotedenskih sestankih veliko pogovarjajo o dogodkih doma in po svetu, v mislih pa imajo še predavanja, za katera bodo pridobili ljudi od zunaj. Kot vsi mladi se ukvarjajo s športom, za kar pa morajo v Brusnice. Pogovarjali so se že, da bi si naredili igrišče na Ratežu, a iz tega ni nič. Sicer pa do Brusnic ni tako daleč. Tudi kulturna dejavnost ni njihova slaba točka. Zelo jim je uspela proslava ob dnevu žena. V načrtu imajo celo ustanovitev kulturne skupine. Prave dvorane za prireditve sicer ni, a jim gasilci obljublajo, da bo urejena do konca letošnjega leta. Z gasilskim društvom Ratež nasploh dobro sodelujejo in v gasilskih vrstah lahko srečamo mladinke. Pripravljajo se na čiščenje okolja, v programu pa imajo še organizacijo pohodov in povezavo z drugimi mladinci v krajevni skupnosti. Pohvalno je, da niso pozabili pionirjev, ki jih vključujejo v svoje delo.

Brusniška mladina je še bolj aktivna, saj delajo dejansko vsi od 60 članov osnovne organizacije. Delo je bolj zaživelo v zadnjem času. „Med mladimi je največ dijakov pa tudi precej mladih delavcev in nekaj študentov. V mladinsko dejavnost se vključujejo tudi 22-, 23-letni. Večinoma vsi smo doma s kmetij ter ob šoli in delu pomagamo na zemlji. Zelo slabo pa kaže, da bi kdo od mladih ostal pravi kmet,“ pravi mladinska predsednica Milena Mikolič.

Na rednih sestankih se pogovarjajo o aktualnih dogodkih doma in v svetu, prirejajo ples, s katerimi zaslužijo denar za svojo dejavnost, in delajo še marsikaj drugega. Ob 8. marca so obiskali vse starejše ženske in pripravili proslavo, ki je bila zelo dobro obiskana. Lani so se udeležili občinskega srečanja mladih iz krajevnih skupnosti, se množično vključili v prihod Titove štafete, akcijo NNNP. Za dedka Mraza so pripravili večdnevni program pravljic in igrice za najmlajše, redno se srečujejo s predstavniki JLA itd. Izvedli so tudi nekaj delovnih akcij (čiščenje potoka in okolice), preuredili gasilski dom, da lahko prirejajo ples, družabne večere in imajo sestanke. „Sedaj bodo stari gasilski dom podrl in upamo, da se bo prostor za nas našel v stari šoli, kasneje pa v novem gasilskem domu, ki ga bomo vsi pomagali graditi,“ pravi Milena. Organizirajo izlete, pohode, kjer dobro sodelujejo z mladino iz Suhadola, Podgrada in Mokrega polja, medtem ko z Ratežem še iščejo stike.

Izredno aktivna je 30-članska mladinska dramsko recitatorska skupina, ki deluje v okviru brusniškega kulturno-umetniškega društva in predstavlja polovico vsega članstva. Skupaj pripravljajo ali vsaj sodelujejo na vseh krajevnih kulturnih prireditvah, pa tudi gostovanja v drugih krajih niso redka.

V društvu deluje še ženski pevski zbor, glasbeni trio in narodnozabavni ansambel. Vsi delajo z veseljem, saj je za marsikoga to edino pravo razvedrilo, pravi Marija Sitar, tudi članica pevskega zbora. Prostor za vaje imajo v šoli, problem pa je s prostorom za prireditve, ki pa bo rešen z novim gasilskim domom. Kulturno-umetniško društvo deluje dve leti in v začetku so bili vsi razočarani nad majhnim zanimanjem ljudi za prireditve. „A počasi jih le navajamo na to, kar kaže vse bolj množična udeležba na raznih prireditvah v zadnjem času,“ je še dodala Marija Sitar.

Zadnja leta je brusniška krajevna skupnost napredovala v vseh pogledih, zato si njen predstavnik Matevž Franko ni mogel kaj, da ne bi glavne pridobitve posebej omenil. Seveda pa je tudi tu marsikaj takega, kar bi bilo še potrebno vtakati v razvoj in o čemer je tekla beseda tudi ob našem obisku v Brusnicah. Predvsem bi radi, da bi se nehalo odseljevanje mladih. Mnogi so prepričani, da bi nemalo le-teh zadržala doma, v tem delu Podgorja, tako imenovana vinska cesta – govorijo tudi o mali partizanski magistali – ki bi povezovala Gabrje, Gornji in Dolnji Suhadol, Leskovec, Tolsti vrh in Orehovo. Kajpak je cesta še v zamisli in nihče niti ne ve, ali bo kaj iz tega. Zaradi mladih in tudi zavoljo dejstva, da je bil v teh krajih doma narodni heroj Vinko Padersič, v marsičem vzornik mladih, bi morali zamisel skrbno pretehtati in čimprej pripraviti načrte.

Martin Rolih

Slavka Rolih

Božo Sukep

Roman Golob

Milena Mikolič

Lado Kranjc

Anton Copič

Jože Medle

Priznanje iz Padove

Jože Vrščaj, akademski kipar iz Črnomlja, prejel v Italiji svojo prvo mednarodno nagrado – Lepa spodbuda

Poročali smo že, da je Jože Vrščaj, mladi akademski kipar iz Črnomlja, prejel na 13. mednarodnem bienalu male plastike, ki se je nedavno končal v Padovi, eno od petih nagrad. Strokovna žirija ga je nagradila za delo „V stiku s prostom“, ustvarjeno v pleksi steklu. Vrščaj je edini od petih jugoslovanskih kiparjev, sodelujočih na bienalu, prejel mednarodno priznanje.

Vrščaj je na omenjeni prireditvi doživel še eno priznanje. Posebna komisija umetnostnih razsojevalcev je kot edinemu tujemu udeležencu te velike bienalne prireditve odkupila eno od razstavljenih del za stalno zbirko sodobnega kiparstva v mestnem muzeju Padove.

„Priznanja sem resnično vesel,“ pravi Vrščaj, „saj mi bo morda pomagalo, da bom še z večjo voljo iskal nove rešitve na področju, ki sem si ga izbral za poklic, in se malo bolj uveljavil. Zdi se mi, da so plastike v pleksi steklu v javnosti in pri kritiki deležne pre malo pozornosti.“

Zadnje čase Vrščaj precej razstavlja. Njegova dela so bila letos med drugim na

ogled v mali dvorani novega oddelka NOB Dolenjskega muzeja v Novem mestu. Ob koncu leta bo sodeloval na skupinski razstavi, ki jo bodo pripravili v Mestni galeriji v Ljubljani. Sicer pa pravi, da niti še ne ve, kje vse bo letos razstavljal.

Jože Vrščaj ob svoji mali plastiki.

Glasbena šola dočakala svoj dan

S preselitvijo v nekdanji zdravstveni dom se je Glasbena šola Marjana Kozine v Novem mestu otresla prostorske stiske, ki je dušila razmah njene dejavnosti

V drugem polletju tega šolskega leta je novomeška glasbena šola zadihala tako, kot so si njeni učenci in učitelji že dolgo želeli. Boljše čase jim je omogočila preselitve v stavbo, kjer je bila včasih gimnazija, nazadnje pa zdravstveni dom. Pred vselitvijo so prostore nekoliko preuredili, vendar brez večjih gradbenih posegov in tako, da so dobile vse sobe vhod s hodnika.

Stavba premore s hodniki vred 1.200 m² površine. Od tega jih je za potrebe glasbene šole usposobljenih 800 m². V hiši so namreč še novomeška enota Zgodovinskega arhiva Ljubljana, novomeška ljudska knjižnica in začasno skupne službe DITC.

„Prostori, ki jih zasedamo, povsem ustrezajo sedanjim potrebam naše šole,“ pravi ravnatelj Zdravko Hribar. Poslej je moč sleherni instrument poučevati v svoji sobi. Gre za več manjših prostorov, namenjenih individualnemu pouku, večjih pa poteka pouk komornih skupin, instrumentalnih skupin in seveda glasbene teorije.

Največji prostor je spominska soba skladatelja Marjana Kozine, po katerem se imenuje šola. V sobi, ki sicer še ni nared, bo stalna razstava Kozinovih del (rokopisov, tiskanih del in drugih eksponatov). Ob spominski sobi bo tako imenovana študijska soba, kjer bo zbrano najrazličnejše gradivo o tem skladatelju.

Odveč se zdi posebej omenjati, da je glasbena šola ena od pomembnih kulturnih žarišč, ki s svojo dejavnostjo tvorno posega v kulturno življenje Novega mesta in širšega območja. Šola, ki šteje 300 učencev, zmora to s kvalitativnim delom, ki je bilo v javnosti že večkrat izkazano. O kvaliteti govore še posebej številna priznanja, ki jih dobivajo učenci na republiških in zveznih tekmovanjih. Če so bili leta

1979, ko so se tekmovanja prvič udeležili, še dokaj anonimni, posegajo v zadnjem času po najvišjih priznanjih in nagradah.

Poleg tega v Novem mestu in drugih krajih na Dolenjskem skoroda ni prireditve, na katerih ne bi nastopili učenci novomeške glasbene šole. Samo lani se je zvrstilo 70 najrazličnejših manifestacij, ki jim je

ZADOVOLJNI — Preselitve glasbene šole v Jenkovo ulico v Novem mestu je omogočila nemoteno vadbo najrazličnejših skupin.

glasbena šola popestrila kulturni program. Ta podatek je v kroniki šole posebej naveden.

Sam ravnatelj pa samokritično priznava, da se šola ni posrečilo navezati pristnih stikov s pevskimi in predvsem instrumentalnimi skupinami, ki delujejo v novomeški občini. „Prvi koraki so bili narejeni šele pred kratkim, ko se je šola zavzela za to, da bi njeni učenci iz oddelka -trabil, pihal in tolkal sodelovali v novomeškem pihalnem orkestru in tako opravljali obvezno šolsko prakso,“ pojasnjuje Hribar. Povedati je treba še, da je glasbena šola dala na voljo svoje prostore nekaterim skupinam, ki delujejo v Novem mestu. Tako zvečer, po končanem pouku, v njej že vadijo revijski orkester, mešani mladinski pevski zbor in drugi, kaže pa, da bo v šoli imela vaje tudi tamburaška skupina, ki sicer nastopa s folkloristi „Kresa“. Seveda so to predvsem manjše skupine, saj večje spričo dejstva, da v stavbi ni dvoran, ne morejo vaditi.

I. Z.

PRESEDNIK ZKO JE ODPSTOPILO

V četrtek, 25. marca, je slednjič uspel ponovljeni sklic zbora delegatov občinske Zveze kulturnih organizacij v Sevnici. Doseganje plodno delo je pohvalil Marjan Belina iz republiške ZKO. Zveza ima pripravljen lep načrt dela ljubiteljskih dejavnosti za posamezne mesece letošnjega leta. Zanimivo je, da nihče ni povedal delegatov, da je odstopil prizadeveni predsednik te organizacije Albert Felicijan. V pismu izvršnemu odboru ZKO in nekaterim političnim delavcem Felicijan navaja, da bo ljubiteljstvo poststranska dejavnost sevnškega Zavoda za kulturo, čeprav bo le-ta ravno na njen rovaš dobil največ denarja za svoj upravni razvoj. Albert Felicijan meni, da v obstoječi organiziranosti zavoda kultura nima dobrih obetov, zato odstopa.

I. Z.

kultura in izobraževanje

Pridobitev, ki vse navdušuje

V Brusnicah več kot pol vseh učencev deležnih celodnevne osnovne šole

V Brusnicah imajo celodnevno osnovno šolo že četrto šolsko leto. Vanjo je vključenih okoli 130 učencev od 1. do 5. razreda ali več kot polovica vseh (223). Učenci od 6. do 8. razreda imajo tako imenovano poldnevno šolo. Tako pa je bo več dolgo, saj je s srednjeročnim načrtom predvideno, naj bi vsi oddelki prešli na celodnevno šolo.

„Telega ne bo lahko uresničiti,“ meni ravnatelj Ivan Perhaj, „saj zahteva prehod dodatna sredstva, teh pa v času, ko zmanjkuje denarja na vseh področjih, ni videti. Vsekakor pa si bo koordinacijski odbor, ki v naši krajevni skupnosti dobro dela, prizadeval, da program ne bi ostal na papirju.“

Celodnevna šola je velika pridobitev. Učenci dobe v šoli prebrano in varstvo. Seveda velja največ kvaliteta znanja, ki se je v vseh razredih znatno izboljšala. Slabih učencev skoroda ni več. Delo in življenje učencev sta v celodnevni šoli urejeni tako, da lahko vsak sodeluje tudi v tako imenovanih interesnih dejavnostih, s čimer si pridobiva delovne navade.

Ivan Perhaj: „Bomo dočakali prehod vseh oddelkov na celodnevno šolo.“

Brusniška šola šteje med tiste, ki imajo največ vozačev. Učence vozijo s šolskim kombijem iz Gabrja, Gor. in Dol. Suhadola. Kar 115 je takih, ki vsak dan čakajo na šolsko vozilo, med njimi večina učencev iz oddelkov celodnevne šole. Zaradi prevoza program celodnevne šole ni moten.

Seveda se je moglo šolsko delo v Brusnicah izboljšati šele potem, ko so pred petimi leti pričakali novo sodobno grajeno in opremljeno šolsko zgradbo. Tistega, kar je bilo prej, v stari šoli, se vsi neradi spominjajo.

I. Z.

Muzejsko društvo pojde med ljudi

Novi odbor Belokranjskega muzejskega društva si je zastavil pogumne načrte

V sredo, 17. marca, je imel novoizvoljeni odbor Belokranjskega muzejskega društva svojo prvo sejo. Kot je bilo sklenjeno na občnem zboru, so na tej seji izvolili predsednika društva; to je postal Tone Bezenšek, ki je bil že doslej delaven član društva. Izvolili pa so tudi predsednika nadzornega odbora in odbora za SLO.

Glavno pozornost je odbor posvetil delovnemu načrtu za svoje mandatno obdobje, ki si ga je, glede na skromna materialna sredstva, s katerimi društvo razpolaga, zastavil dokaj ambiciozno. Ker pa v odboru ne manjka dobre volje in pripravljenosti za delo, lahko samo upamo, da bo vse, kar si je odbor zastavil, tudi opravljeno.

SODELOVANJE S KRAJANI pomaga muzeju — večkrat do dragocenih eksponatov.

Za svojo pomembno in stalno nalogo je odbor zastavil, da bo zlasti med mladino, pa tudi med drugimi občani spodbujal zanimanje za zgodovino, etnologijo in varstvo kulturnih spomenikov. Zato naj bi društvo v jesenskem in zimskem času priredilo vrsto predavanj po krajevnih skupnostih in šolah o zgodovini, etnologiji in zlasti o pomenu čuvanja kulturne dediščine. Vzporedno s tem bo društvo spodbujalo družbeni interes za svoje delo s povezavo s SZDL, ZZB, ZSM, mladinskimi klubovi in ZKO.

Na seji upravnega odbora BMD je prišla do izraza želja, naj bi društvo poskrbelo za izdajo kulturnega vo-

dnika po Beli krajini. To je vsekakor zamisel, ki bi zaslužila širšo družbeno podporo v obeh belokranjskih občinah, saj o Beli krajini kot kulturnem območju z bogato kulturno tradicijo nimamo ničesar objavljenega v knjižici.

To so samo nekatere izmed nalog, ki si jih je zastavilo društvo. Vsekakor pa ima društvo ambicije, da bi se njegovo delovanje čutilo po vsej

Beli krajini, da bi v svojem članstvu združevalo vse tiste Belokranjce in prijatelje Bele krajine, ki želijo, da se v Beli krajini kljub prodoru modernega načina življenja ohranjajo dokazi o kulturni samobitnosti Bele krajine. To svojo težnjo je ob podpori SZDL začelo uveljavljati tudi na ta način, da je v Črnomlju ustanovilo podružnico društva, ki jo vodi poseben odbor. Če bo dovolj zanimanja, bo društvo ustanovilo podružnice tudi po drugih večjih belokranjskih krajih. Vsekakor se je z delovanjem BMD začel praktično uveljavljati dogovor med kulturnima skupnostma belokranjskih občin o sodelovanju.

SZ-

Umetnost - živec kulture

V Kostanjevici odprta razstava slikarskih del Ferda Vesela — Govorila Josip Vidmar in Čoro Škodlar

Na poti po Sloveniji je zanimiva slikarska razstava del slovenskega umetnika Ferda Vesela, čigar 120-letnica rojstva je bila lani. V torek, 23. marca, so razstavo odprli v Lamutovem salonu v Kostanjevici, na otvoritvi pa sta številnim obiskovalcem govorila akademik Josip Vidmar in Veselov učenec in znanec Čoro Škodlar.

Josip Vidmar je govoril o pomenu, ki ga imajo pokrajinska kulturna središča za posredovanje kulture, in pri tem poudaril, da je Kostanjevica prvo takšno središče na Slovenskem, nastalo spontano iz življenja. Pot Veselove razstave po Sloveniji in doseganje zanimanje ljudi zanjo prepričljivo dokazujeta, da je umetnost še vedno osrednji živec kulture, brez katere si ni mogoče predstavljati obstoja slovenskega naroda. Čoro Škodlar pa je z navdušenjem govoril

o slikarju Veselu, ki ga, kot je zapisal v katalogu, po prvinski ustvarjalni silovitosti, s katero je bil prikljen na slovensko grudo, moremo kot ustvarjalca uvrstiti med najznamenitejše Slovence. Škodlar je opozoril, da slikarja pravzaprav še ne poznamo dovolj in da mu še vedno nismo posvetili takšne pozornosti, kot jo zasluži, saj stoji na vrhu slovenskih koloristov, z nekaterimi svojimi umetninami pa enakovredno ob boku največjim svetovnim mojstrom. Škodlar je omenil slikarjevo navezanost na Dolenjsko in dolenjskega človeka; Vesel je 40 let preživel in ustvarjal na gradu Grumlof nad Radohovo vasjo.

Razstavo, ki bo po Kostanjevici obiskala Novo mesto, so pripravili v Kulturnem centru Ivan Napatnik v Velenju ob pomoči Narodne galerije, slikarjevega sina Sava in številnih lastnikov Veselovih umetnin, ki so posodili slike za to zanimivo in ogleda vredno razstavo. MiM

IZJEMEN OBISK — Otvoritev jubilejne razstave F. Vesela v Kostanjevici se je udeležilo veliko ljubiteljev likovne umetnosti. Odprl jo je akademik Josip Vidmar (na sliki drugi z leve).

Prebujanje ljubiteljskih odrov

Letošnjo sezono nastopa kar osem gledaliških skupin iz novomeške občine

Ljubiteljske gledališke skupine kulturnih društev novomeške občine so nas v tej sezoni presenetile, saj se kar 8 skupin predstavljajo s premiernimi celovečernimi nastopi. Res je, da je volja v nekaterih krajih in na nekaterih odrih, ki so bili svojčas najvitalnejši, opešala, a namesto teh so prišli drugi, novi, nič manj zavzeti in srčni.

Skladno s to vneto in voljo po igranju pa se mimo občasnih kriz, ki jih ne kaže prikrivati, prebija zavest, da lahko naše gledališko ljubiteljstvo lahko kljubuje stihiji samozadovoljnega rutinerstva in „zvezdnika“ diletantizma edinole s vztrajnim delom, s poglobljanjem znanja, s kultiviranjem vsega tistega, kar daje gledališki predstavi pravi smisel.

Danes je v teh gledaliških predstavah čedalje manj naključnih improvizacij in gole reprodukcije.

Režiserji niso več zgolj nadzorniki, ki urejajo odrski promet, vse manj je igralcev, ki bi imeli dve levi roki, neresnični patos pa se umika ljubeznivim, zdaj komaj začetniško plahim, a nato tudi že resnejšim skušnjavam po tako imenovani karakterizaciji, po izražanju tistega, kar je za določen značaj bistveno. Tudi avtorjeva sporočila so vsebinsko in stilno bolj ali manj zanesljivo vizualizirana.

V gledališki sezoni 1981 — 1982 se nam predstavljajo gledališke skupine: KD Zarja iz Soteske z delom Marjana Marinca POROČIL SE BOM S SVOJO ŽENO v režiji Janeza Vovka;

KD Prečna z delom Igorja Torcarja POZABLJENI LJUDJE v režiji Anice Kozlevčar;

KD Mira peč z delom Novaka Novaka GUGALNIK v režiji Marjana Kolenca;

DPD Svoboda iz Straže z delom Valetina Katajeva DAN ODDIHA v režiji Vladimirja Bajca;

KD Škocjan z delom Marina Držića TRIPCE DE UTOLČE v režiji Romana Čelesnika;

KD Dušan Jereb iz Novega mesta z delom Petra Šafferja ČRNA KOMEDIJA v režiji Milana Bratoža; KD Otočec z enodejankama Mileta Klopčiča MATI in Branislava Nušiča ANALFABET v režiji Milke Rebzelj in

KD Žužemberk z delom Marjana Marinca ODMEV JE VEDNO ZADNJI v režiji Marije in Srečka Kodreta.

Ob vseh teh predstavah nam sme krepiti samozavest spoznanje, da je tudi v naši občini volja do ljubiteljskega gledališkega oblikovanja še zmerom zelo živna in da se iz te volje vse bolj pogosto porajajo razumno domišljivi uprizoritveni sadovi, hkrati s tem pa raste tudi volja po kakovostnem igranju kvalitetnejših besedil.

BORIS SAVNIK

Ženica izdihnila v plamenih

Med požiganjem trave se je vnela obleka 77-letne Marije Plut iz Brezove rebri – V soboto v Beli krajini še več požarov – Krivci pred sodnika

Zdaj tudi s predpisom prepovedano požiganje trave blizu gozda je terjalo prvo letošnjo žrtev. Na senožeti nad domačo vasjo je 77-letna Marija Plut iz Brezove rebri pri Semicu 27. marca zažgala suho travo. Ker se je ogenj začel širiti v bližnji gozd, ga je ženica skušala pogasiti. Pri tem je padla po strmem pobočju in plameni so zajeli obleko. Plutova je bila tako hudo opečena, da je umrla na pogorišču.

Sicer pa je požiganje prineslo še več, na srečo manj tragičnih nesreč. V Stari gori je 25. marca zgorel vinski hram Alojza Starihe iz Osojnika. Hram je vžgala iskra iz sosednjega vinograda, kjer so požigali suho travo in rezinje. Leseno poslopje iz hrastovega in kostanjevega lesa je hitro zajel ogenj, gasilci iz semiške Iskre ga niso mogli rešiti. Škoda je za 100.000 din.

Največ nesreč z ognjem pa je bilo v soboto, 27. marca. Vidmarjevi iz Vavpče vasi so požigali travo na travniku ob cesti Semic – Stranska vas. Ogenj se je razširil v gozd in

zajel okoli 20 arov podrasti. Večjo škodo so preprečili semiški gasilci.

Anton Štravs iz Gradca je požigal travo nad vasjo Podreber. Ogenj se je razširil v gozd. Na pomoč so prišli gasilci iz Semic in Streklejca. Semiški gasilci so morali posredovati tudi zaradi nepazljivosti Sonje Vaguštinčič, ki je požigala travo nad Mladico. Veter je raznesel ogenj po vsem travniku.

V soboto popoldne je gorelo nad vasjo Sodji vrh. Z Golobičevega travnika, kjer so požigali travo, so plameni zašli v gozd. Na dobrih treh hektarjih so goreli listje, podrast in manjši iglavci. Ogenj so pogasili vaščani in gasilci s Spodnjega vrha in Gradnika.

Črnomaljski gasilci pa so morali gasiti na Črnomaljskih njivah, kjer je požigala travo Olga Bahor iz Črnomlja. Ogenj se je razširil in ogrožal bližnji gozd.

Vsi, ki so ogrožali varnost s požiganjem trave, bodo morali pred sodnika.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Te dni so imeli vozniki na cesti pri Gor. Sušicah težave zaradi dreves, ki jih je nekdo očitno nalašč (kot oviro) ručil na cesto. Eno od debel je padlo na telefonske žice in pretrgalo zvezo med Dol. Toplicami in Uršnimi seli. Dobro poučeni pravijo, da bi bilo treba s takimi dejanji prenehati ne glede na to, ali je nekdo zadovoljen ali ne z voznikom delavskega avtobusa.

• V noči na 27. marec je nekdo ukradel Novomeščanu Jožetu Prelogu 40 sadik jablan in ga s tem oškodoval za pol starega milijona. So se tatovi začeli ukvarjati s sadjarstvom ali pa so tudi med sadjarji tatovi?

• Te dni sta se v Beli krajini mudila hitropista neznanca in nekega mesarja med menjavo denarja opetnastila za 500 din. Nekateri bi radi zvedeli za njun naslov – da bi možaka (proti plačilu seveda) poslali k svojemu oboževanemu mesarju.

PAPIR SE JE VŽGAL MED PREVOZOM

Jože Škrinjar iz Metlike je 27. marca popoldne peljal tovornjak s priklopnikom od Novega mesta proti Ljubljani. Pri Korenitki se je vžgal papir, naložen na priklopniku. Najprej je gasil sam, nato so prišli na pomoč še novomeški gasilci. Ogenj je upepelil prikolico, polovico naloženega papirja pa so rešili. Skupaj je za 300.000 din škoda. Vzrok požara še ugotavljajo.

VEČ SMRTI IN ŠKODE

Lani se je na območju novomeške občine zgodilo 215 prometnih nesreč, od tega 50 na „novomeškem“ delu magistrale Ljubljana – Zagreb. Nesreč s smrtnim izidom je bilo 32, kar je v primerjavi z letom 1980 kar 34-odstoten porast. V omenjenih prometnih nesrečah je bilo za dobrih 17 milijonov dinarjev škoda, kar je v primerjavi s slabimi štirimi milijoni v letu 1980 naravnost vznemirljiv podatek, ki pa posredno govori predvsem o stopnji inflacije.

SMREKE SO GA REŠILE

Novomeščan Marjan Korbar je 22. marca popoldne peljal tovornjak z gramozom od Podstenice proti Podturnu. V ovinku mu je nasproti pripeljal avtomobilist Marjan Pečak iz Bušince. Korbar je med srečanjem zavrl. Zaradi ledu ga je zaneslo, tovornjak je zdrsil čez rob ceste in se prevrnil. Smreke ob cesti so ga zadržale, da ni zgrmel po strmih. Tovornjakar je malo popraskan, na vozilu pa je za 80.000 din škoda.

ROKA V VENTILATORJU

V Novolesu se je 24. marca poškodoval 16-letni Bojan Zupančič, ki je delal na tekočem traku za izdelavo sedežnih elementov. Ko je bilo treba očistiti ventilatorsko cev, je Bojan segel v ventilator, še preden so ustavili trak. Ventilator je seveda naredil svoje in Zupančiča so morali zaradi poškodb na roki odpeljati v bolnišnico.

VLOM V KRŠKEM

V času od 26. do 28. marca je bilo vlomljeno v stanovanje Janeza Ziberna iz Krškega, Cankarjeva 1 a. Neznani storilec je odnesel nakit, usnjen rjav suknič, hranilno knjižico Ljubljanske banke, razmetjal je tudi po stanovanju. Za storilcem proizvedujejo.

Goljufija karambolirala

A. Pungerčar iz Vevčkove vasi skušal od zavarovalnice izvabiti 25.000 din – Nesreča je bila v resnici drugačna

Zaradi poskusa goljufije je senat novomeške enote temeljnega sodišča Novo mesto obsodil 27-letnega Antona Pungerčarja iz Volčkove vasi na 3.000 din, 29-letnega Antona Grubarja iz Šentjerneja pa na 2.500 din denarne kazni.

Sodišče je Pungerčarju dokazalo, da je v zahtevku zavarovalni skupnosti „Triglav“ lažno navedel, da se je voznica Anica Pungerčar avgusta 1979 v Volčkovi vasi z njegovim osebnim avtom umikala prehitro vozečemu avtomobilistu Antonu Grubarju in pri tem zapeljala s ceste ter trčila v skedenj. Za nesrečo, ki je dejansko ni bilo, je zavarovalnici predložil tudi kupon, ki mu ga je dal Anton Grubar.

Obtožnica sta dejanja odkrito priznala. Pungerčar se je zagovarjal, da je, potem ko je njegova žena Anica v Volčkovi vasi trčila v skedenj, znanca Grubarju omenil, da bi potreboval kupon zavarovalne policie. Tako bi mu „Triglav“ povrnil škodo. Grubar je bil takoj pripravljen narediti uslugo. Dogovorila sta se, kako je potekala „nesreča“, nakar so šli papirji na pot. Goljufija pa ni uspela, v zavarovalnici so prevaro odkrili in plačilo škode zavrnili.

MOTORISTA SE IŠČEJO

Novomeščanka Angela Božič je šla 25. marca popoldne peš po Cesti herojev proti Ločni. Ko je po prehodu za pešce stopila proti Mercatorjevi trgovini, je od Ločne pripeljal motorist, jo zadel, zbil in odpeljal proti mestu. Božičeva je bila na srečo le laže ranjena, brezobzirnega motorista pa še iščejo.

ŽEJNA MLADOLETNOST

Na Hribu pri Karteljevem je bilo vlomljeno v zidnico Janeza Mikliča iz Škofje Loke. Nepridiprav je razbil steklo na vhodnih vratih in odnesel iz kuhinje steklenico vina in 2 steklenici penečega vina, iz kleti pa 5 litrov vina, liter likerja in 2 steklenici radenske. Iz sobe sta izginili tudi blazina in odeja. Zadeve je osumljeno mladoletnika, pri kateri so ukradeno tudi našli.

Slednjemu pa so dokazali, da je na obrazcu opisal izmišljeno nesrečo, čeprav ga tistega dne sploh ni bilo pri tistem skednju. Možaka sta tako nameravala zapeljati zavarovalnico, da bi ta Pungerčarju izplačala 25.000 din.

PROMETNE ZNAKE LOMIJO – Podrti znak s fotografije leži na travniku ob vhodu v Ribnico iz smeri Hrovače. Kdo ga je podrl, se ne ve; nekdo pa bi ga kljub temu lahko spet postavil na njegovo mesto. Ve se tudi kdo. (Foto: Glavonjič)

SPET KURJENJE OB GOZDU – Kljub prepovedim kurjenja in požiganja trave blizu gozda ljudje to še vedno počno. Fantje, ki so v soboto požigali travo blizu Apeninka, so se še pravi čas zavedeli nevarnosti in poklicali sevniske gasilce. Obe cisterni, ena s spodnje strani, druga z vrha, sta plamene v gozdu še lahko uspešno stisnili. (Foto: A. Železnik)

Znak zoper sebičnost?

Glede na brezobzirno ravnanje voznikov ob prehodu za pešce na novomeški Cesti herojev bi ga res potebovali

Ko so lani regulirali zelo prometno Cesto herojev, so uredili tudi dokaj ostri ovinek pri sotočju te ceste s Koštalovo ulico in Prisojno potjo. Začrtali so na primernem mestu prehod za pešce, opozorili nanj s prometnim stebričkom in prestavili prejšnji nesmiselni prehod za pešce pri nekdanji Medvedovi hiši – peljal je namreč na koničast iztek pločnika, od tam pa nikamor! – bliže gimnaziji, tako da zdaj dejansko omogoča prehod na Ulico talcev.

Zal pa te smotne ureditve, ki ima nedvomno namen zaščiti pešca in zavreti drveče avtomobiliste na nevarni mestni vpadnici, vozniki in voznice motornih vozil ne upoštevajo dovolj. Zjutraj in opoldan, ko je naval največji, je stanje bolj ali manj tako, kot je bilo pred ureditvijo: avtomobilisti imajo ne samo prednost, ampak popolno prednost. Pešec lahko stoji pred prehodom še in še, dokler ne zmanjka drveče reke vozil z leve in desne ali pa dokler vendarle ne pripelje voznik, ki je še ohranil kanec razumevanja tudi za čakajočega pešca (po modernu: nemotoriziranega uporabnika cestnega prometa).

Res je, da je prehod nemara premalo vidno označen; tudi zebre na tleh je dolga zima močno izbrisala – vendar vse to ne more opravičiti tega, kar smo pravkar povedali. Med vozniki ob najbolj prometnem času (po modernu: v prometnih konicah) so namreč v veliki večini Novomeščani in okoličani. Vsi ti pa prav dobro vedo, kje so prehodi, tudi če so nemara trenutno zabrisani ali pokriti s snegom, saj jih ni toliko, da bi si jih lahko zapomnil le genij!

Tako se navsezadnje vpraša: ali v Novem mestu ni nikogar, ki bi lahko obrzdal to sebičnost in brezobzirnost nekaterih voznikov? Kaj res ni nikogar, ki bi pešce zaščil pred tistimi, ki jim ne avtošola, ne vozniški izpiti, ne številna časopisna poročila o nesrečah na cestah, niti lastna izkušnja niso vcepili v glavo, da uporabljajo ceste tudi nemotoriziranci, med njimi zlasti otroci?

Zato mislim, da bi kazalo uvesti zlasti na novih prehodih kontrolo. Ni treba, da je stalna, ampak vsaj v začetku bi morala biti, da bi se vozniki navadili na red. Od časa do časa bi bil potreben kak pregled tudi ob različnih urah. Vsega tega namreč zdaj ni!

Sicer pa bi se dalo povedati še marsikaj o prometnem neredu v našem mestu (parkiranje in vožnja po pločnikih, neodstranjevanje snega in ledu s pločnikov, prehitre vožnje v dežju in snežni brozgi itd.). O tem pa kdaj drugič. Zaenkrat samo še to: čemu predpisi, če jih ne upoštevamo niti ne kontroliramo njihovega izvajanja?

A. E.

Preveč za pogojno kazen

Sodni senat za Franca Goleta, obtoženega za dve tatvini, ni našel razlogov za izrek pogojne kazni

Na 4 mesece zapora je zaradi dveh tatvin obsodil senat novomeške enote temeljnega sodišča Novo mesto 19-letnega Franca Goleta iz Črmošnjic. Gole je nezaposlen, preživljajo ga starši.

Dokazali so mu, da je maja 1980 v Dolenjskih Toplicah na dvorišču gostilne „Lovec“ vzel tuj moped in si ga prilastil. Mesec kasneje pa je prav tako v Dolenjskih Toplicah v slačilnici športnega bazena skupaj z nekim mladoletnikom skupini šolarjev iz oblek pobral 910 dinarjev.

Gole je dejanji priznal. Moped je res vzel in se z njim odpeljal do Brezovice k Marjani Stangerju, kjer je moped razstavil, uporabne dele vzel, ostalo pa zavrgel. Zagovarjal se je, da je lastniku na račun škode že dal 1.000 ali nekaj več dinarjev.

Kar pa se tatvine denarja tiče, je Gole povedal, da se je tistega dne z mladoletnim bratrancem prišel kopat v Dolenjske Toplice. V slačilnici sta opazila razmetano obleko, skupno sta jo začela pregledovati. Našla sta denar in ga vzela. Goleta

so miličniki še istega dne prijeli in mu denar vzeli.

Poleg priznanja in olajševalnega dejstva, da je Gole del škode zaradi ukradenega mopea le povrnil, je senat obtožencu pri odmeri kazni lahko upošteval predvsem obtežilne okoliščine. Gole se je s „sposojanjem“ motornega vozila prvič srečal že kot mladoletnik, zdaj pa je v priporu zaradi še treh tatvin. Po oceni sodišča glede na to ni bilo razlogov za izrek pogojne obsodbe.

OBVEZNA REGISTRACIJA KOLES?

Kot je znano, lahko v kratkem pričakujemo predpis, ki bo uvedel obvezno registracijo koles s motorjem. Obenem se je zvedelo, da pri zveznem komiteju za promet in zveze preučujejo tudi možnost uvedbe obvezne registracije koles. S tem bi med drugim prispevali k večji varnosti prometa, dinar ali dva pa kanila tudi v presušeno zvezno blagajno.

dežurni poročajc

TAT V TRGOVINI – V noči na 24. marec je bilo vlomljeno v trgovino „Dolenjke“ na Cesti herojev v Novem mestu. Nepridiprav je iz pisarne odnesel 1.450 din gotovine, odprl je tudi registrsko blagajno, v kateri pa ni bilo niti fیکا.

LAHEK PLEN – Svoji pozabljenosti lahko Novomeščan S. P. pripiše izgubo avtomobilskega radijskega sprejemnika. Naprava je izginila v noči na 24. marec, ko je lastnik pozabil avto zakleniti.

NASILNEŽ NA HLADNO – Metliški miličniki so 24. marca popoldne pridržali 43-letnega Janoša Dožo iz Metlike, ki je razgrajal, se pretépal in razbijal inventar pri ženski, s katero imata skupno gospodinjstvo. Mož bo moral k sodniku za prekrške, s katerim se zaradi podobnih dejanj že kar dobro poznata.

MOTIL POČITEK – Novomeški miličniki so 26. marca zjutraj pridržali do iztreznitve 25-letnega Steva Vračarja iz Kronovega. Mladenič je v zgodnjih jutranjih urah razgrajal v Toplicah in motil počitek. Čaka ga vabilo sodnika za prekrške.

OB MOTORČEK – V noči na 27. marec je v Kettejevem drevo ređu izginilo kolo z motorjem Alojza Zupančiča iz Sevnega. Brenčeca zadeva je med brati vredna 6.000 din.

Skoraj 4 napake na izločeno vozilo

Tehnična kultura voznikov na Kočevskem je dokaj skromna – Vodijo luči

V Avtu–Kočevje opravljajo tehnične preglede motornih vozil za območje občin Kočevje in Ribnica. Podatki o pregledih povedo, da je tehnična kultura lastnikov motornih vozil dokaj šibka, saj večino vozil izločijo in morajo priti na ponovnem pregled.

Od pregledanih vozil jih je bilo lani 4.631 (to je 49,2 odstotka) tehnično brezhibnih, 4.780 pa so jih izločili zaradi okvar in tehničnih napak. V povprečju je imelo vsako vozilo skoraj 4 napake.

Največ napak je bilo odkritih na svetlobno-signalnih napravah, in sicer 4.532, nato na zavornem sistemu, na napravah za upravljanje, pri izpušnih plinih, na gumah in kolesih, itd.

Kaže torej, da želja po vozilu pri marsikom presega njegove denarne možnosti. Zato vozila niso primerno vzdrževana.

Strokovna ekipa Avto Kočevje pa ne opravlja le tistega, kar je za denar dolžna, ampak daje voznikom tudi brezplačne strokovne nasvete. Pri takih in podobnih akcijah, ki so v interesu varnosti prometa in prispevajo k preprečevanju nesreč, sodelujejo tudi strokovnjaki Avto-moto društva.

ANDREJ ARKO

KRONIKA NESREČ

TRČIL V VOZ – Jože Drenik z Dol. Težke vode je 17. marca zvečer vodil vprego iz novomeške smeri proti Težki vodi. Za njim je na kolesu z motorjem peljal Mirko Berkopec iz Koroške vasi. Kolesar je trčil v zadnji del voza in se ranil. Odpeljali so ga v bolnišnico.

V VPREGO – Franc Berus iz Čegelnice je 26. marca zvečer vodil konjsko vprego od Karteljevega proti mestu. V Bučni vasi je za njim z osebnim avtom pripeljal Anton Klobučar z Muhabera in zaradi nepriemerne hitrosti trčil v voz. Berus je padel na tla in se laže ranil. Gmotne škode je za 50.000 din.

PO SREDI CESTE – Franc Markovič iz Dol. Toplic je 27. marca popoldne peljal z osebnim avtom od Dolenjskih Toplic proti Rumanji

vasi. V Gor. Gradišču mu je po sredi ceste pripeljal nasproti z osebnim avtom Slavko Gorenc iz Gor. Gradišča. Avtomobila sta trčila, pri čemer je bila ranjena Anica Gorenc; odpeljali so jo v novomeško bolnišnico. Na pločevini je za 70.000 din škoda.

PREKRATKA RAZDALJA – Turek Ismail Karasu, zdomec v ZRN, je 27. marca zvečer peljal z osebnim avtom od Zagreba proti Ljubljani. Pri Podgračnem je dohitel tovornjak, ki ga je vozil Ciril Mustar iz Krške vasi. Ko je Mustar zavil na parkirišče, je Turek, ki je vozil v prekratki razdalji, trčil v zadnji del. Laže sta bila ranjena Karasu in sopotnica, huje pa sopotnik Erdal Karasu, ki se zdravi v brežiški bolnišnici. Škode je za 180.000 din.

Sobota daje novega prvoligaša

V soboto ob 19. uri v novomeški športni dvorani odločitev o prvaku II. ZOL - Pionir ali Mežica? - Novomeščani optimisti - Revanša za jesenski poraz

ZMAGOVALKE TURNIRJA V NOVMESTU - Ekipa pionirk iz o. š. „Janez Trdina“ iz Stopič je že desetletje v dolenjskem in republiškem vrhu med rokometnimi ekipami. Na fotografiji skupaj z učiteljem telesne vzgoje Draganom Gajičem. (Foto: J. Pavlin)

TEČAJ ZA SMUČARSKO SODNIKE

Smučarski klub Rog prireja tečaj za sodnike smučanja za alpske discipline in teke. Prijave in začetek seminarja v ponedeljek, 5. aprila, ob 17. uri v sindikalnem domu Novo mesto, Društveni trg 2.

Revija rokometna

Med šestnajstimi ekipami osnovnih šol zmagale Stopič in „Katja Rupena.“

Minulo soboto je bilo v Novem mestu in Sentjernej tekmovalje pionirskih rokometnih ekip SSD osnovnih šol novomeške občine. Za pionirke je bilo srečanje ekip v športni dvorani, organizator tekmovalja pa je bil ženski rokometni klub Novo mesto. V predtekmovalju se je med seboj pomerilo sedem ekip. Rezultati: „A“ Mirna peč: Smihel 3 : 3, Stopiče: Mirna peč 15 : 4, Stopiče: Smihel 12 : 2. „B“ Grm: Katja Rupena 6 : 4, Sentjernej: Bršljin 6 : 5, Katja Rupena: Sentjernej 5 : 9, Bršljin: Grm 4 : 3, Katja Rupena: Bršljin 3 : 8, Sentjernej: Grm 6 : 4. Finale: Mirna peč: Grm 6 : 4, Bršljin: Smihel 5 : 9, Stopiče: Sentjernej 8 : 3. Končni vrstni red: 1. Stopiče, 2. Sentjernej, 3. Smihel, 4. Bršljin, 5. Mirna peč, 6. Grm, 7. Katja Rupena.

Pionirske ekipe so se med seboj pomerile v Sentjernej, kjer je tekmovalje pripravilo tamkajšnje šolsko športno društvo Polet. Rezultati: „A“ Stopiče: Katja Rupena 6 : 7, Smarjeta: Bršljin 8 : 1, Stopiče: Bršljin 5 : 7, Katja Rupena: Smarjeta 7 : 9, Stopiče: Smarjeta 10 : 13, Bršljin: Katja Rupena 5 : 9. „B“ Mirna peč: Brusnice 13 : 9, Sentjernej: Skočjan 11 : 2, Mirna peč: Skočjan 13 : 3, Sentjernej: Grm 8 : 7, Mirna peč: Sentjernej 7 : 13, Brusnice: Grm 7 : 11, Mirna peč: Grm 13 : 6, Skočjan: Brusnice 8 : 11, Grm: Skočjan 8 : 8, Sentjernej: Brusnice 6 : 6. Finalna srečanja: Mirna peč: Smarjeta 15 : 11, Sentjernej: Katja Rupena 7 : 9, vrstni red: 1. Katja Rupena, 2. Sentjernej, 3. Mirna peč, 4. Smarjeta. Vse tekme so sodili sodniki ZRS pri občinski Rokometni zvezi Dolenjske. J. P.

Pomladanski start z zmago

Pričel se je spomladanski del prvenstva v drugih rokometnih ligah - Inles - Prule 31 : 23 (16 : 13) in Preddvor - Novo mesto 22 : 30 (13 : 16)

S sobotnimi srečanji se je pričel spomladanski del rokometnega prvenstva v obeh drugoligaških konkurencah. Ribničani, ki se z Zagrebom borijo za vrh prvenstvene razpredelnice, so v 12. kolu doma ugnali ekipo Prul, Novomeščanke pa so slavile visoko, zasluzeno zmago v Preddvoru.

INLES - PRULE 31 : 23 (16 : 13) - Veliko teže, kot je bilo pričakovati, so rokometiški ribniškega drugoligaša ugnali zadnjevršnega moštvo Prul. Domačini so bili utrjeni od finalnega srečanja rokometnega pokala med tednom z Aerom Celje, kar je opravičilo za dokaj ležerno in slabo igro. Inlesovci so posebno slabo zaigrali v obrambi in šele proti koncu tekme dosegli odločilno prednost, ki jim je prinesla dve pomembni točki v boju za vrh lestvice. Okoli 500 gledalcev v dvorani ribniškega športnega centra

KOČEVJE - DONIT 5.140:5.161

V 5. kolu I. ljubljanske kegljaške lige je Kočevje izgubilo z moštvom Donita iz Medvoda s 5140:5161. Kočevje: Radulovič (937), Kosten (878), Štincec (846) itd.

RIBNICA! SAHOVSKI TURNIR

V počastitev občinskega praznika Ribnica in 900-letnice Ribnice je bil v domu JLA hitropotezni šahovski turnir. Vrstni red: Vujović 10 točk, Golja 9,5, Levstik 7 itd. M. G.-C.

KEGLJAŠKA TRIM LIGA

Sevniško kegljaško društvo „Rudi Kepa“ je pred časom organiziralo občinsko trim ligo, v kateri nastopa 6 članskih ekip. Po šestih krogih tekmovalja vodi Kopitarna, ki je zbrala 12 točk in podrla 1.698 kegljev, sledijo pa: GIP Beton (12 točk in 1.615 kegljev), ŽTP (10 točk 1.656 kegljev) itd. Nastopi so na kegljišču Hotela Ajdovec v Sevnici, do konca pa so še trije krogi. J. BLAS

Novomeška športna dvorana bo v soboto dala odgovor na vprašanje, kdo bo prvak II. zvezne lige in novi član prvoligaške družine. Mrtvi tek novomeškega Pionirja in Mežice, ki se je nadaljeval tudi to soboto z zmago pionirjevcev v Karlovcu s 3:1 in Mežice proti Drljači z enakim rezultatom, bo torej v 15. kolu odločen, če seveda ne bo do konca prvenstva kakšnih večjih presenečenj.

KARLOVAC - PIONIR 1:3 (-6, 10, -6, -9) - Novomeščani so na gostovanju v Karlovcu izgubili deveti niz v prvenstvu, osvojili pa že dvanajsti par točk. Sobotna tekma je bila ena najtežjih ovir na zmagoviti poti Pionirja, ki je v letošnjem prvenstvu izgubil eno samo srečanje, in sicer v Mežici z 1:3 Novomeščani so sobotno srečanje pričeli z izrednim polcom in hitro zaključili prvi niz. Podobno bi bilo verjetno tudi v drugem, ko jih ne bi motilo močno

sonce, ki je sijalo v dvorano (tekma se je namreč pričela že ob 16. uri). Pravo podobno pa so nato pionirjevci pokazali vnovič v 3. in 4. setu, ko so z izredno igro povsem nadigrali domačine.

Dobro forma novomeške ekipe je vsekakor izredno dober znak za sobotno odločilno tekmo, ki se bo začela ob 19. uri v športni dvorani. Novomeščani so optimistično razpoloženi in pričakujejo zmago ter

seveda polno dvorano, saj jim bo podpora gledalcev v tem srečanju zelo pomembna. Konec koncev gre tudi za to, da Novo mesto po dolgih sušnih letih vendarle dobi predstavnika v prvoligaški konkurenci. To bi bila gotovo najboljša nagrada za trdno in načrtno delo zadnja leta v novomeški odbojki in seveda ponovno priznanje strokovnosti trenerja Vladimirja Jankoviča.

V SOL DVE ZMAGI Nadaljevalo se je tudi prvenstvo v obeh slovenskih ligah. Odbojkarji Mokronoga so doma ugnali zadnjevršnega Triglav s 3:1 (10, 4, 3, 2), medtem ko so Kočevke slavile na gostovanju v Celju proti Golovcu z enakim izidom (-14, 8, 9, 9). Mokronožani so po 12. kolu na 5. mestu z 10 točkami, Kočevke pa po 15. kolih na 6. mestu s 14 točkami.

V soboto se bodo Mokronožani pomerili na Bledu s tamkajšnjimi mladinci, Kočevke pa doma z Mežico.

ULIČNI TEK NA DRSKI

Osnovna organizacija ZSMS Drska prireja 2. aprila ob 16. uri ulični tek okrog Drske. Start bo pred trgovino Dolenjka na Drski, proga pa bo krožna; dolžina kroga je 750 metrov. Tekmovalci bodo nastopili v osmih kategorijah: pionirji in pionirke do 11 let (1 krog), dekleta in fantje do 16 let (1,2 krog), ženske do 35 let (2 kroga), moški do 35 let (6 krogov), ženske nad 35 let (1 krog) in moški nad 35 let (2 kroga). Prijave sprejemajo eno uro pred startom; tekmovalci bodo dobili topel čaj. Športna komisija OO ZSMS Drska

Slovo od druge lige

Novomeški košarkarji izgubili tudi v zadnjem srečanju II. ZKL - Prihodnjo sezono v republiški ligi - Uspeh Novomeščank v SKL

Novomeški košarkarji so v soboto zapravili priložnost, da si z zmago v zadnjem srečanju letošnjega prvenstva v II. zvezni ligi v Domžalah vendarle priborijo pravico do tretjega srečanja, v katerem bi reševali drugoligaški status. Tako pa bodo prihodnje leto vnovič tekmovali v republiški ligi, saj je za njimi o stala na lestvici edinole Puljanca, medtem ko bo tretjega, ki se bo poslovil iz lige, dalo dodatno srečanje med Heliosom in Ježico.

HELIOS - NOVOLES 89:81 (43:38) - Novomeščani, ki so med tednom izgubili prelozeno srečanje predzadnjega kola doma z Zaprudjem, so tekmo v Domžalah pričeli odločno, da bi vendarle nadoknadili zamujeno. Po prvih minutah so povedli z 12:6, to pa je bilo tudi vse. Domžalčani so vodili vse srečanje in le sredi drugega polčasa je novolesovcem uspelo, da so se domačinom približali na vsa 3 točke (58:55).

Strelci za Novoles: Cerkovnik 15, Munih 13, Skube 4, Kovačević 2, Bajc 4, Golobič 2, Seničar 6, Lalič 19, Plantan 16. Novomeščanom ob zaključku prvenstva ostaja v uteho, da so letos nastopili s povsem novo, mlado in

60 novih članicev

V Metliki ustanovljajo planinsko društvo

V Metliki bodo v kratkem ustanovili planinsko društvo, kar je prav gotovo vredno vse pohvale. Za prebivalce te občine je namreč znano, da so pogosti obiskovalci naših gor. Zato so se nekateri pridružili planinskemu društvu v drugih krajih, predvsem v Novem mestu, večinoma pa so hodili v gore neorganizirano.

Prav zaradi slednjih je potreba po ustanovitvi društva toliko večja. Kaj pomeni lesti po planinah pod uradnim okriljem društva, najbolj ve izkušeni planinec, kakršen je Stane Brodrič, sekretar občinske konference ZSMS iz Metlike.

Stane je v svojem 15-letnem planinskem stažu prehodil slovenske gore po dolgem in počez, mnoge tudi večkrat. Na Hrvaškem pa najraje obišče Klek. Zato dobro pozna naš planinski svet a tudi nevarnosti, ki mu grozijo. Slovenske gore so namreč vse bolj onesnažene, četudi so akcije za zaščito narave vse pogostejše. Najbolj umazana je pot na Triglav, saj tja gor ne hodijo le pravi planinci ampak tudi navadni izletniki. To je postala že prava romanska pot, se zgraja Brodrič ter pristavi, da se bodo morali v novem metliškem društvu lotiti najprej teh problemov.

„Zelimo, da bi Metličani postali planinci, vredni tega imena, zato jih bomo najprej seznanili s častnim kodeksom slovenskih planincev, ki govori predvsem o varovanju in negovanju narave ter o nudenju prve pomoči v gorah. To bo pomembna informacija za tiste, ki so v planine že hodili, a tega znanja niso imeli, posebno pa za začetnike.“ Čeprav je Bela krajina nižinska, ali pa prav zato, je interes za ustanovitev planinskega društva med Metličani velik, saj se je že pred uradno ustanovitvijo prijaviло okrog 60 članov. M. K.

TRAVNA GORA: SMUŠKI TEKI

TVD Partizan iz Sodražice je pripravil na Travnici goji odprto prvenstvo Sodražice v smučarskih tekih. Nastopilo je 50 tekmovalcev, ki so se pomerili v 7 panogah.

Novo mesto: Udovič, Mlakar, Štrukelj 2, Iličič 4, Sitar 9, Jakšič 3, Kramar 1, Godler 1, Mrhar 1, Mršnik 9, Kastelic, Šljakovec.

Po 12. kolih so Novomeščanke na 3. mestu s 16 točkami, za Velenjem, ki jih ima 24, in Zrinskim z 20 točkami. V soboto potujejo Novomeščanke v Velenje.

PIČLA BERA NOGOMETAŠEV

Na startu spomladanskega dela prvenstva v II. SNL zmagali edinole Črnomaljšani - Hud poraz Elana

V nedeljo se je pričel tudi spomladanski del prvenstva v drugih republiških nogometnih ligah, kjer nastopajo štiri dolenjske ekipe. Tokrat je njihov izkupiček dokaj pičel, saj so zmagali edinole Črnomaljšani.

Rezultati: zahodna skupina: Kočevje-Domžale 1:1 (1:1), Litija-Flan 4:0 (3:0) in Bela krajina-Ušnjar 4:3 (2:1); vzhodna skupina: Kladivar-Brežice 2:0 (1:0). Presenetljiv je visok poraz Novomeščanov v Litiji, saj bi se članovi ob morebitnem uspehu še vedno lahko potegovali za vrh lestvice,

tako pa se bodo ob takšni igri morali potruditi celo za obstanek v ligi. Enako velja tudi za Kočevce, ki so doma le remizirali s slabše uvrščenimi Domžalčani in tako ponovno zašli v nevarne vode.

Lestvica: 1. Tabor Jadran 16. ... 4. Bela krajina 12, 5. Elan 10, 6. Kočevje 9.

V vzhodni skupini so Brežičani prepričljivo zadnji z vsa tremi točkami. Pari naslednjega kola: Bela krajina-Piran, Elan-Vozila, Isernice-Kočevje in Brežice-Kovinar.

Darko Cujnik

Državni prvak v metu diska v letu 1980, prav tako član novomeškega atletskega kluba, Boris Okleščen je zimo preživel enako delavno kot Cujnik. V tem šolskem letu se je Boris zaposlil in na novomeški srednji šoli tehničnih usmeritev uči telovadbo. Lansko leto so ga precej pestile poškodbe, kljub temu pa je bil tretji na državnem prvenstvu. Na izbirnem tekmovalju za nastop na evropskem prvenstvu v Zagrebu je zmagal, tri dni zatem pa si je tako hudo zvil gleženj, da je dobil mavec, in s tem je bilo zanj konec sezone. „Mislim sem že končati svojo aktivno atletsko kariero, vendar sem se po treh mesecih premislil in začel spet redno trenirati. Tudi pri pouku telovadbe ne stojim ob strani, ampak z učenci kandidati.“

Boris Okleščen

aktivno delam, tako da sem že tam pridobil veliko splošne atletske pripravljenosti, specialni trening pa sva vsak dan opravljala skupaj z Darkom Cujnikom. Lahko rečem, da sem pripravljen bolj kot kadarkoli ob tem času, zlasti sem pridobil na moči,“ je dejal Boris.

Koristna „metalska“ zima

Atleta Cujnik in Okleščen sta celo zimo trdo trenirala - Obetata daljše mete - Cujnik na pripravah v Atenah

Letos računa, da bo kopje vrigel okoli 85 metrov, kar je vsekakor rezultat mednarodne vrednosti. Eden od njegovih večjih ciljev je tekmovalje na evropskem prvenstvu; zanj pa mora doseči mednarodno normo, ki znaša 80 metrov. „Lani sem s slabšo tehniko vrigel 83,56 m, zato res lahko pričakujem, da bom letos, ko sem tehniko meta izboljšal, vrigel dalj.“

Teden dni v februarju je Darko preživel na Madžarskem, kjer je v leti treniral z madžarskimi reprezentanti, med katerimi je bil tudi svetovni prvak v metu kopja Paragy. „Njegov trener me je opozoril, kakšne napake delam. Tam sem tudi videl, kakšen je njihov način treninga. Vsekakor je že na prvi pogled jasno, da madžarski atleti delajo v veliko boljših razmerah kot naši,“ pravi Darko, ki ga letos poleg evropskega prvenstva čaka še nastop na balkanskem prvenstvu, nekaj nastopov v državnih reprezentanci in več mednarodnih atletskih mitingov. Letošnja atletska sezona se bo za Cujnika začela 25. aprila, ko bo v Novi Gorici mednarodni otvoritveni miting. Prav sedaj pa Darko trenira v Atenah, kamor so za tri tedne odšli jugoslovanski olimpijski kandidati.

PRVOMAJSKI PRAZNIKI

30.4.-3.5.

KOMPAS
JUGOSLAVIJA
TOZD DOMAČI TURIZEM
LJUBLJANA, PRAŽAKOVA 4

Koledarska zima je minila in z njo v pretežni meri tudi smučanje.

Prva večja priložnost, da se ljudje naužijejo svežega morskoga zraka in majskega sonca, ki ponavadi že kar prijetno greje, pa so prav prvomajski prazniki.

Kompas je pripravil za čas od 30. aprila do 3. maja, kolikor trajajo male počitnice, raznolik program v 19 obmorskih krajih, v štirih zdraviliščih in petih drugih krajih.

Hoteli so A in B kategorije. Večina obmorskih pa ima tudi bazene z ogrevano morskovo vodo. Če bodo zaloge nafte dopuščale, da bo voda zares topla, bo užitek popoln. Takih težav pa seveda nimajo v zdraviliščih.

Cene v obmorskih krajih se gibljejo od 900 do 2300 din na osebo za 4-dnevne aranžmaje s tremi polnimi penzionirani ob lastnem prevozu.

Kompas organizira avtobusni prevoz iz Ljubljane v Poreč, Medulin, Pulj, Strunjan in Mali Lošinj. Seveda pa bo potrebno doplačati nekaj deset dinarjev. Od posameznika je odvisno, ali se bo odločil za lasten prevoz ali pa za udobnejši in brezskrben prevoz z avtobusom.

Večjim družinam bo za-

gotovo dobrodošel turistični kredit za aranžmaje nad 4.000 dinarjev.

OBMORSKI KRAJI:

Ankaran, Koper, Izola, Portorož, Strunjan, Umag, Novigrad, Poreč, Vrsar, Pulj, Medulin, Mali Lošinj, Crikvenica, Selce, Kraljevica, Punat (Krk), Novalja, Split, Makarska, Vela Luka in Dubrovnik.

ZDRAVILIŠČA:

Rogaška Slatina, Šmarješke in Dolenjske Toplice ter Radenci.

DRUGI KRAJI:

Kranjska gora, Bled, Bohinj, Ljubelj, in Slovenj Gradec.

Kompas je resnično dal glavni poudarek aranžmajem v obmorskih letoviščih, kjer si lahko prvomajski oddih privoščijo prav vsak, saj so cene dostopne vsakemu žepu.

V Poreču pa je možen tudi najem apartmajev Marina (B kategorija), ki velja za 2 osebi 1.470, za 4 osebe 1.970 in za 5 oseb 2.130 dinarjev.

Tistim pa, ki jim ni do morja, je Kompas omogočil prvomajski oddih v

zdraviliščih ali pa v goskem svetu.

Pri cenah velja omeniti, da je všteta tudi turistična taksa, kopanje v pokritih bazenih, kjer so navedeni v programu, in da imajo otroci do 7 let starosti 30 odstotkov popusta na tretjem ležišču v dvoposteljni sobi.

Ob prijavi je potrebno izpolniti pogodbo - potrdilo o potovanju ter vplačati akontacijo 800 din po osebi.

Zaradi izrednega zanimanja za prvomajski oddih velja pohiteti s prijavi, ki jih sprejemata poslovalnici Kompas v Novem mestu in Ribnici, v vseh ostalih poslovalnicah Kompas ter pri pooblaščenih agencijah.

1000 KILOMETROV IN TISOČI POTNIKOV

LJUBLJANA - V okviru Kompasovega programa „Moja domovina“, ki ga sestavljajo izleti, ootovanja in letni oddih na Ohridu, v Krki in na Visu, je tudi letos glavni poudarek prav na Ohridu. Leta 1978, ko je Kompas pričel z ohridskim programom, je prepeljal komaj 750 potnikov, 1981 pa je že dosegel rekordno število potnikov, 11.200.

Za letos so pripravili več sporedov za Ohrid. Dva tridnevna (petek - nedelja) za sindikate, zaključene skupine, maturante, in 5-dnevni (nedelja - petek) za posameznike, mladoporočence in maturante. Posebno zanimiv je prvomajski 8-dnevni izlet na Ohrid, ki predvideva tudi 2-dnevni izlet v Solum.

Za sezono julij - avgust pripravljajo 7 oziroma 14-dnevne aranžmaje aktivnega oddiha v hotelih A kategorije.

Značilno za vse programe je, da vsebujejo ogled kulturnozgodovinskih znamenitosti Ohrida in okolice ter dovolj prostega časa za razvedrilo in individualne izlete. Za skupine, ki želijo združiti prijetno s koristnim, pa pripravljajo tudi posebne strokovne programe.

Ker je ta program edina neposredna letalska povezava Ljubljane z Ohridom, je to kljub oddaljenosti najhitrejša in najkrajša pot. Ne samo, da je Ohrid „odkrite“ Ju goslovanov, ampak uživa tudi zaščito OZN kot eden izmed svetovnih kulturnozgodovinskih biservov. Sv. Sofija, Sv. Jovan Kaneo, Sv. Naum so spomeniki svetovnega slovesa. In ne samo tol Ko smo Slovenci še bili nepismeni, zaviti v kulturno temo, je na Ohridu delovala Klimentova univerza, ki je dala slovanskemu svetu številne učitelje.

Kot že rečeno, program „Moja domovina“ zajema tudi ogled Visa, kjer so bile med narodnoosvobodilno vojno najpomembnejše institucije, ter „črnogorski program“ (Kotor, Budva, Lovćen, Cetinje in Titograd).

Udeležba na teh potovanjih ni samo zabava, ampak spoznavanje naše kulturne in zgodovinske dediščine ter polpretekle zgodovine. Izrek počitniške zveze Jugoslavije „Spoznavaj domovino in še bolj jo boš ljubil“ dobi v programih „Moja domovina“ še posebno veljavo. In ne samo ljubiti, tudi spoštovati tiste, ki so s svojimi žrtvami prispevali vse - tudi življenje - za neprecenljivo človekovo vrednoto - svobodo.

TELEVIZIJSKI SPORED

Dragi bralci!

Še na misel nam ni prišlo, da bi se na prvomajski dan pošalili tudi v napovedi televizijskega sporeda. Nehote pa bo tokratna napoved videti kot svojevrstna potegavščina. Nas in vas, ki si skupaj želimo, da bi bila napoved televizijskih oddaj čim bolj natančna in podrobna, je prav po prvomajsko zafrknila t. i. televizijska služba za tisk. Dokler se je pač dalo, smo čakali, da nam bo poslala tisti del napovedi, ki vsebuje podatke o posameznih oddajah; dočakali nismo nič, zato vam lahko postržemo le z najbolj shematsko napovedjo sporeda za prihodnji teden. Morebitna zamera naj gre torej na račun omejenih službe, in ne uredništva Dolenjskega lista.

2. IV. petek

1

8.50 TV V ŠOLI: Koledar, Nemščina, Hrvaški potopisci
10.00 POROČILA
10.05 TV V ŠOLI
17.25 POROČILA
17.30 KAJ JE NOVEGA NA PODSTREŠJU
18.00 DOMAČI ANSAMBLI: ALPSKI KVINTET
18.30 OBZORNIK
18.45 PRED IZBIRO POKLICA: POKLICI V ŽIVILSKI INDUSTRIJI

19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 W. Atteaway: SKAG
20.55 NE PREZRITE
21.10 TI DNEVI, TA LETA: FILMSKA KRONIKA 1956
22.00 SPREMLJAJMO, SODELUJMO, športna oddaja

22.10 NOČNI KINO: 1 + 1 = 3
Mlada igralka iz Muenchna zanosi, otroka želi obdržati, ni pa navdušena nad poroko s pravnikom, saj ji zakon njene sestre daje slab zglede življenja v dvoje. Odloči se torej za samostojnost, spozna drugega moškega, prvi nori od ljubosumja, zapleti se kar vrstijo... Formule za

srečo ni, to je glavno sporočilo tega zahodnonemškega filma, ki ga je 1979 posnela Heidi Genee, igrajo pa Adeleid Arndt, Dominik Graf, Christoph Quest, Helga Stork in drugi.
23.30 POROČILA

2

17.10 Dnevnik v madžarsčini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Nihče kor jaz - 18.15 Namesto top liste - 18.45 Glasbeni klub 82 - 19.30 Dnevnik - 20.00 Glasba ob osmih - 20.45 Zagrebška panorama - 21.05 Poletna svetloba (švicarsko-francoski film)

3. IV. sobota

1

8.00 POROČILA
8.05 CICIBAN, DOBER DAN: PO LOVCEVIH STOPINJAH
8.20 MLADI VIRTUOZI: FLAVTA
8.45 KUHNJA PRI VIOLINSKEM KLJUČU: GRAD, GRADIC
9.15 KAJ JE NOVEGA NA PODSTREŠJU
9.45 PUSTOLOVŠČINA
10.15 MESTA: GLASGOW

11.05 OTROK IN IGRA: IGRA POMAGA OTROKU V STISKI
11.35 NAŠA KRAJEVNA SKUPNOST: DELEGAT
12.15 LJUDJE IN ZEMLJA
13.15 POROČILA
15.10 RIJEKA: VELEŽ, prenos nogometne tekme
17.00 PRENOS KOŠARKARSKTE TEKME
18.30 NAŠ KRAJ: PLANINA
18.45 MUPPET SHOW (gostuje DUDLEY MOORE)
19.10 ZLATA PTICA: MARTIN KRPAN
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA

19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 MARSEJSKA POGODBA, ameriški film
21.30 ZRČALO TEDNA
21.45 VEČER Z ANSAMBLON PEPEL IN KRI
22.35 POROČILA

2

19.00 O ljudski ustvarjalnosti - 19.30 Dnevnik - 20.00 Glasbeni oder - 20.30 Poezija - 21.05 Poročila - 21.10 Feljton - 21.55 Sportna sobota - 22.15 Skrivnosti bronaste dobe (dokumentarna oddaja)

4. IV. nedelja

1

8.55 POROČILA
9.00 ZIVZAV
10.05 VROČI VETER
11.10 KAZIPOT
11.30 NARODNA GLASBA
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 POROČILA
15.30 VISOK PRITISK, zabavno-

glasbena oddaja
16.00 POROČILA
16.05 DOBA SWINGA, ameriški film
17.45 ŠPORTNA POROČILA
18.00 CLOVEK BREZ MEJA: RADOŠT PRISTANKA, dokumentarna oddaja
18.30 SARAJEVO: HAJDUK, reportaža o nogometni tekmi
19.00 RISANKA
19.24 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 NEPOKORJENO MESTO

21.30 ŠPORTNI PREGLED
22.00 POROČILA

2

9.00 Oddaje za JLA - 15.45 Homer (ameriški film) - 17.15 Nedeljsko popoldne - 18.30 Sarajevo: Hajduk (reportaža o nogometni tekmi) - 19.00 Risanke - 19.30 Dnevnik - 20.00 Zgodbe o jazzu - 20.45 Včeraj, danes, jutri - 21.00 Gledalci in TV - 21.35 E. Zola: Nana - 22.35 Kronika festivala malih eksperimentalnih odrov

5. IV. ponedeljek

1

8.45 TV V ŠOLI: Koledar, Zgodba, Šolski muzej: Herbarijska in paleontološka zbirka v Pazinu, Sodobna afriška književnost
10.00 POROČILA
10.05 TV V ŠOLI
17.10 POROČILA
17.15 MESTA: LONDON

18.00 DRUŽBENA SAMOZAŠČITA: SKUPNA IN OSEBNA RBK ZAŠČITA
18.30 OBZORNIK
18.45 MLADINSKI STUDIO
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 J. Hubač: NEDOZORELE MALINE, češka drama
21.30 KULTURNE DIAGONALE
22.15 V ZANMENJU

2

17.10 Dnevnik v madžarsčini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Lukičičada - 18.00 Miti in legende - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Športni grafikon - 19.30 Dnevnik - 20.00 Po poteh spoznanj - 20.55 Zagrebška panorama - 21.15 Kratki film - 21.30 Glasbena oddaja in kronika festivala malih eksperimentalnih odrov

6. IV. torek

1

9.00 TV V ŠOLI: Koledar, Kolesa, kolesa, Nižine v Jugoslaviji, Dnevnik 10
10.00 POROČILA
10.05 TV V ŠOLI
15.40 ŠOLSKA TV: Razglasitev republike, Elementarne igre
17.15 POROČILA

17.20 SLOVENSKE LJUDSKE PRAVLJICE: O MLADENICU, KI JE GRAH POBIRAL
17.35 JUGOSLOVANSKI NARODI V PESMI IN PLESU: PODRAVSKE PESMI
18.00 PISANI SVET
18.30 OBZORNIK
18.45 ČAS, KI ZIVI
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 AKTUALNO

20.45 PASTIRJI IN TUŠETIJE, zadnji del gruzijskega filma
21.45 V ZNAMENJU

2

17.10 Dnevnik v madžarsčini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Informativni mesečnik - 18.15 Knjige in misli - 18.45 Glasbeni amaterji - 19.30 Dnevnik - 20.00 Narodna glasba - 20.45 Spomini: ZKJ in mednarodni odnosi - 21.30 Zagrebška panorama

7. IV. sreda

1

9.00 TV V ŠOLI: Koledar, Socialistična revolucija v Jugoslaviji, Gornji Kolašin
10.00 POROČILA
10.05 TV V ŠOLI
17.45 POROČILA
17.50 CICIBAN, DOBER DAN:

ČEBELICA LETI Z NEBA
18.00 DRUŽINA SMOLA, madžarska risanka
18.30 OBZORNIK
18.45 DRŽAVNI ANSAMBLI GRUZINSKE FOLKLORE
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 FILM TEDNA: SEDEM JANUARSKIH DNI, španski film

22.05 V ZNAMENJU

2

16.15 Čas za pravljico - 16.45 Prenos košarkarske tekme - 18.15 Obramba in samozaščita - 18.45 Dnevnik - 19.30 Dnevnik - 20.00 Predstava s festivala malih eksperimentalnih odrov - 21.20 Zagrebška panorama - 21.35 Kultura v objektivu

8. IV. četrtek

1

8.55 TV V ŠOLI: Koledar, Geometrija, Clovek in energija, Zanje nihče ne skrbi
10.00 POROČILA
10.05 TV V ŠOLI
15.35 ŠOLSKA TV: Razglasitev republike, Elementarne igre
17.10 POROČILA
17.15 V. T. Arhar: UGANKE - ZANKE
17.30 MI SMO MALI MUZIKANTJE, češka glasbena oddaja
18.00 MOZAIK KRATKEGA FILMA
18.30 OBZORNIK
18.45 PO SLEDEH NAPREDKA
19.15 RISANKA

19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 GLASBENI ČETRTEK
21.35 ITD, dokumentarna oddaja
21.50 V ZNAMENJU

GRAM KRITIKE

Na ljubljanskem radiu in televiziji je več oddaj, ki poslušalce ali gledalce pritegnjejo predvsem zato, ker imajo možnost priti do kakšne nagrade. To kajpak ni nič spetakljivega, kritiko name njamo le načinu, kako na radiu ali televiziji opravijo zrebanje. Vsem reševalcem

najbrž gre za to, da bi dobili najvrednejšo nagrado, zrebanje pa tako, da najprej določijo srečneža za tretjo, nato za drugo in šele na koncu za prvo nagrado. Tako tista dva, ki sta prejela zadnji dve nagradi, sploh nimata možnosti za prvo, kar pa seveda ni prav niti pošteno do reševalcev.

D. R.

TOZD
Zdravilišča
NOVO MESTO, GERMOVA 3

KRKIN HRAM NA TRŠKI GORI SPET ODPRT

„Krka“ - tozd Zdravilišča obvešča, da je ponovno odprla „Krkin hram“. Vsak petek, soboto in nedeljo od 13. do 22. ure bo gostom na voljo pestra izbira jedi in pijač:

ZIDANIŠKE SPECIALITETE - domača salama, domača šunka, klobase, krače,
DOLENJSKE DOMAČE JEDI,
JAGNETINA, ODOJEK,
JEDI NA ŽARU,
TRŠKOGORSKI CVIČEK, TRŠKOGORSKO BELO VINO
IN OSTALA VINA.

Hram bo odprt tudi v času prvomajskih praznikov. Po naročilu in poprejšnjem dogovoru organiziramo v prostorih hrama ali na odprti terasi poslovna in družabna srečanja vsak dan.

Rezervacije:
Zdravilišče Dolenjske Toplice 85-730
Zdravilišče Šmarješke Toplice 84-900
Hotel Kandija 22-140
Uprava tozd Zdravilišča 22-436

IZPOSOJANJE VOZIL V NOVEM MESTU, Novi trg 6, telefon: (068) 23-937, telex: 35811 YU KOMNOV

V pokoju brez pokoja

Bogata dejavnost novomeškega Društva upokojencev — Veliko pozornosti posveča stanovanjskim vprašanjem

V lanskem letu, ko so slovenska upokojenska društva praznovala 35-letnico delovanja, je bila že tako pestra dejavnost novomeškega Društva upokojencev še bogatejša. Delo na različnih področjih bodo nadaljevali tudi letos, saj je aktivnost po upokojitvi za vse velikega pomena, prav tako pa tudi reševanje problemov, ki pestijo upokojence. Poverjeniki s terena so sprejeli poročilo o lanskem delu in letošnji program na letni konferenci novomeškega društva 24. marca.

Društvo upokojencev Novo mesto združuje 1.774 članov, pridobivanje novih pa je njegova stalna naloga, saj je še vedno veliko upokojencev zunaj društva. Največ pozornosti posveča reševanju stanovanjskih problemov svojih članov, socialnozdravstvenemu varstvu, organizaciji letovanj pa športni, rekreativni in kulturni dejavnosti, kjer je zanimanje in aktivnost članov iz leta v leto večje. Ne gre prezreti uspešnih nastopov upokojencev na delavskih športnih igrah, številnih kulturnih prireditvah in nastopov društvenega pevskega zbora. Ena najbolj množičnih aktivnosti v društvu so izleti, za katere

je med upokojenci zelo veliko zanimanja. Lani je zelo uspel tudi teden upokojencev z vrsto prireditev in srečanj, ki ga bodo pripravili tudi letos. Vse dejavnosti financirajo v glavnem sami iz članarine.

Imeli bodo še nadalje stalne stike z Domom starejših občanov ter pripravili več srečanj upokojencev in starostnikov po krajevnih skupnostih. Pri vsem delu jim veliko pomeni pomoč družbenopolitičnih organizacij, predvsem občinskega sindikalnega sveta, na katero računajo tudi v prihodnje.

Precej besed je bilo v razpravi namenjenih reševanju stanovanjskih problemov upokojencev. Stanovanjska komisija pri društvu dela po potrebi, večino dela pa ji je z novo zakonodajo vzela novomeška stanovanjska skupnost ter v njenem okviru odbor za reševanje stanovanjskih vprašanj upokojencev. Ta še ne dela, kot bi bilo želeli. Odbor odloča tudi o sredstvih, ki se zbirajo pri Skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja za stanovanjsko gradnjo. Od lani zbranih 15 milijonov so jih 10 porabili za nakup družbenih stanovanj, ostalo pa je na voljo za posojila za popravila hiš. Prošnje za posojila še zbirajo in vsi upokojenci v občini, ki bi ga radi dobili, naj bi prošnje čimprej oddali, da bi delo odbora lahko steklo. Do leta 1985 se bo v tem skladu zbralo še okrog 60 milijonov dinarjev, ki pa jih bodo večinoma namenili za razširitev novomeškega Doma starejših občanov, saj je sedanjí že premajhen.

Z. L.—D.

RAZPIS ZA OBČINSKA PRIZNANJA

Predsedstvo občinske konference ZSMS Novo mesto je pred kratkim sprejelo sklep o razpisu priznanj občinske konference za letošnje leto. Kandidate morajo predlagati posamezne osnovne organizacije do 30. aprila.

ZA BOLJŠO POT — Vikendarji, so „krivi“ za marsikateri napredek v zakonitih vaseh. Spomladi, ko je potrebno popraviti od zime načete in zato težko prevozne poti, je zaman trkanje po krajevnih uradih, saj tam trdijo, da imajo večje probleme. Tako gre iz žepa vikendarjev denar za kamen, prod, pesek in še za prevoz. Najtežje je takrat, ko je potrebno zbrati ljudi, pljuniti v roke in popraviti, kar je bilo uničenega od traktorskih in kamionovih koles. Take in podobne probleme imajo tudi v KS Otočec, kjer je minulo nedeljo deset vikendarjev spravilo na pot v Razbore več kot 15 m³ materiala. Cesta je sedaj prevozna, tistim, ki so se v nedeljo potili, pa ostaja grenak priokus, saj na akciji zopet ni bilo tistih, ki pot najbolj uničujejo. (Foto: Janez Pavlin)

Novi delegati „glasnejši“?

Novomeški delegati v republiški skupščini doslej premalo dejavni

Čeprav so novomeški občinski upravni organi v preteklih letih posvečali precej pozornosti delu naših delegatov v republiški skupščini, delegatov ni bilo dosti slišati. Vzrok za to je več. Bili so slabo organizirani, zanje pa tudi nismo uspeli zagotavljati mnenj in stališč iz našega okolja. Poleg tega se obravnave posameznih zadev v občinski skupščini časovno niso pokrivala z obravnava v republiški skupščini.

Delegati so se očitno tudi bali javnega nastopa in so velikokrat le pismeno oddali stališča in pripombe, ne da bi se oglasili, kar ni enako odmevno. Manjkalo je tudi lastne aktivnosti delegatov. V zadnjih dveh letih je bil na tem področju sicer narejen premik na bolje, čeprav še vedno ni vse tako, kot bi moralo biti. Nekaj delegatov so zamenjali, k oblikovanju stališč tako za republiško skupščino kot zvezne organe pa so uspeli vključiti občinski izvršni svet, upravne organe, interesne skupnosti, sindikat, večje delovne organizacije, ustanove itd. To niso bila stališča občinske skupščine, a bolje je nekaj, kot nič. Ker je šlo marsikdaj za zelo zahtevna področja in vprašanja, je bilo v novomeški občini tudi težko najti strokovnjake, ki bi „prežvečili“ obsežne materiale.

Gre še za eno težavo. Z odlokom republiške skupščine so določene skupine delegatov za posamezne okoliše. Novomeška občina se za večino področij povezuje z ostalimi dolenskim ali se posavskimi, za nekatera pa celo z občino Ljubljana Center. Ako je sedež skupine v Novem mestu, upravni organi občinske skupščine zanjo opravljajo administrativne posle in tudi zagotavljajo stališča za novomeške delegate, medtem ko drugih niso slišali. Sicer pa je udeležba delegatov na teh skupinah zelo slaba.

Da bi bilo v prihodnje drugače, čaka predvsem SZDL in sindikat odgovorna naloga že pri kadrovanju delegatov za republiško skupščino. Izbrati moramo dobre in sposobne ljudi ter paziti, da bodo pokrita vsa področja. Posamezni delavci v občinski upravi pa bodo zadolženi za usklajevanje dela delegatov oz. delegatskih skupin in za zagotavljanje stališč za njihovo delo in odločanje.

Korak naprej s spremembami?

Ze letos družbeno investitorstvo pri gradnji stanovanj — Kupci stanovanj bodo odslej plačali izvajalca del pred začetkom gradnje — Manj kasnitev in podražitev?

Uvedbo družbenega investitorstva za družbeno usmerjeno gradnjo stanovanj že dlje časa pripravljamo tudi v novomeški občini oz. v novomeški stanovanjski skupnosti, saj so občinske družbenopolitične organizacije in organi skoraj povsem dvignili roke od tega brez dvoma zelo pomembnega področja. Mnoga sistemsko še nerešena vprašanja in nejasnosti pa zavirajo ureditev družbenega investitorstva.

Kakšno naj bi le-to bilo, bo dogovorjeno na republiški ravni, čeprav bodo morale posamezne občine ali njihove stanovanjske skupnosti določiti konkretne oblike organizacije in dela. Republiški zakon se že pripravlja in naj bi ga sprejeli do konca aprila, gradnja stanovanj po novem pa bo morala steči v drugi polovici letošnjega leta. V Novem mestu bo Pionir kot izvajalec dokončal po dosedanjem načinu gradnje za trg le

sosesko na Cesti herojev, vse drugo pa bomo gradili po sistemu družbenega investitorstva, tako tudi že sosesko Irča vas — Brod. Ker z njo kasnimo za dobri dve leti, ne bo moč več odlašati z ureditvijo družbenega investitorstva, da se gradnja ne bi še bolj odmaknila.

V glavnem je vendarle jasno, kakšne spremembe prinaša družbeno investitorstvo. Odslej izvajalec del ne bo mogel več financirati gradnje stanovanj in je na koncu zaračunati kupcem z vsemi obrestmi, zamudami in napakami vred. Vsi kupci družbenih stanovanj naj bi v bodoče združevali sredstva pri stanovanjski skupnosti in plačali izvajalcu pred začetkom gradnje. Namen plačila vnaprej je jasen: pospešiti gradnjo, odpraviti za-

mude, slabo opravljeno delo in ogromne podražitve med gradnjo. Zato ni čudno, če se čuti odpor v gradbenih organizacijah.

Lahko se sicer zgodi, da bo uvedba družbenega investitorstva še zavrla stanovanjsko izgradnjo v novomeški občini. Ne gre prezreti, da imajo delovne organizacije vse manj sredstev za nakup stanovanj in da bo potrebno veliko prizadevanja, da jih bodo zbrali pred začetkom gradnje. Kajti ne gre za majhne denarje. Samo blok A na Cesti herojev bo stal okrog 20 starih milijard, ki jih vse naše delovne organizacije z bančnimi posojili vred niso sposobne zbrati v enem letu ali celo v dveh.

Da bi družbeno investitorstvo dobro teklo, bodo morali pri stanovanjski skupnosti oblikovati močan odbor, ki bo sposoben vključiti med investitorje vsaj vse večje kupce stanovanj in uspešno voditi vse naloge.

Z. L.—D.

Iz izkušenj potegniti nauk

V skrbi za varstvo borcev še pomanjkljivosti, nujen drugi korak pri sistematičnih zdravstvenih pregledih — Kako se uresničujejo stališča glede Romov?

Razen formalnosti ob sprejemu zaključnega računa so delegati na zadnjem zasedanju skupščine socialnega varstva v tem mandatu podrobneje obravnavali poročilo koordinacijskega odbora o varstvu borcev in močno podprli zamisli o dograditvi doma starejših občanov. V razpravi so spet našli romsko problematiko.

Iz ocene o stanju na področju varstva in skrbi za borce v novomeški občini je moč razbrati, da je stanovanjska problematika zadovoljivo urejena, da pa bo v prihodnje v sodelovanju s stanovanjsko skupnostjo treba doseči le drobnejše ugodnosti za ostarele borce na ta način, da bi jim omogočili preselitev iz višjih v nižja nadstropja.

Največ pripomb na skupščini in že prej na letnih konferencah ZZB po krajevnih organizacijah pa je bilo na račun dispanzerja za zdravstveno varstvo borcev. Dispanzer, ki je prevzel tudi preventivo za borce, je lani kli-

cal na sistematske preglede 913 borcev, odzvalo pa se jih je samo 516. Tolikšna odsotnost je po mnenju razpravljalcev delno posledica netočnih naslovov in premajhnega sodelovanja s krajevnimi organizacijami ZZB, deloma pa občutka večine borcev, da so pregledi premalo učinkoviti. Nič ne dvomi o strokovnosti opravljenega dela, vendar smoter teh pregledov ni samo priti do ustreznih papirjev in ugotovitev o zdravstvenem stanju posameznika, ampak v tem, da se ugotovljene hibe odpravljajo in da bi kdo prizadetim povedal, kaj so sploh

ugotovili. Tudi odnos nekaterih zaposlenih v dispanzerju do borcev je često deleden kritike. Menili so, da bi morali na osnovi sistematskih pregledov priti tudi do analize o zdravstvenem stanju borcev, da bi sploh vedeli, zakaj pravzaprav drago plačujejo take preglede. Skupščina je sprejela sklep, da je treba v sodelovanju z zdravstvenim skupščino in zdravstvenim centrom te zadeve urediti, ker se nerazčiščene pripombe vlečejo že več kot dve leti.

Potem, ko so delegati brez pomislekov podprli zamisel o dograditvi doma starejših občanov, za kar trenutno so finančne možnosti, a jih kmalu ne bo več, so vnovič načeli romsko vprašanje. Bili so očitki, da se v krajevni skupnosti Šmihel zahteve krajanov po podrtju starih romskih bivališč nikakor ne uresničujejo, navzlic mnogim urgencam. Skupščina socialnega varstva bo od izvršnega sveta občinske skupščine zahtevala, da preveri, koliko sklepov in stališč je bilo o romskih vprašanjih doslej uresničenih, in če niso bili, zakaj ne!

R. B.

V URADIH SPET DOVOLJENO KADITI

Priporočilo o omejitvi kajenja v zaprtih prostorih, ki so ga v Novem mestu sprejeli pred dnevi, bodo, kot kaže, preklicali že danes. Sklep o tem naj bi sprejeli na izredni seji predsedstva občinske skupščine. S tem sklepom res ne bodo delovnih ljudi in občanov samo odvezali mučne kadilske vzdržnosti, ampak tudi najprimerneje izrazili solidarnost s Tobačno tovarno Ljubljana, kjer zaradi visoke podražitve tobaka pridelajo na dan 2,9 milijona dinarjev izgube.

Še vedno drago

Januarja Novomeščani živeli najceneje, ne pa tudi poceni

Statistična primerjava cen na drobno za 50 vrst živil, industrijskih izdelkov in storitev med Ljubljano, Mariborom, Koprom in Novim mestom tudi za letošnji januar kaže, da se Novomeščani ne moremo pritoževati, da je „potrošniška košara“ pri nas najdražja. Nasprotno! Statistika pravi, da živimo pravzaprav najbolj poceni, še posebno, ker so bile v Novem mestu najnižje cene nekaterih vrst blaga, ki jih je tudi ob varčevanju težko črtati iz družinskega proračuna.

Januarja so bili v Novem mestu najdražji 4 izdelki: testenine z jajci, tkanina za ženske obleke, posteljno platno in žarnice. Na drugem mestu so bile cene osmih vrst živil in izdelkov: krompirja, limon, jajc, moške bombažne srajce, moških nogavic, tkanine, lonca in cementa. Tretje mesto so zasedle novomeške cene 15 vrst izdelkov (jabolka, moka, svinina, prekajena slanina, olje, domača svinjska mast, vino, ženski čevlji, spalnica, kavč, porcelanast krožnik, opeka, lignit, delo za moško obleko).

Na dnu te cenovne lestvice pa so bile cene za 16 vrst živil, izdelkov in storitev, npr. fižola, čebule, solate, špinace, orehovitih jecrc, prekajenih rebrc, salame žunkarice, sira, piva, tkanine za moške obleke, moške majice in čevlje, štedilnika, desk itd. Za nekaj vrst blaga pa smo morali Novomeščani odšteti enako denarja kot prebivalci drugih mest.

SPOSOJENO TRNJE

Nekateri so vedno v prvih vrstah, še posebno, ko jih snema televizija v kakšni dvorani. (Iz VEČERNJIH NOVOSTI)

KULTURNI DOM ROMOV V NOvem MESTU

Zvedeli smo, da je posebna delegacija jugoslovanskih Romov predlagala skupščini novomeške občine, naj bi novo palačo zavarovalnice Triglav izpraznil in jo spremenili v kulturni dom jugoslovanskih Romov. V preurejenih prostorih naj bi se že prihodnje leto zbrali predstavniki vseh Romov, ki žive v Sloveniji, na prvem vseslovenskem kongresu, posvečenem vprašanju kulturnega razvoja te etnične skupine pri nas. Sedanjjo zavarovalnico si bo ogledala posebna delegacija Romov in novomeških družbenopolitičnih delavcev čez nekaj dni, 8. aprila, ko je svetovni dan Romov.

OCENILI SVOJE DELO — Gasilci industrijskega gasilskega društva Novoteks so se 21. marca zbrali na rednem letnem občnem zboru ter kot zelo uspešno ocenili lansko delo dveh moških in dveh ženskih desetih. Vključili so se v akcijo NNNP, na tečajih pa spoznali požarne razmere v delovni organizaciji, tako da jih morebitni požar ne bi presenetil. Društvo je tudi pokrovitelj pionirske gasilske desetine na osnovni šoli Bršljin (na sliki), ki se pod njihovim mentorstvom kali v dobre gasilce. (Foto: Tone Pungerčar)

ZBIRALI ODPADNA OBLAČILA — Na osnovni šoli Grm je pretekli teden potekala akcija zbiranja odpadnih tekstilnih izdelkov, ki bodo šli v predelavo. Učenci so akcijo resno vzeli in nanесли v šolo kar 2.337 kilogramov starih oblačil, s katerimi doma ni kam. Najbolj so se odrezali šolarji 8. c razreda s 565 kilogrami odpadnega tekstila. (Foto: Marjan Hočevnar, foto krožek OŠ Grm)

Počasi, vendar obetavno

V romskem naselju Šmihel bodo z delovno akcijo urejali pot in pridobili denar za nakup kant za smeti

Večina Romov v novomeški občini zaradi svoje zaostalosti živi na robu družbenega življenja, vendar je že videti prve začetke samouprave in sodelovanja v krajevni skupnosti. V krajevni skupnosti Šmihel imajo iz vrst Romov dva delegata, eden od njih, Rajko Šajnovič, pa je povedal:

„Tretje leto sodelujem kot predstavnik Romov v krajevni skupnosti. Sploh nimam občutka, da me ne bi enakopravno obravnavali ali da bi me podcenjevali. Skupno skušamo urejati romske težave, vendar do jati romske težave, vendar do sklepov v krajevni skupnosti ni težko priti, pač pa je težko

Rajko Šajnovič, prvi delegat Romov v krajevni skupnosti: pomagati skuša še drugim, da bi zaziveli kot ljudje.

„naše“ prepričevati, da bi se jih držali. Vsakemu posebej moram dopovedati, za kaj gre. Večina naših je nepismenih ali slabo pisemenih in sploh ne razumejo, kaj je to krajevna skupnost, SZDL ali sindikat. Mislim pa, da so glavne težave z Romi v tej krajevni skupnosti minile. Tudi kriminala je dosti dosti manj kot prej.

„Koliko družin vas je v Šmihelu? V kakšnih razmerah živite?“

„V nizkem bloku, zgrajenem pred tremi leti, stanuje 9 družin, v sicer tistih garsonjerah, vendar imamo elektriko, vodovod in urejene sanitarije. Razen tega so še 4 družine, te so neprijavljene in stanujejo v barakah, ki bi jih

morali podreti, ko so se stanovalci izselili v blok. Prišli so novi iz Žabjeka, iz Poganc in celo iz Kočevja. Gre za take družine, ki se hočejo odtrgati od nomadskih razmer in nenehnih spopadov in pretepev v okoljih, kjer so prej živeli.“

„Kako se številne romske družine preživljajo? Se vedno s prosjačenjem ali z zaslužkom?“

„Jaz sem že več let zaposlen v Iskri Bršljin, poleg mene pa je še 6 zaposlenih. Ostali nabirajo zdravilna zelišča ali odpadno železo in to prodajajo. Tudi otroci vse bolj redno hodijo v šolo in dva iz našega naselja sta v vrtcu.“

„Zaradi kakšnih težav opuščajo Romi redno zaposlitev, tudi če jo dobijo?“

„Vzrokov je več. Premalo so poučeni v rednem delu, ki je posebno pri tekočem traku naporno in utrudljivo celo za človeka, ki je vajen delati. Poznam pa tudi primere, ko je Rom izostal od dela zato, ker so mu drugi iz sorodstva grozili, da si ni upal več v službo. Vedeti je, da vsakega, ki se redno zaposli, ostali smatrajo za odpadnika in mu nagajajo.“

„Imate tudi vi osebno take težave?“

„Sem jih imel, a je že bolje. Zdaj pomagam ljudem našega rodu predvsem s pisanjem raznih vlog, berem jim uradno pošto, pišem pisma itd. V šolo sem hodil le do 3. razreda, ampak ker rad in veliko berem knjige, časopise in tudi pišem, sem pravzaprav sam našel pot v civilizacijo.“

„Drugod krajani pomagajo pri komunalnih delih, za Rome pa še ni bilo slišati, da bi se tega lotili. Ali pač?“

„Prav zdaj pripravljamo v našem naselju prostovoljno akcijo. Najprej bomo nabirali železo, ga prodali, za izkupiček pa nabavili kante za smeti. Obenem bomo popravljali pot do naselja, ki je blatna in z vozili težko dostopna. Taka akcija, ki sicer ni prava, se bo še kdaj ponovila. Prizadevamo si ...“

R. B.

RIKŠA ZA CICIBANE – Uradni varuški Vidi Jerič z Drske, ki ima v varstvu 6 malčkov do treh let starosti, je mož naredil imenitno vozilo, s katerim lahko vsak dan otroke pelje na sprehod. Včasih se pridružijo še trije varovanci od sosedje. Manjši gredo na voziček, večji korakajo zraven. Za nenavadno skupino se vsakdo ozira. Kaj pa, če bi imenitno pogruntavščino patentirali? (Foto: R. Bačer)

Imena vodilnih so že znana

Občinska kandidacijska konferenca določila kandidate za nosilce vodilnih funkcij v občini: predsednik Uroš Dular, podpredsednik Božo Kočevar – Za zvezni zbor Ljubica Mikša

24. marca so na drugi občinski kandidacijski konferenci v Novem mestu razpravljali o doseženih volilnih rezultatih, nato pa so določili kandidate za nosilce vodilnih funkcij v skupščini občine in v interesnih skupnostih, kot tudi za delegate v zveznem zboru. K možnim kandidatom za vodilne funkcije v republikani in zvezni skupščini ni bilo pripomb.

Ob skupno doseženem 95,5-odstotnem volilnem rezultatu v novomeški občini so na konferenci izrekli javno zahvalo vsem aktivistom in članom volilnih odborov za njihov trud in uspešno delo. S to konferenco so bile zaključene tudi volilne aktivnosti, pri katerih so izkušnje dober napotek za istovrstna opravila čez štiri leta.

O evidentiranih možnih kandidatih za vodilne funkcije v skupščini občine in v interesnih skupnostih je že potekala javna razprava, tokrat pa je pri nekaterih prišlo do sprememb, ker v bazi niso bili izvoljeni vsi predvideni za nove funkcije. Konferenca je določila za kandidate

vodilnih funkcij naslednje: v skupščini občine: predsednik Uroš Dular, pravnik; podpredsednik Božo Kočevar, dipl. strojni inženir; predsednik zbornega društva Marjan Grabnar, višji upravni delavec; predsednik zbornega društva skupnosti Jože Kuček, ekonomist; predsednik družbenopolitičnega zbornega društva Aleš Kulovec, gimn. maturant; predsednik izvršnega sveta Franci Borsan, ekonomist.

Za nosilce vodilnih funkcij v interesnih skupnostih pa so kot kandidati določeni: vzgoja in izobraževanje: predsednik Jadran Snidaršič, ekonomist iz Novolesa; predsednica zbornega društva Marjana Setina, dipl. psiholog iz šole Katja Rupena; predsednica zbornega uporabnikov Vera Splichal, dipl. inž. živilske tehnologije iz Uprave medobčinskih inšpekcijskih služb; kultura: predsednik skupščine Jovo Grobovšek, dipl. inž. arh iz Zavoda za družbeno planiranje; predsednik zbornega uporabnikov Marko Svetina iz SGP Pionir; predsednica zbornega uporabnikov Branka Moškon z osnovne šole Grn; raziskovanje: predsednica Stanka Florjančič, prof. na gimnaziji; zdravstvo: predsednik skupščine Joža Miklič, dipl. ekonomistka iz SDK; predsednik zbornega uporabnikov Zvonke Bavčar, inž. tekstilne tehnologije iz Novoteksa; predsednik zbornega uporabnikov Boris Gašparovič, zobozdravnik iz Zdravstvenega doma.

Socialno varstvo: predsednik skupščine Jože Suhadolnik, dipl. upravni pravnik iz Zavarovalnice Triglav, Telesna kultura: predsednik skupščine Slavko Vidmar, inž. organizacije dela iz Novolesa; predsednik zbornega uporabnikov Janez Bratkovič,

Žirija za podelitev občinskih priznanj OF je na javno objavljeni razpis dobila do 15. marca 47 predlogov za to najvišje občinsko priznanje posameznikom ter organizacijam in društvom. Poleg tega je 6 predlogov za podelitev Republiškega priznanja OF. Žirija je prvo informacijo o tem pretekli teden podala predsedstvu občinske konference SZDL, tehanje o najzaslužnejših med predlaganimi pa se ni končano.

TRIJE V REPUBLIŠKIH ORGANIH

Na listi predlaganih možnih kandidatov za nosilce vodilnih funkcij v republikanih SIS sta tudi dva Novomeščana. Za predsednika zbornega izvajalcev v Raziskovalni skupnosti Slovenije je predlagan doc. dr. Miha Japelj iz novomeške Krke, za predsednika zbornega uporabnikov v Zvezi stanovanijskih skupnosti pa Ivan Hrovatič, predsednik komiteja za urbanizem v Novem mestu. Za člana republiškega družbenopolitičnega zbornega društva je predlagan Stane Žunič, dipl. inž. gospodarstva, predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov.

Volitve – uspeh, pa tudi ponovitev starih napak

Na volitvah 11. in 14. marca so v novomeški občini za delegacije v interesne skupnosti izvolili 3694 ljudi; od teh jih je 1586 žensk ali 43 odstotkov. Med novimi delegati za interesne skupnosti je tudi 923 mladih in 784 komunistov, 46 odstotkov vseh pa ima najmanj srednješolsko izobrazbo.

V družbenopolitični zbor, zbor krajevni skupnosti in zbor združenega dela občinske skupščine je bilo izvoljenih 1144 delegatov; med temi je 32 odst. tovarišic, 23 odst. mladih in 31 odst. članov ZK. Oblikovanih je bilo 103 posebnih, 216 združenih delegacij in 73 splošnih, medtem ko po prvih podatkih v 83 delovnih organizacijah z manj kot 30 zaposlenimi vsi tvorijo delegacije.

Te prve podatke iz volilnih zapisnikov, ki pa še niso dokončno obdelani, je 24. marca obravnavalo predsedstvo občinske konference SZDL, hkrati pa je skušalo ugotoviti še druge slabše in dobre strani predvolilnih priprav in izkušnje iz tokratnih volitev. Medtem ko je bila udeležba lepa, pa zunanji videz ni bil povsod ustrezen. Bolj slavnostno so volitve opravili po vaseh, manj pa v mestu, kjer so bile redke zastave na zasebnih hišah in tudi na nekaterih blokih in družbenih stavbah jih ni bilo. Prav tako so se znova pojavile napake v volilnih imenikih. Ponekod so bile cele družine izpuščene, ponekod pa so ugotovljali, da je družina tu, v družbenem stanovanju, tu šola otroke, tu hodijo v vrtce, a prijavitelji so v Zagrebu ali Slavovski Orahovci ali pa kje ob morju.

Med nepotrebnimi napakami je izbira prostorov za volitve in tudi navada iz prejšnjih let, da morajo vsi čimprej zjutraj opraviti svojo državljsko dolžnost. Ker pridejo vsi maenkrat, nastaja nepotrebna gneča, v kateri je v tesnih prostorih tajnost glasovanja vprašljiva. Na osnovi vsega tega in še drugih podatkov, ki jih ni bilo možno v nekaj dneh temeljito obdelati, bo izdelana poglobljena analiza, ki bi jo ob prihodnjih volitvah vsakekor morali potegniti iz predalov še v času volilnih priprav.

ZNANJE ODVEČ?

Po osnovnih mladinskih organizacijah v temeljnih organizacijah združenega dela novomeške občine že dlje časa poteka evidentiranje slušateljev za A in nadaljevalni B program mladinske politične šole, ki jo vsako leto organizira novomeška občinska konferenca ZSMS. Do sedaj prijav predvsem za B program ni veliko. Najmanj udeležencev tvrstnega izobraževanja se spet obeta iz okolij, kjer že v preteklih letih niso pokazali zanimanja in agotovili udeležbe.

Za „dobro kapljico“ ni kupcev

Poslovni uspeh ni vselej posledica boljšega dela in večje produktivnosti, ampak tudi razmer na tržišču – Primer novomeške KZ Krka to potrjuje – Preveč izostankov

Novomeška kmetijska zadruga „Krka“ je lani kot celota dosegla razmeroma ugodne poslovne rezultate, toda v štirih tozdih so bili uspehi slabši kot leto dni prej. Pomembno je, da izgube pri Tovarni močnih krmil ni več, pač pa je 3,7 milijonov din izgube v tozdu „Hmeljnik“. Ostalo je 60 vagonov neprodanega belega vina, ki ga letos prodajajo po nižji ceni, kot je lastna. Izguba se torej nadaljuje.

Za skoro 60 odstotkov večji celotni prihodek zadruga v letu 1981 in 41,4-odstotna rast dohodka sta iz letne bilance številki, ki kaže na ugoden poslovni rezultat, vendar podrobnejša razčlenitev ostalih podatkov kaže, da gre za vrsto težav in pomanjkljivosti, ki jih bodo morali v kolektivu odpraviti.

Vsekakor je med najugodnejše ugotovitve šteti dejstvo, da je v tozdu Krmila prvič, odkar poslujejo od leta 1978, dosežen pozitiven rezultat, medtem ko je bila prej vsako leto izguba. Videti je, da je kolektiv mešalnice prebrudil začetne težave, najpo pa je uspešni že sprejete investicijske odločitve o dograditvi.

Izgubo je med vsemi zadržanimi tozdi izkazal le „Hmeljnik“, kar pa je zaskrbljujoče, ker je prav ta tozid nosilec

razvoja v vinogradništvu. Izguba v znesku 3,7 milijona dinarjev je lani nastala zlasti zaradi močno zmanjšane prodaje namiznega vina „Dobra kapljica“. Ob koncu lanskega leta je bilo uskladiščenih še 60 vagonov tega vina, in da bi ga le spravili v promet, ga letos prodajajo po ceni, ki je nižja od polne lastne cene. Gotovo to pomeni, da se bo letos izguba nadaljevala, zlasti še, ker ta tozid tehnološko ni dograjen. Nima lastne polnilnice, vina pa skladišči na več

krajih, kar stroške zelo povečuje.

Ob poslovnem poročilu, ki so ga te dni obravnavali tudi zadržni organi, je omeniti še ugotovitev o slabi izkoriščenosti delovnega časa. Od 444 zaposlenih v preteklem letu je vsak dan manjkalo 79 ljudi ali 18 odstotkov. Zaradi najrazličnejših izostankov je bilo v letu 1981 izgubljenih 172.549 delovnih ur. Za nadomestila za čas boleznih je bilo v zadrugi izplačanih nad 1 milijon dinarjev, namesto odsotnih pa so morali delati drugi, zato je šlo za nadure prav tako še 1 milijon dinarjev. Če bi uspeli v zadrugi bolniške izostanke zmanjšati za polovico, bi to pomenilo za kolektiv najmanj 1,4 milijona dodatnega dohodka.

SPOSOJENO TRNJE

Ni kruha brez kolektivne motike. (Iz JEŽA)

ZA DOBRE ODOSE

Predsedstvo občinske konference SZDL je pred kratkim imenovalo diplomiranega sociologa Boštjana Kovačiča za predsednika komisije za odnose z verskimi skupnostmi. Ne isti seji so sprejeli tudi sklep o ustanovitvi sveta za telesno kulturo, v katerem bodo delegati družbenopolitičnih organizacij, Zveze za telesno kulturo, telesnokulturne skupnosti, JLA in nekaterih večjih delovnih organizacij, kjer se načrtno bavijo z rekreacijo. Za predsednika tega sveta so evidentirali Slavka Medleta.

V MIRNI PEČI 27 LOKACIJ

Medtem ko je bilo v preteklih letih na mirnopoškem koncu težko priti do voljavne in urejene dokumentacije za gradnjo hiš, v zadnjem času glede tega ni težav. Oddaja zemljišč na zazidalnem območju je stekla lani. Trenutno je na razpolago 18 novih lokacij za gradnjo stanovanjskih hiš, 9 lokacij pa je še s prednostno pravico.

UČENCI NA FESTIVAL DELA

Letošnji že 15. festival dela bo od 14. do 16. maja na Reki. Novomeški mladinci so se ga doslej udeležili dvakrat, na njem pa naj bi sodelovali tudi v bodoče. Prijave mladik, ki se izobražujejo za posamezne poklice usmeritve, zbira občinska konferenca ZSMS Novo mesto.

VELIKA NALOŽBA NA POL POTI? – Gradnja centra za usmerjeno izobraževanje v Novem mestu se bliža koncu, velika gradbena jama pred novim poslopjem pa je namenjena delavnicam za tehnični pouk, brez katerih center ne bo mogel opravljati svoje funkcije. Zdrževanje sredstev združenega dela za gradnjo delavnice je steklo, prvi pa je pogodbo podpisal Novoteks. (Foto: R. Bačer)

Novomeška kronika

ZIMA JE IZBRISALA – Te dni so začeli po mestu obnavljati bele črte na prehodih za pešce, ki jih je zima izbrisala. Je res čas za taka dela, kajti skoro na vseh mestih, kjer so določeni prehodi za pešce, ni o črtah niti sledu.

POŠILJKA JE PRIŠLA – V novomeški trgovine je objubljena kava prišla z malce zamude, vendar so jo konec preteklega tedna prodajali po nekaj ur na dan v vseh trgovinah. Običajno v popoldanskem času, tako da bi jo lahko dobilo čimveč kupcev, ne pa le gospodinje in „uslužbenstvo“, ki si nakupe lahko privoščijo tudi dopoldne.

DVE MRCINI MED OTROKI – Pred bloki na Drski je vsako popoldne nad sto otrok, ki se na zelenicah in zanje prirejenih površinah lepo igrajo. Starši pa so prav zaskrbljeni, ker večkrat opazijo nenaden prihod dveh enakih psov; bojda sta odlične pasme, toda veliki mrcini vzbujata strah. Igrišča so za otroke, ne pa za pse!

VSI TRIJE SO FANTJE – V novomeški porodničnici so pretekli teden rodile tri mamice z območja mesta: Majda Meštrič z Mestnih njiv 11 – Marka; Radmila Knežević z Partizanske 14 – Zorana in Marina Škufca iz Kristanove 60 – Jureta.

SADJARSTVO SE RAZVIJA – Na novomeški tržnici je že dlje časa dobili vsakovrstne sadike sadnega drevja, predvsem jablan. Po številu kupcev sodeč, se med meščani sadjarstvo naglo razvija. Nekateri so že začeli puliti okrasno grmičje na vrtničkih in zasajati sadike. Sicer pa je tržnica še vedno bogata s srščki, jajci in tudi regratom; o radiču ni sledu, motovilca in špinacea iz domačih logov pa je le za vzorec.

Ena gospa je rekla, da bo homatij v zvezi s telefonskimi priključki za novo naselje ob Cesti herojev konec šele tedaj, ko bodo namesto poštarjev, ki v nedogled zavlačujejo, potreben kabel udarniško položili ljudje iz „plavih“ blokov.

Klobuk dol pred takim delom!

Z letne konference Gasilske zveze v Brežicah – V društvih vedno več žensk in mladine

Gasilce veže močan občutek pripadnosti svoji organizaciji, zato se jim ne dogaja, da bi bili njihovi sestanki nesklepčni. To so delegati potrdili tudi z gledno udeležbo na letni konferenci občinske Gasilske zveze 27. marca v Brežicah. Od 64 vabljenih jih je bilo do začetka konference v dvorani 59, nakar so z zamudo prišli še štirje.

Zaradi povezanosti članstva so tudi uspehi večji in skoraj ni pobu-

de, ki bi padla na nerodovitna tla. Gasilci že po tradiciji gojijo prostovoljno delo in se pri svojih načrtih ne zanašajo na tuje roke. Na široko družbeno skupnost se obračajo le za moralno in materialno pomoč in za jim z razumevanjem pomaga. Pohvalili so izredno dobro sodelovanje med Zvezo, SIS za požarno varnost in izvršnim svetom, pa tudi stike z nekaterimi družbenopolitičnimi organizacijami in društvi.

Gasilska društva trenutno obnavljajo devet svojih domov. Edino v Brežicah so za zdaj še brez strehe, zato sodi graditev tega doma med najzahtevnejše naloge v prihodnje. Zemljišče, načrte in lokacijsko dovoljenje imajo, denar pa čaka oročen v banki. Delo bo steklo letos, vendar dogovorjene investicijske vsote ne nameravajo preseči.

V minulih osmih letih so v brežiški občini dobro opremili gasilske centre na podeželju in poskrbeli tudi za strokovno usposobljenost gasilcev. Lani je bilo v občini osem

požarov, ki so povzročili za 1.775.000 dinarjev škode. Od tega je bilo sedem požarov pri zasebnikih. Zaradi dobre preventivne številke požarov in obsega škode vsako leto upada. V zadnjem letu so gasilci veliko napravili za varnost gospodinjstev. Obiskali so vsa stanovanja. Preventivne preglede bodo letos ponovili in se prepričali, če so občani odpravili pomanjkljivosti. Večina ljudi je njihove nasvete z razumevanjem sprejela, tu in tam pa so tudi naleteli na ljudi, ki so jim zaprli vrata. Upajo, da bo takih čedalje manj, saj gre za njihovo lastno varnost.

Gasilska društva v brežiški občini bodo poleg skušala včlaniti v svoje vrste še več žensk in mladine. Do zdaj se jim ni posrečilo pridobiti naraščajo v vseh osnovnih šolah. Vztrajali bodo, čeprav se v nekaterih šolah zaradi obilice drugih interesnih dejavnosti branijo sprejeti še nove oblike.

Brežiški gasilski zvezi so za njene uspehe pristrčno čestitali predstavniki republiške Gasilske zveze sosednjih posavskih in hrvaških zvez ter predstavnik pobratene gasilske zveze iz Idrije.

J. TEPPEY

Srečanje najboljših iz Slovenije

V Brežicah bo 24. aprila republiško tekmovanje „Kaj veš o prometu“

V Brežicah se bodo 24. aprila pomerili zmagovalci občinskih prometnih tekmovanj za učence osnovnih šol in tekmovanj za srednješolce. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzela brežiška občinska skupščina, priprave nanjo pa svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Organizatorji pričakujejo na 14. zaključno republiško tekmovanje okoli 200 tekmovalcev in mentorjev.

Osnovnošolci bodo prišli s pony kolesi, srednješolci s kolesi z motorjem. Mlajša skupina bo izpolnjevala testna vprašanja o cestnoprometnih predpisih, opremi kolesa in etiki v prometu, starejši pa bodo namesto o kolesih dobili vprašanja o vzdrževanju in delovanju kolesa z motorjem in njegovi opremi. Oboji bodo nato sodelovali na ocenjevalni vožnji po mestu in nazadnje še na spretnostni vožnji po poligonu pri osnovni šoli. Udeleženci obeh tekmovanj bodo za prva tri mesta dobili zlato, srebrno in bronasto odličje. Zvezno tekmovanje bo v Banjaluki, udeležila pa se ga bosta po dva najboljša osnovnošolca in srednješolca.

J. T.

Vrzeli v vrstah mladih

V minulih dveh letih korak naprej k množičnosti in k večjemu odzivu na pereča dogajanja v družbi

Za programsko voilno konferenco OK ZSMS 26. marca v Brežicah je značilna ugotovitev, da mladina ni več privesek drugih družbenopolitičnih organizacij, saj svoja stališča že uspešno uveljavlja preko delegatskih poti. To veča samozavest mladih in jih spodbuja k večji delavnosti.

Člani mladinske organizacije so se poglobljali v vsa vprašanja družbenega razvoja v občini od kmetijstva, investicijske politike in stanovanjskega gospodarstva do zaposlovanja, štipendiranja in družbeno-ekonomskega položaja mladih. Sprijemati so se morali z nedelavnostjo v lastnih vrstah in odpoklicati

več delegatov. Sele zamenjava je tu in tam dala boljše rezultate.

Med uspehe zadnjega mandatnega obdobja prištevajo mladi predvsem večjo množičnost, večji odziv na raznih akcijah od izobraževanja do delovnih brigad. Zelo dobro se je uveljavila kmečka mladina, ki so jo organizirali v sekcije mladih v kmetijstvu in preko njih izpeljali družbenopolitično in strokovno izobraževanje.

V občini imajo trenutno kar tri mladinske delovne brigade, ki so uspešno začele sezono z obnovno Slovinovih vinogradov na Bizelskem. Odziv za delo v brigadi je veliko boljši kot prejšnja leta, čeprav je med brigadirji še vedno premalo študentov.

Vse organizacije niso enako delavne, kar meče senco na celoto. Predvsem pa mladi pogrešajo večjo zavzetost tistih članov, ki so že v vrstah komunistov. Njihova pomoč bi jim bila povsod zelo dobrodošla. Morda bi tako lažje dosegli trajno družbeno delo, ki bi ga občasne akcije samo dopolnjevale. Vrzeli pri delu nastajajo najbrž tudi zaradi tega, ker se vanj vključuje premalo mladih od 20. do 27. leta.

J. T.

DVOJE GASILSKIH ODLIKOVANJ

Gasilska zveza Slovenije je za vestno in prizadevno delo v gasilskih vrstah odlikovala Marjanco Ogorevc iz Pišec z gasilskim odlikovanjem druge stopnje, Majdo Bevc iz Cerkelj pa za požrtvovalno in humano dejanje z gasilsko plamenico druge stopnje.

KURIRJA – Kurirsko torbo s skrivno pošto bodo letos prinesli v brežiško občino pionirji iz občine Šmarje. Na sprejeme se pripravljajo vsi odredi. Letos bodo na teh prireditvah počastili tudi 40-letnico Zveze pionirjev Jugoslavije. Jubilej je za pionirje spodbuda za še množičnejše uveljavljanje v življenjske šole in krajevni skupnosti.

Razlike bodejo

Štipendije v številkah

Za 1. letnik usmerjenega izobraževanja dobiva 156 štipendistov povprečno 2.479 dinarjev mesečne štipendije, 109 učencev v poklicnih šolah 2.768 dinarjev, 146 štipendistov v „klasičnih“ srednjih šolah 2183, 53 študentov na višjih šolah prejema nekoliko večje štipendije (3.672 dinarjev) kot študentje na visokih šolah, kjer znaša povprečna mesečna štipendija 41 štipendistov – 3.480 dinarjev. Gre za štipendije iz združenih sredstev, vmes pa je tudi 182 kadrovskih štipendistov, ki dobivajo razliko med višino kadrovske štipendije in tisto iz združenih sredstev.

Februarja letos je bilo v krški občini razpisanih 317 kadrovskih štipendij, kar je 66 štipendij manj kot leto poprej. Pri občinski skupnosti za zaposlovanje so ugotovili, da je celo nekaj štipendistov, ki „vlečejo“ obe celi štipendiji, kar se ne bi smelo dogajati. Titovih štipendistov je le pet, čeprav bi vsako leto lahko dobili to najvišjo štipendijo po štirje.

NAJPREJ NAZDRAVILI Z VODO – Vaščani Pijane gore so v soboto le učakali slovesno otvoritev skoraj 6 kilometrov vodovoda, ki so ga zgradili pretežno s svojimi rokami. V Žabkarjevi zidnici so si najprej nazdravili z vodo, in ko je predsednik gradbenega odbora Justin Lekše spil prvi kozarec zdrave pitne vode, so mu sledili še drugi. Seveda so veselje nadaljevali z domačo kapljico in jedajo pozno v noč. (Foto: P. Perc)

Štipendija je odrešilna formula

Ob pogovoru s štipendisti v krški občini – Bo zamudnikov manj?

Kar lepi denarci so potrebni vsak mesec v krški občini za 505 štipendistov iz združenih sredstev – vsota se vrti okrog 130 starih milijonov – in da je štipendija tista, ki marsikomu bolj na široko odpre hrame učenosti, je v soboto potrdilo čez 200 mladih, katerim se je ta možnost ponujala s podpisom pogodbe.

Rok za podpis pogodbe je sicer za vse dovolj resen datum, da pravzaprav ni potrebno nikogar priganjati. Toda kako se lahko dogaja, da se štipendije za september izplačajo šele v decembru, je vprašala študentka na sobotnem pogovoru predstavnikov občinske skupnosti za zaposlovanje in OK ZSM. Da so med zamudniki, torej tistimi, ki ne izvršujejo raznih obveznosti do štipenditorja, fantje in dekleta, ki pač niso v težjem položaju, je očitno. Res pa je tudi, da si bodo morali poslej zamudniki posledice svojega obnašanja pripisati tebi. Tako je prav zavoljo večine štipendistov, ki vedo, da obstajajo ob pravilih še dolžnosti. Le strokovni službi skupnosti za zaposlovanje utegne taka odločitev nakopati kup preglavic, zlasti pri mehanografski obdelavi. Tam se je zataknilo tudi pri štipendijah, ki niso v marcu prišle pravočasno kar na sto naslovov.

Predstavniki kluba posavskih študentov iz Maribora pa je opozoril na pismo, ki so ga poslali občinski skupščini. V njem so študentje izrazili nezadovoljstvo zaradi premajhnega števila razpisanih kadrovskih

štipendij za višje in visoke šole. Obljubljeni je bila pomoč, da

bi združeno delo vendarle razpisalo kaj več kot zgolj 36 štipendij za tak študij, a z dodatnim razpisom zdaj še ni nič. Brez znanja pa ni moč računati na prestrukturiranje gospodarstva.

P. PERC

Kjer se dinar prej obrne

Kmet Stanko Jurečič iz Velikega Mraševca meni, da je prašičereja donosnejša kot pitanje

Ze vsaj 350 let je stara hišna številka 15, kjer kmetujejo v Velikem Mraševu Jurečičevi. Ko je zdajšnji gospodar Stanko (znanci mu pravijo tudi Slavko) pred 30 leti začel gospodariti, je imela kmetija le 6 ha zemlje; žena Justina, ki je poprej živela pri teti v Malem Mraševu, je dobila 8 ha, Stanko pa je potem dokupil še 3 ha zemlje. Tako se danes kmetija razprostira kar na 18 hektarjih, pri čemer je seveda upoštevan tudi gozd.

Zakaj toliko besed o površnih kmetije Jurečičevih, ko pa vendar kmetijski strokovnjaki in tudi kmetje menijo, da spada ta kmetija med vzorne?

„Najbolj nas tepe razdrobljenost. Zdi se mi, da so tudi mladi za komasacije. Čas bo že prinesel svoje. Zdaj pa imamo 12 parcel razmetanih vse tja do Broda, do Krke. 15. arov meri najmanjša parcela in še marsikje ni prostora, da bi, denimo, obrnil kombajn. Veliko več bi radi pridelali,“ pripoveduje 56-letni gospodar, ki je tudi član odbora za kmetijstvo pri krškem občinskem izvršnem svetu.

– A vendar že zdaj na slabih devetih hektarjih obdelovalne zemlje pridelate precej hrane? „V pred 16 leti zgrajenem hlevu je v treh prostorih običajno okrog 30 glav živine. Trenutno je v tesnem hlevu 13 telet, 9 bikcev in 7 krav. Te so lani dale 15.000 litrov mleka, sicer pa smo namozli že tudi 25.000 litrov. Osip pridelave hrane je opazen, ker smo 2 ha zemlje meliorirali in tedaj nismo nič kosili. Še letos ne vemo, ker je preorano, če bomo sejali kakšno koruzo. Kar 6 starih milijonov smo dali za koruzo namesto kme, a še to ni bilo dovolj. Koruzo za silažo smo porabili in ni bilo za prašiče.“

– Velik stolpni silos vam očitno precej pomeni? „Živinoreje si ni moč zamisliti brez silaže. S to hrano se živina zasiti; res pa je, da smo v silaži še v precejšnjem zaostanku za drugimi deželami. Poleg 50-kubičnega stolpnega silosa je tam ob svinjaku še ležeči silos; pod filijo sprejme 150 m³ silaže.“

– Lani ste na poldrugem hektarju zasejali pšenico in na prav taki površini še ječmen. Ste tudi cvičkar? Kaj se bolj splača?

„Kmetje se vse pogosteje pogovarjajo, da bodo posekali vinograde in posejali pšenico ali koruzo. Sicer pa smo predlani oddali preko 8 ton grozdja. Šele drugo leto se ukvarjamo s prašičerejo. Imamo plemenskega merjasca, 15 plemenskih svinj in se ukvarjamo s t. im. A-fazo. Lani smo oddali čez 200 odlokov po okoli 7 kilogramov.“

P. PERC

KRŠKE NOVICE

PRIZADEVNI KOPRIVNICANI – Prosvetno društvo Anton Aškerc v Koprivnici pripravi vsako leto vsaj eno predstavo na odrskih deskah, v nedeljo pa so znova razveselili številno domače občinstvo s „Svoje-glavčkom.“ Z igrice, ki jo je kot mnoge druge režiral Malka Moškon, so gostovali tudi v drugih krajih. Spodbudna je delovnost srednješolske mladine, ki se izkaže tudi ob raznih krajevnih prslavah. Res veliko dobre volje, klobuk ne povsem ustreznim prostorom.

SMETIŠKA SE VSAKDO OTE-PA – V krajevni skupnosti Dolenja vas se ljudje že dlje časa pritožujejo zaradi sanitarne deponije, kakor strokovnjaki pravijo smetišču. Da bi s Kostakom razjasnili kar največ nesporazumov, so se domenili za nekakšen zbor vseh prizadetih krajanov v sredo, 7. aprila ob 17. uri na prizorišču, ali še bolje, žarišču vseh zapletov – ob sanitarni deponiji v Spodnjem Starem gradu. Kako „kulturni“ bo ta pogovor, bomo se poročali.

KRŠKI TEDNIK

VSELEJ PRIPRAVLJENI – Za novo akcijo „Nič nas ne sme presenetiti“ v brežiški občini že snujejo programe, da bo vsaka organizacija in društvo (od Socialistične zveze do gasilcev, Rdečega križa in civilne zaštite) prispevala svoj delež k ponovnemu preverjanju obrambne pripravljenosti. (Foto: J. T.)

NOVO V BREŽICAH

NA PREMOŽENJE SLABO PAZIMO – V brežiški občini se je lani razpasla kraja vrtilnih in brusilnih strojev ter motornih žag. Tatovi so imeli ponekod lahko delo, saj so jih navadno odnašali iz nezaklenjenih obrtnih delavnic in garaž. Tudi sicer je lani postaja milice zabeležila porast tatvin. Največ vlomov je na neosvetljenih parkiriščih. Mednje sodijo parkirni prostori v na Petrolovem motelu, v čateških Termah, v Gradu Mokrice, in pri Tovarni prikolic IMV v Brežicah.

Obiskovalci kulturne razstave na Catežu sprašujejo, kje jim lahko postrežejo z „zlatimi“ obroki, s katerimi so se proslavili kuharji nekaterih gostišč. V Gostilni Les na Catežu bodo prijetno presenečeni nad štrukturo pojedino, na Petrolovem motelu naj si naročijo svinjsko kračo, za pibanico pa naj se obrnejo na penzion Bellevue v Selih. Če jih je zamikalo podgorsko svatovanje, ga bodo dobili v Restavraciji pod Gorjanci v Kostanjčevici, z odlično sunko v testu jim bodo postregli v Termah, v krškem hotelu Srečič pa jih vabijo na oglarsko pojedino.

KJE KUHAJO PO DOMAČE –

BREŽIŠKE VESTI

„Male šole“ prava pot v velike

V sevniški občini vsepovsod, razen v Zabukovju, ceoletna mala šola — Zadovoljstvo na Studencu in Bučki z novim oddelkom otroškega varstva

V sevniški občini se poslej lahko pohvalijo, da so dosegli lep uspeh v pripravi najmlajših na redno osemletno šolanje. V tako imenovane „male šole“ je namreč poslej zajeta večina malčkov v občini. Le v Zabukovju imajo še 400-urni letni program.

Skupnosti otroškega varstva je varstvo najmlajših uspelo približati tudi podeželju. Od zimskih šolskih počitnic sem skrbijo vzgojiteljice za najmlajše na Studencu in Bučki. Tudi za Šentjanž je pridobitev oddelka za varstvo otrok od 2. do 5. let, ki dela vsak delavnik neprekinjeno od 5. do 15 ure.

Na skupščini te skupnosti 25. marca so delegati potrdili novo lestvico oskrbnih vrtičih. Starši plačujejo poslej vse stroške za prehrano. Računajo, da bodo po novi lestvici letos zbrali za 16 odstotkov več denarja. Čisti kmetje bi morali biti pozorni, za njihove otroke je

namreč vrtec zastoj. Življenjsko ravnajo pri številu oddelkov. Če npr. starši pripeljejo več otrok, jih za neki oddelke ne odklanjajo, ravno tako ga tudi ukinjajo, če število varovancev trenutno usiha. Vrtec bremenijo precejšnja odplačila posojil. Za te namene združujejo tudi amortizacijo.

ZASAVSKI GRADBINCI SKUPAJ

Zaostrene razmere gospodarjenja so pravi čas za povezovanje. Tako je bil 25. marca referendum v vseh tozidih zasavskih gradbenih podjetij GIP Beton-Zasavje iz Zagorja in Splošnega gradbenega podjetja Hrastrnik. Delavci sevniškega tozida Gradbena operativa so svojo nalogo častno opravili. Na voliča jih je prišlo 93,38 odst. Za združitve jih je glasovalo 76,37 odst.

BREZ NAVEDBE VREDNOSTI

Na zasedanju občinske izobraževalne skupnosti in kulturne skupnosti so imeli delegati iz Krmelja pripombe na samoupravni sporazum o gradnji športnih in rekreacijskih objektov (zasedanja drugih skupščin so se nadaljevala v začetku tedna). Za gradnjo krmeljske dvorane bi namreč potrebovali precej več denarja. Dogovorili so se, da zneska v sporazumu ne navajajo, ker je že tako določen v srednjeročnem načrtu. O podrobnostih naj bš se sestala oba gradbena odbora na skupni seji v Krmelju. Obe krajevni skupnosti, sevniška in krmeljska, pa navsezadnje lahko nemoteno delata.

Več vsebine v kadrovanje

Na konferenci ZK obravnavali dokumente za IX. kongres slovenskih komunistov — Osvežitev novega sestava

Novi sestav občinske konference ZK prinaša v delo tega organa razveseljiv polet. Tudi razprava na zadnji seji, kjer so osrednjo pozornost posvetili gradivom za bližnji 9. kongres, potrjuje to ugotovitev.

Alojz Vidic je opozoril na vrsto pomembnih vsebinskih vprašanj. Menil je, da je čas, ko bi se morali odkriti pogovori, kaj stroškovno obremenjuje našo družbo. „Vrsta opravil in nalog je preveč profesionalizirana,“ je opozoril, zato v eni družbenopolitični organizaciji ne bi smeli zaposlovati več kot enega polklicnega delavca. Grajal je, ko so nekateri na predzadnji konferenci kot sektašenje označevali razpravo, kjer naj bi vendarle določili kriterije za kadrovske politike. „Odstotki ne morejo biti merilo, v vse faze, od evidentiranja do kandidiranja; mora biti vneseno več vsebine. Le demokratično zasnovana kadrovska politika daje prave kadre. Vidimo, da stvari ne gredo, ljudje pa imajo občutek, kot da je vse vnaprej dogovorjeno,“ je menil Vidic.

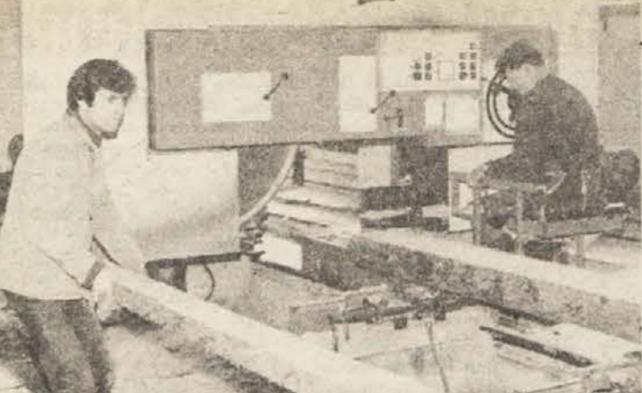
Od letos dalje med slovenskimi občinami ne bo več neživiljskih razlik pri družbenih denarnih pomočeh. Od 1. maja dalje naj bi te pomoči (nekdanje znane kot doklade) znašale pri mesečnem dohodku 2.900 dinarjev na družinskega člana 1.200 dinarjev (pri dohodku do 4.200 dinarjev 450 dinarjev pomoči). Kmečki otroci naj bi dobili 450 dinarjev, edini hranilci 200, težje telesno in duševno prizadeti pa 400 (prej 320) dinarjev. Seveda imajo tudi posebno komisijo, ki po temeljitih preudarku odloči v različnih mejnih primerih. Izplačevanje v občini se je dobro obneslo.

A. Z.

/Ne/red na vasi

Boštanj: neodpeljane smeti stanejo sto tisočakov

Pred dvema letoma se je boštajska krajevna skupnost pogodila s sevniško Komunalo za odvoz smeti. Smetarski avto poslej redno enkrat na teden odvažja smeti. Veliko gospodarjev si je ob akciji krajevne skupnosti takrat po ugodni ceni nabavilo posode za smeti. Žal ne vsi. Pri krajevni skupnosti imajo spisek takih 108 domačij, odkoder torej ni organiziranega odvoza. Da se kaj smeti nabere tudi pri teh gospodinjstvih, ne morejo skriti. Verjetno romajo prav te v večji meri na številna divja odlagališča. Prav žalosten videz daje breg pod staro šolo in cervkijo, še huje je pri Globovškem. Pogodbe za odvoz smeti s Komunalo nima vsak krajan posebej, temveč krajevna skupnost. Tako se ob letu dogaja, da mora leta seči v žep za okrog 100.000 dinarjev, kolikor bi veljal odvoz smeti tistih krajanov, ki to zavračajo. Pri krajevni skupnosti denarja kajpak za tako jalovo delo ne nameravajo zalagati v nedogled. Pobrskali so po arhivu.

DOVOLJ DELA — Odkar je bila pred dvema letoma obnovljena žaga gozdarjev pri Veliki Loki, so se v marsičem izboljšale delovne razmere pri tem težkem delu. Za veliko tračno žago je vedno dovolj dela, še prav posebno, ker je s svojim delom konkurenčna daleč naokoli. (Foto: A. Železnik)

NA TEKOČEM Z GOSPODARJENJEM

Zaostrene gospodarske razmere terjajo budno spremljanje. Težavne razmere so v mirenški Tovarni opreme novomeške IMV zaradi pomanjkanja materiala.

Težavno je izvajanje sanacijskega programa v IGK na Račjem selu zaradi ovir pri uvozu nadomestnih delov in pomanjkanja plina.

Tudi mokronoška Iskra mora kljub zanimivemu proizvodnemu programu delati s polovično zmogljivostjo. Razlog je tudi pomanjkanje reprodukcijskega materiala. Delavci prizadetih kolektivov, žal, ne morejo storiti kaj dosti, če materiala ni.

Razvoj našel tudi Suho krajino

Asfaltirani cesti na Svetinje sledi vodovod — Želja krajanov tudi telefon

Najmanjša krajevna skupnost v trebanjski občini je svetinjska. Ob zadnjih volitvah so premgli vsega 161 volilcev. Po 59 gospodinjstvih živi v hribih nad Temeniško dolino 256 prebivalcev.

Številna leta po vojni so ljudje tarnali, da napredek noče in noče najti poti do njih. Kako tudi bi, ko še cesta ni zaslužila tega imena! Pred dvema letoma se je premaknilo. Dobili so okrog 8 km. asfalta, vse od Trebnjega, preko Rdečega kala, čez Svetinje in Repče. „Izglasovali smo samoprispevek z visoko stopnjo 3,5 odstotka, kraja-

ni so poleg tega prispevali še od 3.000 do 12.000 dinarjev.“ pravi o prispevku ljudi predsednik sveta KŠ Drago Perpar. Sicer pa daje vse priznanje, da so se

Drago Perpar: „S cesto smo za las ujeli pravi trenutek. Ni je bilo mogoče graditi prej, očitno je ne bi mogli niti kasneje.“

„Med ljudi!“

Uspešnejši zbori občanov po vaseh

Uspešno so mimo volitve in z njimi mnogo drobnih opravil tudi po krajevni skupnosti. Med tiste, ki so to odgovorno nalogo zgledno opravili, v občinskem središču omenjajo Veliko Loko.

Tamkajšnji predsednik krajevne konference SZDL Stane Kozlevčar, vodja vzdrževanja v Donitovem tozdu Tesnila, pripisuje nemajhno vlogo za ta uspeh dejstvu, da so tako rekoč vsakemu občanu omogočili vpliv na priprave. „Zbore krajanov smo prirajali v sleherni vasi. Pazili smo, da je bil sklicatelj predsednik vsakega odbora. Za naše delegatske naloge smo predhodno evidentirali 75 ljudi. Dogovorjeni ožji izbor je na kraju vključeval po osem delegatov za samoupravne interesne skupnosti v skupni delegaciji in ravno toliko za zbor krajevni skupnosti občinske skupščine. Zanimivo je, da so ljudje izbirali pretežno med mladimi. Zadeva je šla celo tako daleč, da je bilo treba opozarjati, da bi bilo dobro, če bi le vključili tudi nadalje dva delegata, ki sta to nalogo opravljala že doslej,“ pripoveduje Kozlevčar. Je potemtakem čud-

stvari premaknile, občinski skupščini, družbenopolitičnim organizacijam, samoupravni skupnosti za razvoj Suhe krajine in občinski komunalni skupnosti.

Lani so se lotili nove velike stvari. S pomočjo treh mladinskih delovnih brigad in vojakov so skoraj v celoti položili glavni vod vodovoda. „Predvsem moramo letos dokončati objekte, kot so zbiralniki, raztežilniki

PRIJAVLJENIH DEVET EKIP

V soboto, 3. aprila, bo v prostori trebanjske osnovne šole občinski kviz pod naslovom: „Tito, revolucija, mir“. Izbrali bodo najboljši za regijsko tekmovalje. Prijavljenih je devet ekip iz osnovnih mladinskih organizacij na terenu in delovnih organizacij ter petero osnovnih šol.

KOMUNISTI O DELEGATSKEM SISTEMU

Na naslednji seji občinske konference ZK v Trebnjem bodo posvetili glavno pozornost minulim volitvam, predvsem pa temeljiti oceni dela delegatskega sistema.

IZ KRAJA V KRAJ

DOBER ODZIV — Pri občinskem odboru Rdečega križa so bili prijeto presenečeni, ko so za tečaj o negi bolnika na Svetinjah prejeli kar 18 prijav v tej mali krajevni skupnosti. Predavanja so se začela v ponedeljek.

KJE DOBITI REZERVNE DELE — Koncu se približuje akcija tehničnih pregledov traktorjev po krajevni skupnostih. Danes popoldne bo tak pregled še v Dobrnici. Kmetje so pripeljali nad tisoč jeklenih konj. Komisije so pri marsikomu ugotovile pomanjkljivosti. S takimi traktorji kajpak ne bi smeli na cesto. Zadeva je od sile neprijetna. Ugotavljajo, da bi kmetje napake precej odpravili, saj je s pomanjkljivim vozilom vsakdo tudi sam ogrožen, če bi lahko kupili ustrezne rezerve

in ostalo omrežje.“ našteva predsednik Perpar. „Z vsakim gospodarjem bo morala krajevna skupnost skleniti pogodbo za priključek. Prispevki bodo znašali od 10 do 25 tisočakov. Pametno bi storil vsak lastnik zidanice ali drugih poslopij, da pristopi sedaj,“ pravi. Kaj pomeni zdrava voda izpod vodovodne pipe, si v teh krajih še marsikdo težko predstavlja. Pretežno so vsi odvisni od nezanesljivih vodnjakov s kapnico. Še zadnjo, s padavinami revno zimo so morali na Dolnji vrh in Šmaver vodo voziti iz doline. Čeprav so torej sredi velikega dela, razmišljajo še o telefonu. Zdej nihče v teh krajih ne premore telefona. Upajo, da bo novomeško podjetje PTT čim preje namestilo zmogljivejšo centralo v Dobrnici. Več priključkov namreč potrebujejo tudi v Dobrnici in Knezji vasi.

ALFRED ŽELEZNIK

BRIGADIRJI V DONIT

V počastitev dneva brigadirjev pripravlja center za MDA pri občinski konferenci ZSMS Trebnje v soboto, 3. aprila, srečanje brigadirjev iz trebanjske občine in delavcev Donita. V Donitu, ki je bil že večkrat pokrovitelj mladinskih delovnih brigad, si bodo brigadirji ogledali proizvodnjo in se pogovarjali z delavci, pripravljajo pa tudi športno in kulturno srečanje. Vabljeni so vsi udeleženci mladinskih delovnih akcij iz preteklih let! Zborna mesto je pred skupščino občine Trebnje in to ob 12. uri.

DRUŽBENO VARSTVO ZA ZDRAVSTVENI DOM?

Družbenopolitične organizacije, izvršni svet in občinska skupščina v Trebnjem se bodo najverjetneje morali odločiti o ukrepu družbenega varstva v trebanjskem zdravstvenem domu. Neurejene razmere v domu namreč kličejo po usklajeni družbeni akciji. Preden se bo treba odločiti, mora biti opravljena temeljita analiza.

dele. Zanje pa v trgovinah poslušajo vedno isto: „Nimamo!“ Pa popravljaj, če moreš!

STALNA RAZSTAVA? — Pročelje mirenškega doma TVD Partizan še kar naprej krasi vrsta panojev na terasi, ki ga je bil nekdo „pozabil“ na parkirišču pred železniško postajo. Če se namreč zanj lastnik ne javi v treh mesecih — čas teče od 8. decembra lani, pripade družbenemu premoženju.

UPRAVA DOBI AVTO? — Po razglasu sodeč, bo občinska uprava postala lastnik amija zagrebške registracije, ki ga je bil nekdo „pozabil“ na parkirišču pred železniško postajo. Če se namreč zanj lastnik ne javi v treh mesecih — čas teče od 8. decembra lani, pripade družbenemu premoženju.

„Ne“ za več davka

Obremenitve po starem tudi za nekmete — Sporren dogovor

Delegatom za zadnje skupno zasedanje vseh treh zborov občinske skupščine starega sklica je predlog za spremembo odloka o davkih občanov prinesel mnogo skrbi.

Znano je, da je rok za spremembo davčne politike podaljšan do poletja. Nekaj sprememb pa vseeno omogoča republiški dogovor. V sevniški občini podobno kot v nekaterih drugih opozarjajo v njem na previsoko zastavljeno izterjavo. Predvidenih 95 odstotkov izterjave namreč ni mogoče doseči. Dogovor bodo torej lahko podpisali le, če bodo ta odstotek znižali na 80 odst.

„Vroče“ je postalo na zasedanju minuli četrtek, ko naj bi se delegati odločili o spremembi odstotka obdavčitve nekmetov. „Krompir je krompir,“ je povzegal več kot dveurno razpravo v tržaški delegaciji delegat Igor Malus, ko je hotel kar najbolj nazorno pokazati na to, ko želimo pridelati več hrane. Podobno so menili za davek pri poseku lesa. Po nekaterih zapletih okrog glasovanja so se naposled odločili, da pri tej obdavčitvi ostanejo pri starem. Vprašanje je, kdaj bodo to zadevo ponovno dobili predse delegati novega sklica, saj takšna obdavčitev tudi spada v širši dogovor o davkih. Seveda ostaja vprašanje, če bi to res prispevalo k že omenjeni večji pridelavi hrane, čeprav želijo s to spremembo reševati nekaj drugega.

A. Ž.

SEVNIŠKI PABERKI

O ZAŠČITI VINOGRADA — Ožji odbor vinogradniškega okoliša Dolenjske, Sevnica — Boštanj, pripravljajo v nedeljo ob 8. uri predavanje inž. Jureta Mamiloviča iz Brezice o zaščiti vinograda. Sodeč po dosedanjih obiskih takih strokovnih predavanj, utegne biti sindikalna dvorana pretresna.

VEČ NASTOPOJOČIH, KOT GLEDALCEV — Drugačen problem so imeli minulo soboto člani folklorne skupine DPD Svobode Rudija Jedretiča iz Ribnega pri Bledu in Anton Umek-Okiški. Odrasla folklorna skupina z Bleda je morala namreč nastopiti pred skoraj prazdnim dvoranom sevniškega gasilskega paberkarstva. Skupaj z boštanjskimi pridelitelji ni bilo v dvorani več kot dvajset ljudi.

STROJI NISO ZDRŽALI — Zavitek gradiv za zasedanje skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, poslednjič v stari sestavi, minuli teden in prve dni tega tedna je

tehtal 70 dkg. Približno isti čas so bila razposlana tudi delegatska gradiva za skupno zasedanje vseh treh zborov občinske skupščine 25. marca. Razpečevalci gradiv so se znašli pred težko rešljivo oviro: v Sevnici so se jeli kot za stavo kvariti razmnoževalni stroji, pokvarili so se kar štirje. Razrečilo je bil pri roki še peti ...

ORUHU, POMANJKAČ IN HRUPU — Delegati občinske skupščine niso bili zadovoljni z odgovorom o kakovosti sevniškega kruha. Kaj sploh je delegatsko vprašanje, se je jezil delegat, ki ga je zastavil. Ali je skupščina dolžna le povzeti odgovor sporne zadeve ali še kaj več? Podobno nezadovoljen je bil delegat, ki je bil sprožil vprašanje o zasoljenih cenah pomaranč pri zaselnem zelenjadjarju in inspekciji. Cena se je pač oblikovala preveč prosto, posebno kajlar v trgovinah ni bilo konkurence. In kako bo z Jugotanimovim sikanjem pare, o čemer je tudi potožil eden od delegatov?

KOPITARNA: SE DVOJE IZUMITELJEV

Delavski svet sevniške Kopitarne je delavcem tovarniške mehanične delavnice, Francu Polancu in Borisu Šalamonu, sklenil izplačati vsakemu po 42.000 dinarjev. Izdelujeta namreč izven delovnega časa troje strojev za lepljenje gume na lesene podplate.

OPOZARJAJO PRED ŠKODO

Delegati iz Šentjanža opozarjajo, da voda nemoteno opravlja razdiralno delo na cesti Šentjanž — Krmelj. Kot menijo, bi propadanje asfalta lahko omilili, če bi cestarji vestneje čistili kanale.

Stane Kozlevčar: „Če bi priredili zbor krajanov samo v središču krajevne skupnosti, še daleč ne bi prišlo toliko ljudi. S pripravo in okrasitvijo voliči so se izkazali mladi.“

no, da so na več voličih imeli stoodstotno udeležbo volilcev? Na zborih je bilo kajpak živo, ko so govorili o tekočih nalogah. Svet krajevne skupnosti je bil pripravil poročilo o delu v minulim letu. V letošnjih načrtih bo v vsaki vasi kaj dela. Poleg potov in kanalizacije želijo ljudje priti vsaj do enega telefona v sleherni vasi. Družbenopolitične organizacije v Veliki Loki želijo ohraniti stik s krajanji tudi, kadar ni sestankov. Zato razmišljajo o občasnem glasilu.

A. Z.

TREBANJSKE NOVICE

SEVNIŠKI VESTNIK

Turistom je treba kaj ponuditi

Metliško turistično društvo si prizadeva, da bi bil ta del za številne turiste, ki sedaj v glavnem le potujejo mimo, bolj zanimiv — Kolpa in vinske gorice

Pred dobrim desetletjem je bilo metliško turistično društvo med boljšimi v Sloveniji in je v veliki meri zaslug tega društva, da je bila Metlika leta 1969 v tekmovalni kategoriji najboljši urejeni turistični kraj v Sloveniji peta. Potem pa je delo turističnega društva zamiralo, dokler leta 1976 ni popolnoma zamrlo. Ponovno so društvo ustanovili konec leta 1980, in po dobrem letu delovanja že lahko pokaže sadove svojih prizadevanj.

„Sedaj šteje naše društvo 170 članov, ljudi, ki jim ni vseeno, kako izgleda naše okolje in ki bi res radi, da bi se turistična dejavnost v tem delu Bele krajine razvila, za kar imamo nedvomno precej naravnih, kulturnih in drugih možnosti,“ pravi predsednik metliškega turističnega društva Tone Omerzel. Seveda društvo samo ne more razvijati turistične dejavnosti in skrbeti za čim boljše turistično ponudbo, marveč je v prvi vrsti njegova naloga spodbujanje, usklajevanje te dejavnosti, katere nosilec je v Beli krajini Viator. „Precej lahko

opraviti v lanskem letu, tako nameravamo pripraviti občinsko tekmovanje za najboljši gostinski lokal, trgovino, najbolj urejeno kmetijo in najlepše urejeno okolico hiš,“ je povedal Omerzel.

Društvo, sedaj edino tovrstno v Beli krajini sploh, dobiva za svojo dejavnost denar le od turistične takse, kar je lani znašalo 45 tisočakov. Letos nameravajo postaviti tri turistične propagandne table: ob cesti na Grojancih, pred metliškim hotelom in v bližini metliškega kampa, ki bi ga morali začeti te dni temeljito prenavljati. „Prav od tega kampa, s katerim zamujamo že kakih 15 let, je v veliki meri odvisen nadaljnji razvoj turizma v tem koncu. Jasno je, da je turistična sezona pri nas omejena v glavnem na poletje (Kolpa) in jesen (vinske gorice), to pa moramo kar se le da izkoristiti; možnosti pa so tudi za razvoj kmečkega turizma,“ je dejal Omerzel.

Tone Omerzel: „Metliški turistični paket za domače goste sedaj ponuja ogled Belokranjskega muzeja, obisk Vinske kleti in nakup v industrijski prodajalni Beti.“

naredimo tudi na propagandnem področju in pri organizaciji raznih kulturnih, zabavnih in drugih prireditiv. Med drugim nas letos čakajo tudi naloge, ki jih nismo uspeli

TENIS V TELOVADNICI

Iz Metlike, Podzemlja in Gradca se kakšnih 20 ljudi zanima za igranje tenisa v telovadnici podzemeljske osnovne šole. Morebitni interesi se lahko še prijavijo pri Cvetu Rusu na metliški telesnokulturni skupnosti.

KAR ZNAŠ, TO VELJAŠ

21. aprila bo v metliškem Kulturnem domu Edvarda Kardelja javna radijska oddaja „Kar znaš, to veljaš“. Na oddajo za to oddajo, ki bo 15. aprila ob 15. uri, v kulturnem domu vabijo pevce, recitatorje, humoriste, glasbenike in vse ostale, ki se ljubiteljsko ukvarjajo s temi zadevami. Vabilo ne velja le za metliško občino, marveč za vso Belo krajino, nastopijo pa lahko tudi tisti, ki so v tej oddaji že nastopili, samo da to ni bilo letos.

LETNA KONFERENCA UPOKOJENCEV

Letna konferenca metliškega društva upokojencev bo 18. aprila v občinski sejni sobi. Društvo hkrati obvešča člane, da lahko letni oddih preživijo v novem počitniškem domu v Izoli, kjer so pri roki tudi zdravilni. Vsa pojasnila lahko dobijo v pisarni društva ob torkih in četrkih od 8. do 12. ure. Člane, ki še niso poravnali članarine za letošnje leto, pa pozivajo, naj to store vsaj do letne konference.

OTROŠKA USTVARJALNOST — V okviru likovnega krožka na metliški osnovni šoli — vodi ga tovarišica Brančljeva — so mladi likovniki naslikali, kako si predstavljajo pouk različnih predmetov.

SPREHOD PO METLIKI

V ZAČETKU APRILA bo imelo Turistično društvo občini zbor, na katerem bodo že ustaljene točke dnevnega reda, zato jih ne gre pogrevati. Zapišimo, kar bo posebnega, in to bo filmček o lanskoletni Ohceti v Ljubljani, katere del se je odigral tudi v Metliki. Prevoza nevestine bala še nismo pozabili, da gre sklepati, da bo Kulturni dom Edvarda Kardelja nabito poln na dan in ob uri občnega zbora Turističnega društva. Če bo tako, bo prav, kajti člani bodo sprejemali tudi delovni načrt za prihajajočo turistično sezono, ki se nam ne bi smela izmuzniti iz rok, kot se je zgodilo lani in vrsto let poprej.

V SOBOTO, 3. aprila, bodo ob 19.30 gostovali v okviru medobčinske kulturne izmenjave „Spoznajmo se“ Sevnici. V Kulturnem domu Edvarda Kardelja bodo nastopili: Mešani pevski zbor Lisca, Boštanjski oktet ter folklorna skupina, prav tako iz Boštanj. Organizator srečanja je Zveza kulturnih organizacij, Metliški mešani pevski zbor Beti pa bo navezal ob tej priložnosti s pevci iz „Lisce“ tesnejše stike. Akcija „Spoznajmo se“ dobiva tako širše razsežnosti.

UČENCI OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOL iz domače Bele krajine pa se že zdaj veselo 5. aprila, ko bodo odpotovali z avtobusi in posebnim vlakom v Zagreb. V dvorani Vatroslava Lisinskega si bodo ogledali rock opero Nesrečniki, uglasbeno po romanu Viktorja Hugoja. Ogled predstave je pripravila Glasbena mladina Bele krajine, prireditev pa je prodana zgolj belokranjskim šolarjem. Letošnji 5. april lahko mirne duše imenujemo belokranjski dan v Zagrebu.

VITRINA ZA REKLAMIRANJE FILMOV pri bifeju je že močno izdelana in nihče ne bo potočil niti solzice, če jo bo kdo snel z zidu in jo zabrisal v smeti. Sem sodi ličnejša stvar, saj se tu vsakodnevno izmenja množica ljudi, ki jim gotovo ni vseeno, če buljijo v zaprašeno vitrino z razbitim steklom ali v izdelek, narejen s smislom za lepoto. Malo boljše je v vitrino nekdanjega foto-kino kluba Fokus, le meter oddaljeno od prej imenovane razbitine. Na njej je celo vsaj steklo, četudi je prahu toliko, da bi se nanjo lahko podpisal tudi nepismen človek.

Čas in denar za kmetijo

Marija Obradovič z Boldraža ima veliko veselje do dela na kmetiji — Drago in negotovo kmetovanje

Na Boldražu, vasi, ki šteje 17 hiš, skorajda ni hiše, kjer bi živeli samo od kmetije, marveč je povsod vsaj eden v službi v Metliki. Zaposleni so prav vsi mladi vaščani, ki pa seveda v prostem času krepko poprimajo za delo na kmetiji. Ena takih je Marija Obradovič, sicer trgovka v metliški Novotekovski trgovini. „Mene kmetovanje izredno veseli, verjetno bom kasneje od staršev tudi prevzela kmetijo, vendar pa brez redne zaposlitve ne bi šlo. Tukaj smo v višjih krajih, ki za poljedelstvo niso primerni, da bi se človek usmeril samo v vinogradništvo, pa tudi ne gre, saj je vse skupaj preveč odvisno od vremena, letine; eno leto je lahko zelo dobro, naslednje pa ne pridelaj niti polovice povprečja,“ razmišlja Ma-

Marija Obradovič

rija. Pri Obradovičevih imajo vsega skupaj 8 hektarjev zemlje, glavni pridelek pa je kot nasploh v teh krajih grozdje. „Imamo 2.300 trt, vinograd pa je prirejen za strojno obdelavo; delamo oče, mati in jaz, kupili smo si razne kmetijske stroje, imamo tudi traktor s prikločki. Jaz tako rekoč ves prosti čas in ves dopust izkoristim za delo na kmetiji, kar pa mi ni težko, saj imam to delo resnično rada. Res pa je, da so danes s kmetovanjem veliki stroški: stroji so zelo dragi, škropiva, gnojila in druge potrebne stvari se izredno držijo, pa še dobiti jih ni; pred kratkim smo kupili kabino za traktor; stala je 23 tisočakov, pa to še ni dokončna cena. Poleg tega moramo danes tudi kmetje vsak dan kaj kupiti v trgovini.“

Obradovičevi so kooperanti metliške Kmetijske zadruge. Predlani, ko je bila dobra letina, so oddali 7.500 kg grozdja. Lani, ko jih je prizadela pozeba, pa komaj 3.500 kg.

ŠOLA V DRAGATUŠU — Adaptacija oziroma dograditev šole v Dragatušu naj bi bila končana maja, ko ta krajevna skupnost praznuje svoj praznik. Vsa zadeva bo stala okoli 35 milijonov dinarjev, šola pa bo dobila 4 nove učilnice, telovadnico, kuhinjo, kabinete in prostore za predšolsko vzgojo. Učenki 7. razreda te šole, Marina Nedoš iz Obrha in Mateja Babič iz Dragatuša, bosta še deležni te pridobitve.

Odlično Beltovo trimesečje

V prvih treh mesecih je Belt potolkel vse dosedanje rekorde — Žal se že napoveduje pomanjkanje nekaterih repromaterialov, ki jih ni brez deviz

Lani je bilo za drugo največjo delovno organizacijo v črnomaljski občini Belt vsekakor rekordno. Letošnji prvi trije meseci pa so dali take rezultate, kot še nikoli doslej. Vse, od produktivnosti in ekonomičnosti do rentabilnosti poslovanja kaže izredno dobro. Vendar se v Beltu boje, da to ne bo moglo dolgo trajati, zlasti zato ne, ker se že kažejo težave pri oskrbi z reprodukcijskim materialom.

Za svoje delo potrebuje Belt kar 14.000 različnih reprodukcijskih materialov, od tega kakih 30 osnovnih. „Dandanes pa brez devizne soudeležbe tako rekoč ni moč dobiti teh materialov,“ pravi direktor Belta Valentin Papež. „Zadnje dni imamo težave pri oskrbi s fero ligurami, ki jih potrebujemo za izboljšanje litine v peči; prav tako nam primanjkuje premazov, jeklenih odpadkov, tudi prave kvalitete koksa v Lukovcu ne delajo več. Mislim, da

bosta najtežja meseca april in maj.“

Kako dobro delajo v Beltu, pove tudi podatek, da ima toz Livarna v zadnjih mesecih le 6,3 odstotka izmeta, kar daleč najmanj v vsej zgodovini belokranjskega livarstva.

Za devizno udeležbo pri nabavi reprodukcijskih materialov je Belt v letošnjih prvih treh mesecih porabil za 12

„KRAPI“ V SEMIČU

Semiška gledališka skupina je v nedeljo na domačem odru nastopila z Ingoličevim igrano „Krap“. Čeprav so bile vstopnice po 50 dinarjev, so ljudje povsem napolnili dvorano in ni jim bilo žal. Mladi semiški igralci nameravajo s to igro gostovati po belokranjskih odrih.

„ŠIRŠI“ GLAS MLADIH

Črnomaljska mladina bo letos že petič zapored pripravila zabavno-glasbeno prireditev „Glas mladih“, na kateri vsako leto nastopijo mladi pevci in pevke iz Bele krajine. Letos bo prireditev v drugi polovici maja, vendar so sklenili, da bodo tokrat k sodelovanju povabili ne samo Belokranjce, marveč pevce iz vse dolenske regije.

ZA VEČJO VARNOST NA CESTAH

V nedeljo, 4. aprila, ob 9.30 bo v Semiču v domu TVD Partizan predavanje o novem zakonu o varnosti v cestnem prometu, ki ga pripravljajo AMD Bela krajina, občinski svet za preventivno in vzgojno v cestnem prometu in Združenje šoferjev in avtomobilov Črnomelj-Metlika. Predavala bosta inšpektor Tavčar in sodnik Janez Kramarič.

ČRNOMALJSKI DROBIR

DOMAČI STROKOVNJAKI — Toplo pomladno sonce je ugasil ogenj v pečeh in kotlih centralnega ogrevanja in tako prihranilo precej dragocene in drage energije. Pred tem toplim valom, ko je bilo še potrebno kuriti, pa je starem zdravstvenem ... sedaj domuje ... politične organizacije in interesne skupnosti, prišlo do okvare pri centralnem ogrevanju, tako da je bilo pol hiše brez gretja. Ker niso mogli priklicati strokovnjakov, so se trije možaki, ki delajo v tej hiši, sami lotili dela in hitro, dobro in zastonj popravili okvaro.

PRIDE, KADAR PRIDE — Avtobusno zvezo med Črnomeljem in Butorajem vzdržujejo novomeški Gorjanci, vendar se Butorajci hudo pritožujejo nad to zvezo. Avtobus namreč pride, kadar pride, ne glede na vozni red: včasih prej, včasih pozneje, samo takrat ne, ko bi

ADLEŠIČANI V TOPLICAH

Kulturno življenje v Adlešičih je dokaj pestro, saj je v kraju spet začela delati gledališka skupina. V daljši časi pa imajo pevski zbor in folklorno skupino. Slednja šteje 8 parov in 10 tamburašev in jih vabijo tudi na nastope v druge kraje. Tako so pred kratkim nastopili v Smaržskih Toplicah, kjer so z belokranjskimi koli navdušili številne zdraviliške goste in domačine.

DELEGATI ZA KONGRESA ZVEZE KOMUNISTOV

IX. kongresa Zveze komunistov Slovenije se bo iz Črnomaljske občine udeležilo pet delegatov: Ernest Haller iz GG Črnomelj, Janez Dragoš iz občinskega štaba TO, Peter Vipavec iz Belta, Milena Hutar iz Goka in Leopold Bečaj iz KS Dragatuš. Delegat za XII. kongres ZKJ pa je Ivanka Zunič.

milijonov dinarjev deviz, za nemoteno preskrbo pa bi za celo leto potrebovali za 70 milijonov dinarjev deviznega deleža. Prav zato so načrtovali, da bodo izvoz na konvertibilno tržišče v primerjavi z lanskim letom povečali za še enkrat, kar pomeni, da bi morali na to tržišče izvoziti za 45 milijonov dinarjev izdelkov. Vendar pri znanju, da je plan narejen bolj na podlagi potreb, kot pa dejanskih, zagotovljenih možnosti. Eno večjih konvertibilnih tržišč je za Belt Egipt, kamor naj bi letos izvozili 2.300 bencinskih motorjev, od katerih jih je 600 že pripravljenih in jih bodo v nekaj dneh poslali naročniku. Maji začnejo delati za avstrijski Steyer, delajo tudi za nekatera nemška podjetja. „Skratka, dela je veliko, tudi partnerji so zadovoljni s kvaliteto naših izdelkov in prav zaradi izvoznih obveznosti smo morali v tozdu Mehanska obdelava občasnouvesti tretjo izmeno.“ pravi Papež.

A. BARTELI

RAZSTAVA GOBELINOV

V sklopu prireditiv ob 6. razstavi belokranjskih vin bo prireditveni odbor v gasilskem domu v Semiču 24. in 25. aprila pripravil razstavo gobelinov. Zbiratelj precejšnjega zanimanja organizator prosi vse, ki želijo sodelovati s svojimi deli, da se prijavijo pisмено ali ustno najkasneje do 10. aprila na naslov: Jolanda Zupančič, Vavpca vas 30, Semič (telefon, dopoldne, 56-000, int. 98). V prijavi navedite številko del, s katerimi želite sodelovati, in svoj naslov. Organizator se obvezuje, da bo izročena dela skrbno varoval in jih takoj po razstavi tudi vrnil.

BRITOF NA GOSTOVANJU

Črnomaljska skupina srhljivega imena Britof se je prejšnji petek udeležila rock koncerta v Leskovcu pri Krškem. Polna dvorana je topljo pozdravila mlade Črnomaljce, katerih glasba nikakor ni „grobarska“, kot bi morda kdo sklepal po imenu.

SIJOČI STARŠI — V soboto je bil črnomaljski hotel „Lahinja“ spet nabito poln. Dijaki 3. letnika Črnomaljske gimnazije so priredili tako imenovano maturantski ples. Seveda so bili med gosti najštevilnejše zastopani ponosni starši zlate mladine. Pa se ena dvorana je bila ta dan polna: v kulturnem domu so nastopali Novi fosili in „moj Saša“ je spet dobro pokasiral ...

Črnomaljski poročevalec

RELIEF V NAMI— Vodstvo ljubljanske Name je sklenilo, da bodo v vsaki Nami imeli vsaj eno večje umetniško delo. Tale relief, ki krasi restavracijo kočevske Name, je ustvaril celjski likovnik Vasko Cetkovič. Na njem je upodobil nekaj motivov iz zgodovine Kočevske. (Foto: Primc)

Na pot iz pisarn v proizvodnjo

Kaj so ugotavljali na nedavnih občnih zborih sindikalnih organizacij v Itasu

V zadnjih dveh letih imajo v kočevskem Itasu težave s prodajo proizvodov in tudi s plačilno sposobnostjo. Investicij je manj, oni pa proizvajajo prav investicijsko opremo.

Na nedavnih občnih zborih sindikalnih organizacij so si člani zastavljali vprašanje, kako iz težav, in gotovili, da so na to dolžne dati odgovor strokovne službe; samoupravni organi in ves kolektiv pa so odgovorni, da program izpeljejo. Gotovili so tudi, da ima ITAS ogromen strokovni štab, vidnih rezultatov pa ni, ker so strokovnjaki skupnih službah v proizvodnji, ker bi jih najbolj potrebovali, pa jih ni. Vse to govori v prid ugotovitvi

Tone Koleta, predsednik konference sindikalnih organizacij v Itasu: „Nas ni presenetilo toliko gospodarski položaj, za katerega smo vedeli, da bo težak, pač pa naša nepravilna organiziranost.“

DROBNE IZ KOČEVJA

NA OGLED V NAMO — Mladi pogosto gledajo razne športne prireditve, ki jih prenaša televizija, kar pred televizijskimi sprejemniki v prodajnem oddelku kočevske Name.

medved odgovarja

— Ze jeseni sem se prijavila na razpis LK Kočevje za sprejem na delo, pa mi niso nič odgovorili, ko sem pa sitnarila, da mi odgovorili, da ne potrebujejo nikogar več, oz. da bodo objavili nov razpis z drugačno vsebino.

— Morda pa bo novi razpis pisan komu „na kožo“ in bo to pet nova „čorba“ iz kočevskih kuhinj...

KOČEVSKESKE NOVICE

V gasilske vrste več mladine

Lani dobili nove lestve, azbestno obleko, aparat za pranje cevi in več druge opreme — Popraviti hidrante — Oprema za novo dvorano je zelo draga, zato je še nimajo

Lani je gasilsko društvo Sodražica uvedlo stalno dežurno službo za šoferje, ki vozijo gasilsko cisterno. Na tečaj so poslali tri strojnike. Na Gori so imeli tečaj za izprašane gasilce, na katerem so izurili eno desetino gornjskih in eno svojih gasilcev.

Pregledali so tudi hidrante po vsej Sodražici in na njih odkrili precej napak in okvar; ugotovili pa so še, da so nekateri povsem neuporabni. O tem so obvestili krajevno skupnost, ki zdaj to ureja.

Organizirali so več delovnih akcij, pri katerih pa, žal, sodelujejo vedno isti člani društva. Urejšajo dvorano, ki jo bodo uporabljali za sestanke in tečaje. Zanj jim manjka v glavnem le še oprema.

O vsem tem in drugem so razpravljali na nedavni letni konferenci gasilskega društva Sodražica, na kateri so se za pomoč še posebno zahvalili sodražskemu tozdu Inlesa.

Tudi mlajše v CZ

Seminar za reševalce

Sedem 25-urnih seminarjev za tehnično-reševalne enote civilne zaščite v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela je organiziral oddelek za ljudsko obrambo občine Ribnica. Seminarji so potekali po programu republiškega štaba ljudske obrambe Slovenije, in sicer v obdobju od decembra do marca. Udeležilo se jih je 162 slušateljev in vsi so uspešno opravili preizkus znanja.

Predavatelji so bili domačini, in sicer za splošni del inž. Alojz Marolt, Anton Adamič, Andrej Abrahamsberg; za tehnično reševanje Janez Gorše, Jože Mihelič; za RBK inž. Franc Mihelič, inž. Anton Adamič; za praktični del Matjaž Virant, Franc Rus, Janez Žuk; za prvo pomoč Vesna Lavrič.

V razpravi na seminarju so med drugim predlagali, naj bi v enote CZ vključevali v krajevnih skupnostih tudi mlajše občane.

M. G.—6

Pionirji—gasilci so se udeležili tekmovanja v Ribnici in dosegli lep

BAZEN KONČNO ODPRT

Kritike in široke razprave so pomagale. Vsi, ki so podpisali samoupravni sporazum za združevanje sredstev za gradnjo in vzdrževanje telesnokulturnih objektov v občini Ribnica, so končno nakazali obljubljeni denar. To pa je omogočilo, da bo plavalni bazen v Ribnici končno le odprt. Kopenje bo za občane brezplačno, zato se pridite namakati v bazen že danes ob 16. uri.

ZA VARNO ELO

Seminar iz varstva pri delu za zasebne obrtnike in delavce pri njih je organizirala delavska univerza Ribnica. Udeležilo se ga je 36 teh delavcev oz. obrtnikov. Razen tega so podoben seminar organizirali še za zaposlene v tozdi Inlesa. Tega seminarja se je udeležilo 24 delavcev.

uspeh. Operativna desetina gasilcev je imela 9 vaj, od tega 5 mokrih.

Izvedli so vajo šoferjev, ki so pokazali, kako bi znali tudi sami pogasiti požar. Sodražsko društvo je organiziralo lani sektorsko vajo, ob tednu požarne varnosti pa zelo uspešno razstavo gasilskega orodja. Na šolskem obrambnem dnevu so skupaj z mladimi gasilci pokazali šolarjem, kako se gasijo začetni požari in še nekatere gasilske veščine.

V delovnem programu za letošni mesec december so imeli izdelali obrambni načrt, opremili sejnjo sobo, v društvo pa vključili ženske in mladino. Organizirali bodo predavanje o preventivi v gospodinjstvih. Enkrat na mesec bodo organizirali vaje za člane obeh desetih in vaje s pionirji, v požarnovarnostnem tednu pa sektorsko vajo gasilskih enot. V osnovni šoli v Sodražici bodo pomagali organizirati društvo „Mladi gasilec“, po vseh šolah pa bodo imeli predavanja o varstvu pred požari. Hidrante bodo pregledali najmanj dvakrat na leto.

J. P.

Travna gora vabi športnike

Letošnjo zimo jih je bilo manj, ker je bilo manj snega — Sem prihajajo Ljubljanci, Zagrebčani in celo Poljčani

Travna gora z okolico je primerna za skoraj vse vrste zimskih športov, vendar so te možnosti doslej še premalo izkoriščene. Dom na Travnici gori ima manjšo vlečnico, na pobočju Travnice gore pri Sodražici pa so še smučarske skakalnice in vlečnica za smučarje.

Turistični dom na Travnici gori je znan daleč naokoli, tudi izven meja Slovenije. Prejšnjo zimo je bila zgrajena nova vlečnica na smučarskih terenih pri domu, zato so računali, da bo to zimo prišlo sem veliko smučarjev. Res so dobili mnogo naročil in rezervacij od vsepovsod, celo iz Polja. Žal pa tokrat ni bilo

dovolj snega, kar je za ta kraj nekoliko nenavadno. Zato je bilo manj gostov in seveda manj dohodka.

Zaradi lepih smučarskih terenov bi morali tu narediti več za razvoj zimskih športov, predvsem za uvedbo teka na smučeh, ki ima pri nas in po svetu vedno več ljubiteljev, je zelo koristen za zdravje, ne zahteva posebnih vlaganj za pripravo terena, pa tudi tekaška oprema je razmeroma poceni. Pri urejanju terenov in pri propagandi za to vrsto zimskega športa bi lahko največ napravil TVD Partizan iz Sodražice. To bi bilo koristno tako za šport, kot za turizem.

M. GLAVONJIC

Ne kampanjsko!

V ZK naj bodo le najboljši — Bolj premisliti, koga v politično šolo

„Množično, kampanjsko in neresno sprejemanje v ZK je glavni krivec za ne dovolj uspešno delo v vrstah ribniških komunistov in za mnoge slabosti v tej organizaciji,“ meni 24-letni Vojko Štanfelj, najmlajši član nove občinske konference in občinskega komiteja ZK Ribnica, sicer pa zaposlen kot načrtovalec proizvodnje v RIKO Ribnica.

Na programsko-volilni konferenci je Vojko Štanfelj poudaril, da kritiko ne zasluži le slab in posiljen način sprejemanja v ZK, ampak tudi slabo kadrovanje za politične šole. Opozoril je, da spet prav na tej seji konference manjkata dva člana iz RIKO, in to taka, ki sta končala politično šolo.

Zaradi takega odnosa komunistov do svoje organizacije pešata disciplina in odgovornost, zaradi česar ZK ne more biti dovolj učinkovita. Tovariš Štanfelj zato predlaga, da bi morala osnovna organizacija izključiti iz svojih vrst vsakega komunistični, ki bi v določnem časovnem obdobju trikrat manjkal na sestanku, kar pomeni, naj bi tako določilo zapisali tudi v statut ZK. Meni

Vojko Štanfelj

namreč — in takega mnenja je še več drugih komunistov — da je boljše, če šteje ZK manj članov, pa da so tisti dobri in zgled ostalim delovnim ljudem in občanom.

J. PRIMC

TRAVNA GORA VABI SMUČARJE — Travna gora je privlačna vse leto, posebno pa še pozimi. Tu je bilo že veliko zimskih „šol v naravi“, obiskujejo jo radi starejši smučarji, razne športne organizacije pa organizirajo tu tudi tekmovanja, posebno v smučskih tekih. (Foto: Glavonjič)

SODRAŽSKA MREŽA

ZA VAREN PROMET — Predavatelj o novem zakonu o cestnem prometu bosta v petek, 2. aprila, ob 19. uri v gasilskem domu pri Sv. Gregorju, v četrtek, 8. aprila ob 19. uri, pa v Sodražici v prostorih družbeno-političnih organizacij. Predavanja so namenjena vsem občanom. Na njih prikazujejo tudi filme o nesrečah na cesti, pravilni vožnji in drugem. Predavanja organizira AMD Ribnica, na njih pa bo lahko vsak poslušalec lahko vprašal, kar želi še podrobneje vedeti o prometni zakonodaji.

GASILCI NA TEČAJU — Gasilski strojniški tečaj so uspešno končali tudi trije člani gasilskega društva Sodražica. To so Franc Rus mlajši, Janez Mihelič in Alojz Rupar, vsi iz Sodražice.

UNIČENA CESTA — Popravila je potrebna cesta od Zlebiča proti Sodražici, in sicer najbolj v vasi Zamostec. Tudi cesta skozi Sodražico že dolgo kliče po popravilu. Cesta proti Loškemu potoku pa je še vedno zasnežena ali zaledenala in zato nevarna. Še posebno pa je nevarna, ker je zelo ozko spluzena. Torej je tu še vedno potrebna počasnina in previdna vožnja.

Z LESOM NI BILO TEŽAV — Lansko zimo je imel tudi sodražski tozdu Inlesa večkrat težave, ker je zmanjkalo lesa. Letošnjo zimo teh težav niso imeli, ker so si pripravili večje zaloge.

STARO PODRETI — Gasilci so seveda že v novem gasilskem domu. Stari je last samoupravne stanovanjske skupnosti, stolp pa je bil last gasilcev. Ti so ga prodali zasebniku, ki je obljubil, da ga bo še letos podrl.

medved odgovarja

— Slišim, da spoštujes 40-dnevni post in ne ješ nič mastnega in nič mesa? — Seveda, ko pa v mesnicah ni drugega mesa razen mesarjev.

REŠETO

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 1. aprila - Hugo Petek, 2. aprila - Franc Sobota, 3. aprila - Rihard Nedelja, 4. aprila - Izidor Ponedeljek, 5. aprila - Vincenc Torek, 6. aprila - Viljem Sreda, 7. aprila - Herman Četrtek, 8. aprila - Albert

LUNINE MENE

1. aprila ob 6.08 - prvi krajec
8. aprila ob 11.18 - ščip

KINIO

BREŽICE: 2. in 3. 4. jugoslovanski barvni film Se spominjaš Dolly Bell. 4. in 5. 4. ameriški barvni film

Ponočni expres. 6. in 7. 4. italijanski barvni film Poletne avanture.
CRNOMELJ: 1. in 4. 4. ameriški film Zadnji objem. 2. 4. ameriški film Ameriški gigolo. 3. in 4. 4. ameriški film Zasebna ura. 5. in 8. 4. jugoslovanski film Šesta prestava. 6. 4. ameriški film Poplave norčije. 6. 4. italijanski film Posebna policija.

KOSTANJEVICA: 3. 4. ameriški film Iskanje gospoda Goodbara. 4. 4. italijanski film Rock in roll.
KRŠKO: 1. 4. ameriški film Ljubzen in smrt. 3. in 4. 4. ameriški film Močni in zločinci. 7. 4. italijanski film Morilci na motorjih. 8. 4. ameriški film Ubijanje a la carte.

NOVO MESTO - KINO KRKA: 1. 4. ameriški barvni film Diamanti rez. Od 2. do 4. 4. ameriški barvni film Pobesnelost. 5. in 6. 4. gledališka predstava. 7. in 8. 4. francoski barvni film Nisem jaz, on je.

prodam. Dare Praznik, Grmovlje 5, Skočjan.
SPACKA (letnik 1976) v zelo dobrem stanju prodam. Može, Potok 3, Straža.
FIAT 750, zelo ohranjen, prodam za 30.000 din. Ogled v soboto in nedeljo. Danila Bučarja 16/3, Novo mesto, tel. 22-321.

ZASTAVO 750, lahko tudi za rezervne dele, prodam. Jože Gazvoda, Crmošnjice 58, Stopiče.
ZASTAVO 101 comfort, letnik 1979, prodam. Informacije na telefon 44-662.
126 P, letnik 1979, in ZASTAVO 750, letnik 1973, obnovljeno, prodam. Rifelj, Zdinja vas, pri gostilni Pugej, Otočec.

R 4 export, prva registracija 1977, obnovljen, prodam za 6,5 M. Telefon 22-213, interna 245.
FORD TAUNUS 15 M skupaj ali po delih prodam. Safet Duraković, Dol. Karteljevo 18, Novo mesto.
AVTO ŠKODA poceni prodam. Dušan Jarc, Cesta Gubčeve brigade 18, Trebnje.

R 4, letnik 1975, prodam. Stanko Jančar, Orehoviča 35, Sentejmerje. FIAT 124 prodan za dele. Ogled v soboto in nedeljo. Magolič, Vrh 25, Mokronog.

TOVORNO PRIKOLICO za osebni avto prodam. Ogled možen vsak dan od 18. ure dalje. Zvone Stembergar, Ragovska 12, Novo mesto.

PRODAM železna garažna vrata in rabljen šivalni stroj znamke Singer. Jakelj, Ragovska 30, Novo mesto.

PRODAM rabljeno pomivalno korito, pull in omarico. Informacije od 15. ure dalje na naslov: Dane Zdjelar, Jerebova 16, Novo mesto.

PRODAM enoosno prikolico za osebni avto in prikolico za manjši traktor. Ogled v popoldanskem času. Jože Florjančič, Sela pri Ratežu, Novo mesto.

1000 kg sena in otave prodam. Jože Tratnik, trča vas 5, Novo mesto.
MIVKO (4 m3) za ometavanje prodam. Fišter, Trebnje, telefon 44-553.

PRODAM otroško posteljico, zibelko in stajico. Bambič, Majde Silc 20, Novo mesto, telefon 24-385, popoldne.

SUHE DESKE - colarice in gradbeno barako prodam. Telefon 21-645.

PRODAM klasično motorno črpalko za gnojnico in 1000-litrsko posodo za prevoz ter novo motorno žago Stihl 041. Ivan Bohte, Vinja vas 38, Novo mesto.

PREKLIC

MARTINA BANIČ, Sela pri Zajčjem vrhu 10, Novo mesto, preklicujem vse, kar sem govorila o Mariji OVNIČEK.

JOZEFA STANIŠA, Vrhtrbnje 6, 68210 Trebnje, preklicujem vse žaljive besede, ki sem jih izrekla o svoji sosedki Ani ŠTEPIC iz Vrhtrbnjega 16, 68210 Trebnje, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

ANGELA KUPLENIK, Mirna 47, preklicujem pašo kokosi po njivi pri HP Kolinska. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

ANTONJA ŽIBERT, Gor. Skopice 11, Krška vas, prepovedujem Nikolij Rušovu, iz Gor. Skopice 41, Krška vas, hojo in vožnjo po moji parceli števil. 2037 na Velikem laptu. Če tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

OBVESTILA

NA ZALOGI IMAM kulir plošče (40 x 40 cm) več barv, okenske police (notranje in zunanje), oblike debeline 5, 8 in 12 cm. Jože KIC, Skočjan 6. Delavnica je v Dobravi.

FOTOGRAF CVETKO TRAMTE, Brežica vas 3, Bela cerkev. Takoj izdelujem fotografije za vse vrste dokumentov, osebne izkaznice, vozniška dovoljenja, potne liste in mesečne vozovnice. Odprto imam neprekinjeno samo vsak ponedeljek od 7. do 20. ure.

12., 13., 14., 15. in 16.-colske gumi vozove, nove, za konjsko, volosko ali traktorsko vprego prodam. Delamo tudi vse vrste traktorskih prikolic in osovine za traktorske prikolice. Dostava na dom po dogovoru. Priporočila se STANE BULČ, Jurčkova pot 73, Ljubljana - Rakovnik.

OBVEŠČAM cenjene stranke, da je s 1. aprilom odprt nov frizerski salon v naselju Pod Trško goro v Novem mestu. Priporočila se Frizerski salon Vida RODIČ, Pod Trško goro 23.

Odprto je vsak dan od 13. do 20. ure, v soboto pa od 6. do 13. ure.

STREŠNO OPEKO, klasično, cementno, izdelujem. Barvo iz uvoza dodajam v maso po izbiri. Informacije pri KERIN, Podbočje 10, telefon (068) 69-837.

db DOLENJSKI PROJEKTIVNI BIRO
NOVO MESTO, SOKOLSKA 1
URBANIZEM, PROJEKTIRANJE,
INŽENIRING

SINGER servis (Jože NOVAK, Dol. Težka voda 32, Novo mesto) obvešča stranke, da poleg Singerjevih popravila tudi vse vrste navadnih in električnih šivalnih strojev. Delavnica je odprta od 15. do 20. ure. Se priporočamo!

POSEST

VINOGRAD v Straški gori (8 a) prodam. Dostop z vsakim vozilom, elektrika je na parceli. Stane Siska, furka vas 1, Straža.

VINOGRAD, star 5 let, 500 trt, v bližini Dolenjskih Toplic prodam. Naslov v upravi lista (1343/82).

GOSTILNO s kegljiščem in stanovanjem v strogem centru Novoga mesta prodam. Marjeta Barbarič, Doberdobska 4, Ljubljana, telefon (061) 261-854.

POSESTVO pri Črnomlju poceni prodam. Telefon (061) 721-825.
PARCELO (2000 m2) za vikend v bližini Cateških Toplic prodam. Hovič, Zagreb, telefon (041) 684-845.

HISO (10 x 11), novo, v Kočevju, z vrtom, centralno kurjavo in telefonom, prodam. Leopold Trdan, Linhartova 49, Ljubljana.

STARO HISO in PARCELO v Novem mestu prodam. Naslov v upravi lista (1346/82).

HISO (12 x 8), visokopritlično in delno podkleteno, v bližini partijske magistrale, prodam. Jože Skof, Crmošnjice 8, Semič.

CESTNIŠTVO
Naši dobri mami in stari mami ANI KRISTAN iz Češče vasi 18, Novo mesto, želimo za njen 68. rojstni dan še veliko zdravja in sreče. Vsi njeni.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 20. do 26. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Milena Remih iz Gor. Lenarta - Majlo, Jasna Doračič iz Šibič - Danijela, Ana Tobak iz Brežic - Darjana, Marjan Kantušar iz Sevnice - Nataša, Ivančica Šabič iz Samobora - Klara, Mojca Ogorevc-Derenda iz Artič - Uroša, Janja Benja iz Krškega - Roberta, Zdenka Dušič iz Trebeže - Aleša, Majda Pangeršič iz Vel. Doline - deklico, Slavica Antonič iz Bizeljskega - Borisa, Anica Mučnjak iz Klada - Tomislava, Jožefa Živič iz Brestanice - Mateja, Milana Vučajnik iz Vel. Obreže - Marka in Branka Kežman iz Mirna lovca - Sandro. - Cestitamo!

»Dolenjski list« v vsako družino

malio glasi

SLUŽBO DOBI

KV ali PKV ZIDARJA in enega delavca sprejemem. Plača po dogovoru. Jože VRŠČAJ, Otočec 79, telefon 85-157.

KUHARICA, lahko pričuna, dobi zaposlitev. Javite se na telefon (068) 51-483 od 8. do 10. ure. Stanovanje in hrana v hiši.

NATAKARICO, kvalificirano ali pričuno, za 7-urno delo v izmenišče gostilna „Pod lipo“, Kostanjevica, telefon (068) 69-790. Prosti četrtri in dve nedelji na mesec. Honorarno zaposlimo čistilko za čiščenje prostorov 2 uri dnevno.

STANOVANJA

STANOVANJE, lastniško, z garažo in vrtom, med Kranjem in Tržičem, zamenjam za starejšo hišo z vrtom na Dolenjskem ali v okolici Brežic. Primerno je za mlade, v bližini je možna zaposlitev. Vida Marčun, 64290 Tržič, Zvirče 5/a.

ZDRAVNIK in ZOBOZDRAVNIKA nujno potrebujeta garsonjero, enosobno ali dvosobno stanovanje v Novem mestu. Ponudbe na telefon 21-176.

DVOSOBNO STANOVANJE s centralnim ogrevanjem in telefonom v Brežicah prodam. Informacije na telefon (068) 62-699 od 18. do 19. ure.

Motorna vozila

PRODAM mini 1275 GT letnik 1974, ali zamenjam za 750, 850 ali 101 zastavo. Sever, Stritarjeva 3 (Žibertov hrib)

PRODAM APN-4 v zelo dobrem stanju. Novak Jože v Brezov log 16, 68000 Novo mesto.

MOTOR Tomos, štiri prestave, APM 4, po ugodni ceni prodam. Miha Sladič, Svinjsko 2, Sentjanž.
R 4, letnik 1979, prodam. Hudoklin, Gor. Maharovec 16, Sentejmerje.

OSEBNI AVTO FIAT 850, letnik 1970, prodam. Anton Novak, Loka 22, Sentejmerje.
FIAT 126, letnik 1978, prodam. Telefon 23-906.

SKODO 110 L, dobro ohranjeno, prodam. Informacije dopoldne na telefon 71-254, popoldne doma. Frankovič, No va pot 2, Leskovec.

DIANO, letnik 1976 (tla in pragi generalno obnovljeni), registrirano do 31. decembra 1982, prodam. Informacije vsak dan po 15. uri pri Bauer, Novo mesto, Adamičeva 16, tel. (068) 24-832.

FIAT 850 special, generalno obnovljen, in motor 14 TLS prodam. Telefon 23-868.

VSE REZERVNE DELE (razen motorja) za GS Citroen prodam. Marjan Jerovšek, Mirna 125.

SPACKA, letnik 1976, prodam za 5 M. Telefon (068) 72-837 (popoldne) ali 71-312, interna 295 (dopoldne).

SKODO 120 LS, letnik 1980, ugodno prodam. Informacije po telefonu 72-843 (popoldne).

126 P, letnik 1978, prodam. Kočjaž, Prečna 43, Novo mesto.

ZASTAVO 750, letnik 1972, z obnovljenim motorjem, prodam. Slavko Dolinar, Polhovica 8, Sentejmerje.

FIAT 132 GLS, letnik 1975, 1500 km po generalni obnovi motorja, prodam ali zamenjam za manjši avto (z doplačilom). Plačilo je možno tudi s kreditom. Franc Mrvič, Osojnik 16, 68333 Semič.

WARTBURG karavan, letnik 1977, odlično ohranjen, prodam. Franc Novak, Boštanj 58 pri Sevnici.

LADO special, staro 5 let, prodam. Anton Brezovar, Repče 9, Trebnje.

KOMBI diesel IMV (kasonar) prodam po ugodni ceni. Jože Nagelj, Velika Cikava 5, Novo mesto.

R 12 prodam. Redek, Paderšičeva 8, Novo mesto.

VW 1303 S (hrošč) v odličnem stanju prodam. Ludvik Mežan, Volčičeva 4, Novo mesto, telefon 23-910.

JAWO 350 prodam. Jože Avguštinčič, Stari trg 23, Trebnje, telefon, 44-231.

ZASTAVO 750, letnik 1974, registrirano do marca 1983, ugodno

Kmetijski stroji

FREZO, valpadano, 12 KM, dobro ohranjeno, prodam. Tone Rešetič, Sela pri Ratežu 1, Novo mesto.

ZETOR (42 KM) prodam ali zamenjam za Zetor (25 KM ali 35 KM), lahko tudi IMT. Omerzu, Hrušica 9, Stopiče.

TRAKTOR Zetor 4718 in prikolico (3 t) Ljutomer prodam. Anton Putič, Mala Cikava 11, Novo mesto.

OBRAČALNIK za BCS in krožno žago (cirkular) za žaganje drv, prodam. Jože Cesar, Rdeči kal 8, 68211 Dobrič.

PRODAM sončne grablje in grablje za BCS ter kravo, břejo 7 mesecev (4 tele). Marija Hren, Srednji Lipovec 5, Dvor.

TRAKTOR URŠUS C 335, 500 delovnih ur, in JAWO 250 prodam. Franc Rifelj, Zdinja vas 30, Otočec.

SAMONAKLADALKO (15 m3) in del vinograda v bližini Starega gradu prodam. Poizve se v Jetšah 5, Otočec.

KUPIM

MOTOR od 15 SL, 15 SLC ali E 90 kupim. Informacije na telefon (068) 84-198, Franci.

TROŠILEC hlevskega gnoja, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe s ceno in opisom pošljite na naslov: Stanko Resnik, Mrčna sela 45, 68282 Koprivnica pri Brestanici.

MESALNIK za beton kupim. Milan Voglar, Brezovska gora 17, Leskovec pri Krškem.

PRIKOLICO za osebni avto, lahko je rabljena ali potrebna popravila, kupim. Jože Lužar, Kristanova 34, Novo mesto, telefon 24-365.

PRODAM

GRADBENI MATERIAL za hišo (opeko BH 8, betonske mreže, apno in drugo), ugodno prodam. Gazvoda, Crmošnjice 28 pri Stopičah, Novo mesto.

BARVNI TV Koerting prodam. Ogled od 17. do 18. ure. Naslov v upravi lista (1347/82).

KOBILO z žrebetom, staro 6 let, in prašiča, težkega 110 kg, prodam. Martin Saje, Dol. Kamenje 4, Novo mesto.

POROČNO OBLEKO, dolgo, italijansko, prodam. Telefon 25-986.

KUHINJO, kompletno, staro 4 leta, oranžne barve, prodam. Marko Badovinac, Ilke Vaštetove 17, Novo mesto, tel. 22-349.

PRIKOLICO, novo, za prevoz živine, prodam. Pod Trško goro 3, Novo mesto, telefon 25-550.

CISTERNO poliester (1500 l) prodam. Daniel Vrhovnik, Gor. Brezovica 11, Sentejmerje.

PRIKOLICO za osebni avto prodam. Velika Cikava 11, Novo mesto.

DNEVNO SOBO prodam po ugodni ceni. Naslov v upravi lista (1344/82).

OTROŠKO OMARO TINJA, kupljeno po nižani ceni, prodam. Možnost plačila v dveh obrokih. Telefon 22-207.

PRODAM dve dekliški dolgi beli oblekici za starost 9 in 12 let dya letna plašča. Naslov v upravi lista (1345/82).

OVCARJI! Prodaj 10 mladih ovc, visoko brijih, ali z jagenjčki. Stanko Resnik, Mrčna sela 45, 68282 Koprivnica pri Brestanici. 5 m3 suhih hrastovih plohov prodam. Milan Pestotnik, Mačkovec 15, Dvor.

SKEDENJ v velikosti 12 x 6 m, v dobrem stanju, prodam po ugodni ceni. Milan Pestotnik, Mačkovec 15, Dvor.

lesnina

LESNINA LJUBLJANA, TOZD LI SOPOTA Radeče, komisija za delovna razmerja

objavlja naslednja prosta dela oz. naloge:

1. OPRAVLJANJE DEL V PRIPRAVI DELA

Pogoji:
- končana srednja tehnična šola lesne smeri
- 4-letna oz. najmanj 2-letna praksa v pripravi dela
- poskusno delo dva meseca
- delo za nedoločen čas
Zagotovljeno in takoj vseljivo je družinsko stanovanje.

2. VODENJE IZMENE

Pogoji:
- končana lesna delovodska šola
- 4 leta delovnih izkušenj
- sposobnost vodenja in neposredno delo z ljudmi
- poskusno delo dva meseca
- delo za nedoločen čas
Zagotovljeno družinsko stanovanje, ki bo vseljivo julija.

3. VEČ MIZARJEV ZA OPRAVLJANJE DEL V PROIZVODNJI

Pogoji:
- končana poklicna lesna šola
- 1 leto delovnih izkušenj
- poskusno delo dva meseca
- delo za nedoločen čas

Vsi kandidati naj oddajo pismene prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev za zasedbo prostih del v kadrovski oddelki tozda SOPOTA RADEČE, Pot na jez 12, v roku 15 dni po objavi, kjer dobijo tudi vse nadaljnja pojasnila. Komisija za delovna razmerja bo vse prijavitelne kandidate pismeno obvestila o rezultatih razpisa v roku 15 dni od končanja objave.

190/13-92

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozda Časopis Dolenjski list, Novo mesto
USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežica, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Toppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Dušan Lazar. Ekonomska propaganda: Janko Soje, Iztok Gačnik in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 12 din. Letna naročnina 480 din, plačljiva vnaprej - Za delovne in družbene organizacije 960 din - Za inozemstvo 960 din ali 23 ameriških dolarjev oz. 52 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enam stolpcu za komercialne oglase 220 din, za razpise, licitacije ipd. 300 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 330 din, 1 cm na prvi strani 440 din. Vsak mali oglas do 10 besed 100 din, vsaka nadaljnja beseda 10 din. Za vse druge oglase velja do preklica cenik št. 13 od 1. 11. 1981 dalje. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list na plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 - Naslov uredništva 68001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. p. 33 (telefon (068) 23-606 - Naslov uprave Jenkova 1, p. p. 33 tel. (068) 22-365 - Naslov ekonomske propagande in malih oglasov: Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in preložen DITC tozda Časopis Dolenjski list, oddelke grafične priprave Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

V tragični nesreči nas je v 13. letu starosti za vedno zapustil naš predragi in nikdar pozabni

STANKO KRANJC

iz Zorencev, Črnomelj

Ob boleči izgubi našega ljubelega sina se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem za podarjeno cvetje, vence ter izrečeno sožalje. Iskrena hvala sosedom za iskreno pomoč in sočustvovanje. Zahvalo smo dolžni TOZD Dolenjski, mladinski organizaciji Butoraj, SD Butoraj in godbi na pihala. Posebna zahvala velja OŠ Mirana Jarca iz Črnomlja za organizacijo pogreba, govornikom za poslovilne besede ter pevskemu zboru. Zahvaljujemo se župniku za opravljeni obred. Se enkrat hvala vsem, ki ste pokojnega Stanka v tako velikem številu spremlili na zadnji poti.

Žalujoci: ate, mama, sestra Lidija, stric Tine, teta Erika, stari ate, stara mama, ostali strici in tete ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, tašče, babice in prababice

**MARIJE
KARIN**

rojene Mravinec
iz Vinice 30 pri Črnomlju

se zahvaljujemo vsem, ki so nam v najtežjih dneh pomagali, nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje in pokojno v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju v Črnomlju, pevcem ob grobu, župniku za lep poslovljni obred in požrtvovalnim sosedom za njihovo nesebično pomoč.

SINOVI IN HČERE Z DRUŽINAMI

Vinica, dne 21. 3. 1982

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je v 50. letu zapustil naš dragi mož, oče, stari oče

**JOŽE
ZUPANČIČ**

iz Knežje vasi pri Dobruču

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem ter vsem ki ste z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in nam kakorkoli pomagali, pokojnemu podarili vence in cvetje ter ga v velikem številu spremili na zadnji poti. Posebna hvala DO Litoštroj in sodelavcem za podarjene vence in pomoč, DO Novoles - TOZD TAP, GD Dobruč za podarjene vence, lovskim družinam ter gasitskim društvom za spremstvo na zadnji poti. Hvala Alojzu Mežanu za poslovljne besede na domu, govornikom za poslovljne besede ob odprtem grobu, godbi iz Litoštroja ter župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Ani, sin Jože, hčerke Renata, Anica z družino in Jožica z možem ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega in nepozabnega

RUDIJA DIMA st.

iz Gradca v Beli krajini

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, vaščanom, znancem in sodelavcem za pismene in ustne izraze sožalja, za darovano cvetje in vence. Posebno zahvalo smo dolžni osebju iz ZD Metlika, bolnišnici iz Novega mesta in kliničnemu centru iz Ljubljane za nudeno pomoč. Iskrena hvala vsem govornikom za poslovljne besede, DPO, društvom, KS in članom bivše godbe VII. korpusa iz Hrastnika. Hvala vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

OSMRTNICA

V 84. letu starosti nas je zapustila naša mama, stara mama

ANA GAČNIK

iz Broda 24

Žara s posmrtnimi ostanki bo v mrliški vežici v Šmihelu od 31. 3. 1982 od 14. ure dalje. Pogreb bo 1. 4. 1982 ob 16. uri v Novem mestu.

Žalujoči: sinova Franci, Jože, hčerke Ani, Fani, Joža z družinami, sestra Pepca in ostali sorodniki

ZAHVALA

V 82. letu je prenehala biti srce naše drage mame, tašče, babice in prababice

**MILICE
VUKČEVIČ**

Žužičeve
iz Miličev pri Adlešičih

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, pokojnici darovali vence in cvetje, se od nje poslovili na domu, in vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti. Hvala patronažnim sestram iz ZD Črnomelj za nego na domu in župniku za govor in opravljeni obred.

Sinova: Veljko in Zdravko z družinama

**IZ NOVOMEŠKE
PORODNIŠNICE**

V času od 18. do 24. marca so v novomeški porodnišnici rodile: Vida Badovinac iz Brezovice - Andrejo, Nada Podlogar iz Gabrijel - Ksenijo, Breda Valand iz Sevnice - Sebastjana, Marija Jarc iz Dolenje vasi - Moniko, Antonija Cemič iz Zilj - Draga, Milena Božičnik iz Podsrede - Dejana, Marija Dojčimovič iz Metlike - Milana, Zorica Kovač iz Krškega - Gašperja, Jana Mirt s Senovega - Boruta, Marija Kovačič iz Drame - Andreja, Rukija Stojakovič iz Gorenje Straže - Nino, Darinka Fideršek s Trške gore - Dejana, Jožica Saje iz Cesenc - Klavdijo, Marija Andrijašević iz Krškega - Majo, Ida Dular iz Jurke vasi - Katjo, Marija Štefanič iz Črnomlja - Anjo, Marija Turšič iz Velike vasi - Marka, Bojana Juršič iz Velike Cikave - Simona, Lucija Grubačević iz Grobelj - Jurija, Ljiljana Coraga iz Požuna - Marjana, Nada Klepec iz Jankovičeve - Damjana, Helena Krakar iz Mirne vasi - Gregorja, Katica Bošnjak iz Metlike - Damirja, Margareta Ilič iz Velike Gorice - Vesno, Majda Grm z Mirne - Simono, Milena Kralj iz Gorenje Težke vode - Vesno, Silva Celestina iz Zgornjih Vodol - Igorja, Katica Pucič iz Metlike - Ilija, Biserka Belanič iz Ertiča - Liljano, Marija Golob iz Dolenje Nemške vasi - Suzano, Zdenka Doljak iz Boče pri Modraju - Saša, Marija Kirar iz Čadraž - Sebastjana, Kristina Rožman iz Učakovcev - dečka, Martina Fišter iz Lakenca - dečka in Ana Kožar iz Zakanja - dečka. Čestitamo!

saj je bil vedno razigran in nasmejan. Njegov prostor v razredu je ostal prazen. Ko smo ga sošolci in prijatelji pospremili na zadnji poti, smo grob zasuli s cvetjem. Sklenili smo, da bodo na Stankovem grobu vedno sveže rože.

MATEJA PRAVLINIČ,
OŠ Črnomelj

**88 VRTNIC ZA
TOVARIŠA TITA**

Učenci naše šole smo na sestanku Pionirske in mladinske organizacije sklenili, da bomo zasadili 88 vrtnic za tovariša Tita. Pred šolo smo izkopal jame ter vanje posadili vrtnice. Naše zelenice bodo sedaj lepše, naša naloga pa je, da bomo rože zalivali ter čistili zelenice.

FRANCI FLEK, 5. c
OŠ Mirana Jarca Črnomelj

NA RAZSTAVI

23. marca smo si ogledali razstavo otroških ekslibrisov, ki jo je pripravila matična knjižnica v Črnomlju. Na njej sodelujejo otroci desetih evropskih držav. Razstava je zelo zanimiva, zato si želimo še več takšnih.

MAJDA ČRNIC, 4. c
OŠ Mirana Jarca Črnomelj

PLESNI VENČEK

Vrsto let imamo v sevniški osnovni šoli plesne vaje pod vodstvom tovariša Lavrina iz Ljubljane. Minuli petek smo na zaključni ples povabili tudi starše. Najprej smo pokazali, kaj smo se naučili, sledil je

S prodajo deviz do kredita

Temeljne banke, združene v Ljubljansko banko, so pripravile za svoje varčevalce ugodne kredite na osnovi vezave dinarske protivednosti banki prodanih konvertibilnih deviznih sredstev. Krediti se lahko uporabljajo za vse namene, razen za tiste, ki se ne smejo odobravati po Uredbi o splošnih pogojih za potrošniške kredite. Občani lahko porabijo kredite z virmanom na podlagi ustrezne dokumentacije ali s prenosom na hranilne knjižice ali tekoče račune.

Vse dodatne informacije so vam na voljo v enotah temeljnih bank Ljubljanske banke.

hitreje do cilja

tekmovalni del in zabava. Igral je ansambel Lotos, pomagali smo si tudi s ploščami. Najboljši trije pari so za nagrado prejeli plošče.

NEVENKA MAJČEN, 7. a
OŠ SEVNICA

**ALKOHOL JEMLJE
VOZNIŠKA
DOVOLJENJA**

Lani so vzeli voziško dovoljenje 184 prebivalcem novomeške občine. Večino dovoljenj (145) je šlo na hladno zaradi pijanih lastnikov, 35 papirjev pa so odvzeli zato, ker lastniki niso privolili v poskus ugotavljanja treznosti. Štirim voznikom voziškega dovoljenja niso mogli vzeti, ker so že bili brez njega, vozili pa so še kar naprej.

**KIT KZ KRKA NOVO MESTO
TOZD HMELJNIK VINOGRADNIŠTVO**

sprejme takoj za nedoločen čas s polnim delovnim časom

3 DELAVCE

ZA POLNILNICO VINA V KOSTANJEVICI
Prednost pri sprejemu imajo delavci iz Kostanjevice in okolice. Prijave sprejema tozd Hmeljnik Novo mesto, Kolodvorska 2 a, do 10. aprila 1982.

189/13-82

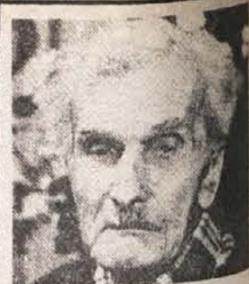
MLADI DOPIŠNIK

**ANKETA MED
GIMNAZIJC**

Člani kluba OZN na novomeški gimnaziji smo med dijaki izvedli anketo, s katero smo želeli dobiti informacijo o tem, kako mladi

št. 13 (1703) 1. aprila 1982

Stoletnik umrl

Franc Frandolič je bil tudi koroški prostovoljec

Pred kratkim je umrl eden najstarejših Slovencev. Franc Frandolič bi namreč 8. aprila dopolnil že 102 leti. Stari Ribničani se ga spominjajo kot znanega denega Slovenca in naprednega mislečega občana.

Rodil se je 1880 v Rubijah pri Sovodnjah blizu Gorice na Primorskem. Izučil se je za vrtnarja in delal po raznih krajih. Med prvo svetovno vojno se je boril v Galiciji, na Soči in za zaključek prstovojec v bojih za Koroško.

Po prvi vojni je delal najprej v Trstu, od koder pa se je moral kot zaveden Slovenec umakniti pred fašizmom v Jugoslavijo. Zaposlil se je na sodišču v Ljubljani, od koder pa je bil kmalu premeščen v Ribnico. Tu si je ustvaril družino. Poročil se je, ko je bil star 40 let.

V Ribnici je v prostem času vrtnaril, delal šopke in vendar učil druge vrtnarske spretnosti. Vedno pa je rad pomagal sosedom in drugim. Za prireditve v Sokolskem domu je vedno okrasil dvorano in oder z najlepšimi cvetjem iz svojega vrta.

Leta 1939 se je z družino preselil v Ljubljano, kjer je preživel drugo svetovno vojno. Z leta 1942 se je vključil v OF.

Stari Ribničanje se spominjajo, da je bil Frandolič vedno dobro razpoložen, čeprav mu v življenju ni manjkalo težav. Vedno je pomagal drugim in se prizadeval za napredek, tak pa nam bo ostal še dolgo v spominu.

ANDREJ ARKO-JOHANČIČ

SPOSOJENO TRNJE

Tudi ko cene mirujejo, po tržniški drhtijo.

(IZ DNEVNIKA)

LOJZE PADOVAN

„Oče me je naučil treh stvari: spoštovati kruh, delo in človeka,“ pravi Lojze Padovan, diplomirani politolog, zaposlen kot vodja oddelka za informacijsko-analitično dejavnost pri SDK v Novem mestu, ki je nedavno tega postal predsednik občinske konference Zveze komunistov. Ze dolgo je znan zlasti v gospodarskih in političnih krogih regije kot mož številnih analiz, ki pa jih zna prevesti na vsem razumljiv jezik, pa kot uspešen predavatelj na političnih in strokovnih izobraževalnih različnih ravni.

Odraščal je v Brsljunu, v družini železničarja z osmimi otroki, kjer so bili od malega vajeni samostojnosti in dela. „Sam skrbim zase že od srednje šole dalje. Med počitnicami sem pomagal pekarjem na delu pri gozdarjih, v keramiki pomagal pečarjem, postavljal keglje in si tako prislužil denar za šolanje. Poleg študentskega mi je moralo to zadoščati. Moja življenjska pot in študij na visoki šoli za politične vede nista bila posledica želje, temveč danih možnosti, v katerih sem živel. Bil sem študent SDK, se tu po študiju zaposlil in ostal. Sicer pa me zelo zanimajo ekonomija, filozofija, sociologija in psihologija, vse vede, ki se ukvarjajo s človekom, njegovim duhom in ustvarjanjem,“ je rekel.

Skromen kot je, o sebi ni želel dosti govoriti, razen to, da ga v prostem času veseli tudi rokodelstvo vseh vrst. Pač pa je Lojze Padovan

pripravljen poglobljeno razpravljati o človeku, njegovih ustvarjalnih možnostih in sreči nasploh. Poleg znanega Kardeljevega citata o sreči mi je med drugim poudaril še znanega psihologa Baranovskega, ki pravi:

„Človek ima potrebe različnih vrst in te imajo več ravni. Temeljne so fiziološke, sledijo pa potrebe po varnosti, da je sprejet v družbi in med ljudmi, prav na vrhu pa je potreba da lahko razvija svoje sposobnosti, ustvarjalnost in osebo.“ Vse te potrebe lahko človek uresniči v samoupravljanju.

V praksi smo žal še prepolni metod političnega dela, ko človeka potiskamo v kot, ko ga ne upoštevamo dovolj. Obveznost vsakogar od nas, zlasti pa komunistov, je, da se v vsakodnevni praksi pri soočanju s protislovji in težavami odločno postavimo v bran borbe za človeka, ki pa pomeni borbo za to, da bo delavec res lahko o vsem odločal. Pri vsem tem bi moralo biti znanje temelj ustvarjalnosti. Da se bomo lahko v ZK spopadli z vsemi težavami, potrebujemo znanje. Odločanje v gospodarstvu in v družbi po posluhu ni dobro.“

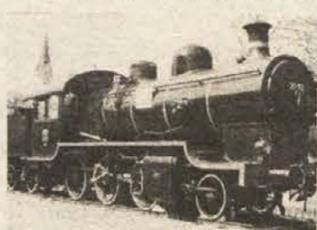
Lojze Padovan, ki je bil v Zvezo komunistov sprejet že v srednji šoli, res ni samo mož številnih, čeravno ima z njim največ opraviti. Udeleževanje v kulturnem življenju, imel je razne funkcije, povosod pa, kjer je delal, ni bil le številka.

R. BAČER

Udarniško obnovljena lokomotiva v čast dneva železničarjev in IX. kongresa ZKS

Stare, dobre parne lokomotive so se poslovile od železniških tirov. Prenekateremu železničarju se je kar mило storilo, tu in tam je bila obrisana ob rokav tudi kakšna solza, ko so popeljale zadnjič. Kot na vrhuncu svoje moči se zdaj sveti zgledno zloščena ena izmed takih hropečih lokomotiv poleg trebanjske železniške postaje.

Tam je obstala na stepem tiru predstavnica serije 20-183, izdelana leta 1922. Vsekakor spada tja, saj je

ZNAMENITOST NA OČEH – Ob trebanjski železniški postaji stoji zgledno zloščena in prebarvana stara lokomotiva iz leta 1922. V pionirskih časih naše železnice in še mnogo desetletij zatem je zvesto vozila po naših progah. (Foto: A. Železnik)

zvesto vozila na progi Ljubljana – Karlovac in tudi med Mariborom in Zagrebom.

Sef trebanjske železniške postaje Marjan Rozman pripoveduje, kako

NESREČA S TRAKTORJEM

Na lokalni cesti Krško – Kremen se je 26. marca ob 14.55 zgodila prometna nesreča s traktorjem. Traktorist Jože Cerkuč iz Raztez št. 4 je vozil traktor, na katerega je imel pripet voz, naložen z lesom za ostrešje. Tovor je bil pretežak in vozilo ni moglo speljati v breg, zato je začel voz s traktorjem drseti nazaj in zadnji del lesa se je zadel v breg. Voz se je prevrnil in pri tem hujše poškodoval Karla Šobo iz Razteza 6; tega so prepeljali v brežiško bolnišnico.

POŽAR NA GOSPODARSKEM POSLOPJU

26. marca ob 10. uri zjutraj je začelo goreti gospodarsko poslopje, last Ernesta Znidarič iz Orešja 33 na Bizeljskem. Pogorelo je gospodarsko poslopje, traktor, voz, krma, koruza in druge premičnine. Do požara je prišlo zaradi preobremenjenosti prevodnega kabla od hiše do gospodarskega poslopja, kabel se je pregrel in začel goreti. Materialne škode je za 600.000 dinarjev.

SPOSOJENO TRNJE

Kaj bi tarnalil Tujci morajo celo najobičajnejši kruh plačati v devizah.

IZ JEŽA

Koncert harmonik

Poziv harmonikarjem, ki želijo sodelovati v TV oddaji Naše srečanje

V oddaji Naše srečanje, ki jo bo ljubljanska televizija posnela 26. aprila, v sporedu pa objavila 1. maja zvečer, bodo tako kot lani nastopili slovenski harmonikarji pod vodstvom Janeza Kuharja. Vsi, ki bi želeli nastopiti na tem koncertu, a se še niso prijavili, lahko to storo na naslov: Televizija Ljubljana, Naše srečanje, Moše Pijadeja 10, 61000 Ljubljana. V prijavi navedite tudi tonalitetu svoje harmonike.

Prosimo vse, ki želijo sodelovati na koncertu, da se prej prijavijo, saj bodo po pošti prejeli note in navodila ter poseben kartonček za droben spominček, ki ga bodo udeleženci prejeli pred koncertom. Zbor harmonikarjev bo 26. aprila ob 18. uri pred televizijsko hišo v Ulici Moše Pijadeja.

MITO TREFALT

U RITMU TAMTAMA – V nedeljo zvečer se bo v novomeški športni dvorani predstavil nacionalni folklorni ansambel Gvineje, ki ga sestavlja 40 poklicnih umetnikov afriške folklorne. Izvedel bo program, za katerega kritiki po svetu pravijo, da je neponovljiv. „Plamen iz džungle, ob katerem zastane dih,“ je zapisal neki časniki. Ansambel se ponaša z najvišjimi narodnimi priznanji Gvineje in nekaterih drugih držav.

RAZVESELILI 2.000 GLEDALCEV – Dvorana ribniškega športnega centra je bila v četrtek premajhna za vse, ki so hoteli uživati v žogobarskih sposobnostih. debeluhov Rika in Inlesa, ki so pomerili v predtekmi srečanja Zlate selekcije Nedeljskega in Ribničana. V prvi tekmi je bil rezultat izenačen, vendar so po skupni teži zmagovalci rikovci, v drugem delu pa je ekipa Nedeljskega ugnala Ribničane s 14 : 10. Na posnetku prepričljivi zmagovalci v skupni teži ekipa Rika (Foto: Glavonjič)

IMAJO KOLEKTIVNI DOPUST?

Prvi se je začudil gostilničar Pri razbiti buči. Bil je ponedeljek, urna kazalca sta kazala že 8. uro, a za šankom še ni bilo niti enega delavca iz Hitrotkala.

„Le kaj se je zgodilo?“ je bil razveden.

Nenavzočnost hitrotkalskih delavcev je opazila tudi natakarka iz gostilne Pri treh kegljih.

„Ob tej uri so se navadno hitrotkalski skladiščniki že prerekali zaradi prenizkih plač. Ob četrtem brizgancu so bili že tako glasni, da se je gramofon še komaj slišal,“ je

razlagala Jožiču, upokoјencu, sedečemu pri mizi poleg plinske peči.

„Nenavadno. Le kje so danes hitrotkalske pisarniške moči? Ob desetih so prišle k malici in popile so več litrov vina,“ je presenetilo šefa postrežbe v hotelu Večna izguba.

Francka, natakarka v gostilni Zapufani penzionist, je zrla skozi okno proti Hitrotkalu, gledala je na cesto, po kateri so navadno hodili v manjših gručah pit kaj kratkega Hitrotkalci. Tisti iz naba-

ve. Ta dan jih ni bilo in Francka je pomislila na različne bolezni: na črne koze, na gobavost, na gripo.

„Vedno sem jim govorila, da se premalo pazijo,“ je zavzdihnila v velike prsi.

Lastnik gostilne Pri zaslem izstrelku je živčno hodil k odprtim vratom, da bi že na pragu pričakal ljudi iz hitrotkalske prodaje, ki jim je bilo že v krvi, da so dopoldne popili steklenico uvoženega viskija.

„Če ne poženem vsaj dveh kozarčkov po grlu, mi stroj ne

teče prav,“ se je največkrat šalil komercialni direktor tovariš Prodajnik in vsi so se smejali: eni iz navade, drugi iz vljudnosti. Ta dan pa ni bilo niti tovariša Prodajnika, tudi krohotanja ne.

„Gotovo so na kolektivnem dopustu, pa so mi to pozabili povedati,“ se je tolažil lastnik.

Resnica pa je ležala v drugem grmu. Ta dan so namreč dokončali graditev ograje okrog Hitrotkala in vratar Kličučič ni hotel odpreti vrat nikomur, še celo tistim ne, ki so se jim roke tako tresle, da bi lahko napletli jopo prej kot v pol ure.

TONI GASPERIČ

Najlepša dela rodi bolečina

Dela slikarja-amaterja Staneta Hočevarja ljudje radi kupujejo, ker so jim blizu

Obiskovalci razstav, ki jih prireja Kočevska likovna sekcija, najraje gledajo in tudi kupujejo slike 45-letnega Staneta Hočevarja, čeprav nima nobene prave likovne izobrazbe in je končal le štiri razrede osnovne šole. Stanetu, ki je delavec pri LIK Kočevje, zato nikakor ne uspe, da bi imel toliko svojih del, da bi lahko pripravil samostojno razstavo.

Likovno se je izobraževal sam. S petnajstim leti je risal in prerisaval kavboje, nato razglednice. Potem je začel hoditi ven, v naravo, in tam risal. Prvo sliko je prodal leta 1958. Ob 25-letnici Kočevskega zbora leta 1968 je sodeloval prvič na skupinski likovni razstavi. Potem mu je šlo bolje, ker je prodal nekoliko več slik, medtem ko je bila plača v službi še vedno slaba, otrok pa je bilo že pet.

15. marca 1971 ga je doletela najhujša nesreča. Ko so se vračale njegove tri hčerke z nabiranja

zvončkov preko zaledenele Rinže, se je udrl led in dve, dvanajstletna Stanislava in triletna Lidija, sta utonili.

„Ta nesreča me je tako prizadela, da sem bil povsem obupan in se dolgo sploh nisem zavedal. Nazadnje sem se spomnil, ko sem prinesel mrtvo hčerko na rokav domov in jo položil na divan...“

Potem je spet slikal in slikal. Najlepše slike pa tudi nekatere plastike so nastale prav iz njegovega trpljenja. To so dela o njegovih hčerkah, ki na razstavah vedno pritegnejo največ gledalcev.

V zadnjih letih je sodeloval na skupinskih razstavah v Kočevju, Sodražici, Ptuj, Brežicah, Ribnici, Kočevju, Pirčah, Novem mestu in Dolini pri Trstu (v letu 1981). Na vseh razstavah je prodal slike, precej pa jih je tudi razdal. Največ njegovih slik imajo posamezniki in ustanove v Kočevju in okolici, veliko pa tudi

po ostali Sloveniji in celo v Italiji, Nemčiji in Ameriki. Prodal ali razdal je vsa svoja dela, razen del o mrtvih hčerkah.

Zdaj spet pridno slika. Želi ustvariti več del na temo „Nekdaj in danes“, da bi z njimi priredil prvo samostojno razstavo. Močnejši je v delih iz skupine „Nekdaj“, v katerih se spominja očeta, s katerim sta skupaj drvarila (slika „Voznik“), polharila („Polharji“), kosila („Kosci“). Te slike mu najbolj uspevajo.

JOŽE PRIMC

SLIKAR-SAMOUK – Stanetu Hočevarju je šlo že v osnovni šoli dobro le risanje, ostali predmeti pa ne. Čeprav je dokončal le štiri razrede osnovne šole, ustvarja likovna dela, ki vzbujajo zanimanje tudi med likovniki-akademiki. (Foto: Primc)